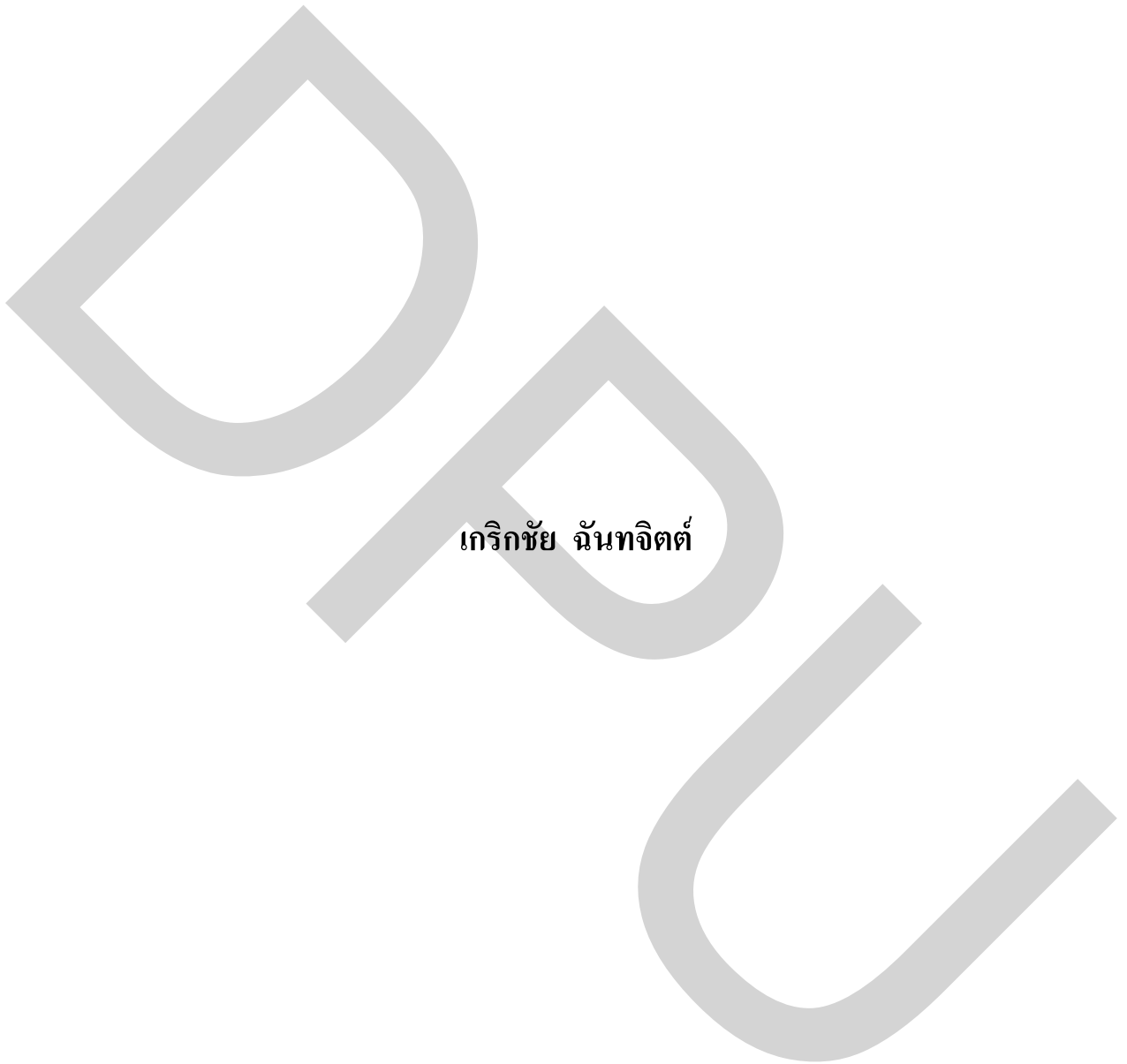

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ: ศึกษากรณีการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์

กริกชัย นันทจิตต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2552

**ECONOMIC CRIME: CASE STUDY ON THE AUTOMOBILE
INSURANCE DEFRAUD**

KRERKCHAI CHANTACHIT

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws
Department of Law
Graduate School, Dhurakij Pundit University**

2009

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ดร. คณิต ฒ นคร ประธานกรรมการ และ ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่เสียสละเวลาอันมีค่ามาร่วมกันให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ซึ่งช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณในความเมตตา ความห่วงใยและเอาใจใส่ของอาจารย์ทั้งสองท่านที่มีต่อศิษย์เสมอมาตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์มัทยา จิตศิริรัตน์ และรองศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ข้อคิดเห็น คำเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณเกริกเกียรติ คำดี ซึ่งเป็นผู้แนะนำหัวข้อวิทยานิพนธ์ในเรื่องนี้ให้แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณจำเนียร ฉันทจิตต์ มารดาและ ขอบคุณ คุณฉัฐพงษ์ ฉันทจิตต์ น้องชายและคนรอบข้างทุกๆ ท่าน ที่คอยให้กำลังใจผู้เขียนตลอดและคอยกระตุ้นเตือนให้ผู้เขียนมีกำลังใจต่อสู้อุปสรรคในยามที่ผู้เขียนท้อแท้หมดกำลังใจ รวมทั้งขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อและมีน้ำใจในการช่วยเหลือหาข้อมูลและตรวจทานวิทยานิพนธ์

ท้ายสุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้พอมีคุณค่าหรือประโยชน์ทางวิชาการผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่บิดา มารดาผู้ซึ่งให้การสนับสนุนแก่ผู้เขียนทั้งในด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์ มาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษา

เกริกชัย ฉันทจิตต์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	8
1.4 สมมติฐานของการศึกษา.....	8
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 การนอ้โงในธุรกิจประกันภัยรถยนต์.....	10
2.1 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับการนอ้โงประกันภัยรถยนต์.....	11
2.1.1 ความหมายของอาชญากรรม.....	12
2.1.2 ความหมายและลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	13
2.1.3 ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	17
2.1.4 ความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมทั่วไป กับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	20
2.1.5 ประเภทและแบบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	21
2.1.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	24
2.2 สภาพปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนอ้โงประกันภัยรถยนต์.....	25
2.2.1 ลักษณะการดำเนินธุรกิจการประกันภัยรถยนต์.....	26
2.2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการนอ้โงประกันภัยรถยนต์.....	27
2.3 ประเภทของการประกันภัยรถยนต์.....	29
2.3.1 ประเภทของการประกันภัยรถยนต์.....	30
2.3.2 ประเภทของการคุ้มครองการประกันภัยรถยนต์.....	32
2.3.3 บุคคลที่เกี่ยวข้องในการประกันภัยรถยนต์.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 รูปแบบการถือโง่งประกันภัยรถยนต์.....	35
2.4.1 การถือโง่งโดยผู้เอาประกันภัย.....	35
2.4.2 การถือโง่งโดยผู้รับประกันภัยในส่วนของตัวแทนหรือพนักงาน.....	39
2.4.3 การถือโง่งโดยผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการ.....	41
2.4.4 การถือโง่งโดยบุคคลภายนอก.....	43
2.4.5 การถือโง่งโดยผู้รับประกัน.....	45
2.5 สภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอาญา.....	46
2.6 ผลกระทบและผลเสียหายที่เกิดจากการถือโง่งประกันภัยรถยนต์.....	51
2.6.1 ผลกระทบและผลเสียหายที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย.....	51
2.6.2 ผลกระทบในการถือโง่งประกันภัยรถยนต์.....	52
3 การบังคับใช้กฎหมายในความผิดเกี่ยวกับการถือโง่งประกันภัยรถยนต์.....	54
3.1 มาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการประกันภัยรถยนต์.....	54
3.1.1 ความผิดฐานถือโง่ง ตามมาตรา 341.....	54
3.1.2 ความผิดฐานถือโง่งประกันวินาศภัย ตามมาตรา 347.....	56
3.1.3 ความผิดฐานถือโง่ง พ.ร.บ. คຸ້ມครอง ผู้ประสบภัยจากรถปี พ.ศ. 2535.....	60
3.2 มาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	61
3.2.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	61
3.2.2 การริบทรัพย์สิน.....	63
3.2.3 มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	66
3.3 การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการถือโง่ง ประกันภัยรถยนต์ของต่างประเทศ.....	67
3.3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	67
3.3.2 ประเทศญี่ปุ่น.....	79
3.3.3 การใช้มาตรการสมคบ.....	81

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย	
เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์.....	84
4.1 วิเคราะห์รูปแบบและลักษณะการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์.....	84
4.1.1 วิเคราะห์หลักเกณฑ์และแนวคิดการฉ้อโกง	
ประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	86
4.1.2 รูปแบบการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์	
ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	88
4.2 วิเคราะห์มาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมาย	
เกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์.....	96
4.2.1 วิเคราะห์ปัญหามาตรการบังคับใช้กฎหมายอาญา.....	96
4.2.2 วิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายอันเป็นความผิดอันยอมความได้.....	97
4.3 วิเคราะห์มาตรการป้องกันในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ.....	101
4.3.1 การควบคุมการฟอกเงิน.....	102
4.3.2 มาตรการลงโทษปรับ.....	102
4.3.3 มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่ง.....	104
4.3.4 การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้.....	104
4.4 วิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับต่างประเทศ.....	106
4.5 วิเคราะห์แนวทางการป้องกันการฉ้อโกง	
ประกันภัยรถยนต์ในทางปฏิบัติงาน.....	107
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	111
5.1 บทสรุป.....	111
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	116
ประวัติผู้เขียน.....	121

หัวข้อวิทยานิพนธ์	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ศึกษากรณีการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์
ชื่อผู้เขียน	เกริกชัย ฉันทจิตต์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

จากการที่ได้ศึกษาถึงความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แล้วพบว่า การฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์มีอยู่หลายรูปแบบที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เช่นการกระทำของการบริหารงาน โดยเฉพาะผู้ที่มีอำนาจ หรือผู้ที่อยู่ในตำแหน่งระดับสูง โดยมีการกระทำที่ความผิดกฎหมายอยู่ในกิจการที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีวิธีปกปิดความผิดและสามารถทำลายเอกสาร หลักฐาน เพื่อไม่ให้มีหลักฐานที่ผู้กมัตตนทำให้พบความเสียหายได้ยาก ใช้ความรู้ความชำนาญในด้านการประกันภัยและมีผลทำให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะ แต่ในความเป็นจริงการทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์นั้น ก็ยังปรากฏถึงการทำความผิดอีกหลายรูปแบบที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของกิจการ ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรง

ดังนั้นจึงต้องทำการศึกษาถึงรูปแบบการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์และสาเหตุที่ทำให้บริษัทประกันภัยรถยนต์หลายแห่งปิดกิจการลง ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายอาญาตามมาตรา 347 คือความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยโดยนำมาเปรียบเทียบกับมาตรการลงโทษในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยมีแนวทางการศึกษาจากเอกสาร ตำรากฎหมายต่างๆ งานวิจัย รวมถึงข้อมูลในทางปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญ นำมาวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ โดยอาศัยหลักกฎหมายอาญา มาตรการลงโทษทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงสามารถทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาก็ได้

ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์เป็นการทำความผิดที่มีลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ดังนั้นมาตรการลงโทษในทางประมวลกฎหมายอาญาไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้เพียงพอ ซึ่งทำให้ผู้ทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

ฉะนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหามีเหมาะสมกับการทำความผิดและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยนำมาตรการลงโทษในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้บังคับ เช่นการริบทรัพย์สินทั้งทางแพ่งและอาญา โทษปรับ โดยปรับไม่มีขั้นสูงแต่ให้ปรับในอัตราที่ใกล้เคียงกับประโยชน์ที่ผู้ทำความผิดได้รับ

Thesis Title	Economic Crime: Case Study on the Automobile Insurance Defraud
Author	Krerkchai Chantachit
Thesis Advisor	Professor Veerapong Boonyopart
Department	Law
Academic Year:	2008

ABSTRACT

According to the study into the meaning and concept on economic crime, it was found that many kinds of automobile insurance defraud that are considered the economic crime such as the actions in work administration, especially by the authority or those who hold high rank position. Such actions are illegal taken in the legal business; there are some ways to conceal the wrongdoing and the evidence can be destroyed in order that there would not be any proof of the wrongdoing and then the damage is hard to find. They use their knowledge and expertise on insurance that causes danger to the public. In fact, the wrongdoing related to the automobile insurance defraud reveals many kinds of wrongdoings that affect the existence of the business and cause severe damage.

Therefore, the forms of automobile insurance defraud, the causes for the closing of many automobile insurance companies and the criminal law enforcement under Article 347 governing the offense on the non-life insurance defraud must be studied by comparing to the penalty measures of the economic crime to see whether it is appropriate and to what extent. The study was done from various legal textbooks and documents, researches, and information on what and how to do from experts; then the qualitative analysis was done based on criminal law, economic crime penalty, so that the solutions could be learned.

It was found from the study that the automobile insurance defraud is considered the economic crime. Therefore, the punishment measures in the Criminal Code cannot be applied sufficiently; this resulted in the fearlessness of the wrongdoers.

Consequently, this Thesis offers the appropriate solutions for the wrongdoing and the impacts by raising the penal measures to apply such as the confiscation of properties both on civil and criminal cases. There is no limit to the amount of fine; the fine amount is the same or so as the benefits to be received by the wrongdoers.

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันนี้การประกอบธุรกิจการประกันภัยเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย เพราะการประกันภัยเป็นธุรกิจที่ผู้เอาประกันภัยได้รับประโยชน์จากผู้รับประกันภัยทั้งในส่วนที่เป็นการชดเชยความเสียหายเกิดขึ้นจากภัยที่ได้รับเป็นจำนวนเงินที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ และเป็นหลักประกันความเสียหายที่เกิดจากภัยซึ่งไม่อาจคาดคิดได้ ในทำนองกลับกันผู้รับประกันภัยก็ได้รับประโยชน์จากผู้เอาประกันภัยในการเก็บเงินที่เป็นค่าที่ต้องเสียภัยนั้น ที่เรียกว่า “เบี้ยประกันภัย” ไปดำเนินการทางธุรกิจต่างๆ เพื่อเรียกคืนค่าใช้จ่าย

การประกอบธุรกิจประกันภัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การประกันชีวิต และการประกันวินาศภัย ส่วนการประกันภัยที่มีการจัดตั้งเป็นบริษัท หรือบริษัทมหาชน เพื่อรับประกันภัยตามกฎหมายกำหนดนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การประกันอัคคีภัย
2. การประกันภัยรถยนต์
3. การประกันภัยขนส่งทางทะเล
4. การประกันภัยเบ็ดเตล็ด
5. ประกันอุบัติเหตุ และ
6. การประกันชีวิต

การประกันภัยประเภทหนึ่งที่ได้รับการนิยมเป็นอย่างมากที่สุด หรืออาจจะเรียกว่าเป็นการประกันภัยชนิดเดียวที่ “กฎหมายบังคับให้ต้องทำประกันภัย”¹ นั่นคือ “การประกันภัยรถยนต์”

การประกันภัยรถยนต์นับว่าเป็นธุรกิจการรับประกันภัยที่ได้รับความนิยมและมีความสำคัญ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าการประกันภัยรถยนต์มีความสัมพันธ์กับการดำรงในชีวิตของคนในสังคมมากกว่าการประกันภัยประเภทอื่น เนื่องจากปัจจุบันรถยนต์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญชีวิต

---

¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 7 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 8 เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยโดยประกันภัยกับบริษัท

จำนวนเงินเอาประกันภัย ให้กำหนดตามชนิด ประเภท และขนาดของรถ แต่ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

ของประชาชนในสังคม ทั้งมีความจำเป็นจะต้องมีการใช้ยานพาหนะเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะ เป็นวัตถุที่ใช้ในการประกอบอาชีพโดยตรงหรือการใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะเพื่อนำไปสู่การ ประกอบอาชีพ ในขณะที่เดียวกันการใช้รถยนต์ก็มีความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุเกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความ เสียหายทั้งชีวิต ร่างกาย อนามัย และทรัพย์สิน ในหลายกรณีผู้ประสบภัยไม่ได้รับการชดใช้ ค่าเสียหาย เนื่องจากผู้กระทำความผิดหลบหนี หรือไม่อาจชำระค่าสินไหมทดแทนได้ จึงเป็น เหตุผลที่ทำให้การประกันภัยรถยนต์ ต้องมีการออกกฎหมายบังคับให้รถยนต์ทุกประเภทจะต้องมี การจัดทำประกันภัย เพราะเป็นการแบ่งเบาภาระให้แก่ผู้ที่ก่อภัย และเป็นการบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ที่ ประสบภัยให้ได้รับการเยียวยา โดยรัฐถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่ประชาชนต้องได้รับการคุ้มครองจาก ภัยที่เกิดขึ้นเพราะยานพาหนะเป็นเหตุ

ในปัจจุบันอัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจจำหน่ายรถยนต์ได้ขยายกิจการขึ้นกว่าใน อดีตดังจะเห็นได้จากจำนวนรถยนต์ที่ใช้ภายในประเทศมีหลายสิบล้านคัน และรถยนต์ทุกคันต้อง ทำประกันภัย ดังนั้นธุรกิจการประกันภัยรถยนต์จึงมีการพัฒนาและขยายกิจการเพื่อรองรับการ ขยายตัวในการใช้รถยนต์ จากมูลค่าทางธุรกิจในอดีตที่ไม่ได้ให้ความสำคัญ จนมาถึงปัจจุบันมูลค่า ทางธุรกิจการประกันภัยรถยนต์มีมูลค่าถึงแสนล้านบาท อย่างไรก็ตามการประกอบธุรกิจประกันภัย รถยนต์ก็มีการทุจริตทั้งผู้เอาประกันภัย และผู้รับประกันภัย กล่าวคือ ด้วยการหลอกลวงจากบริษัท ประกันภัยโดยชดใช้ค่าเสียหายที่มากกว่าความเป็นจริง และได้รับส่วนแบ่งจากค่าเสียหายนั้น

การทุจริตเกิดในส่วนของผู้รับประกันภัย ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนหลาย ราย ผู้รับประกันภัย ใช้โอกาสกระทำความผิดบ่อยครั้งและได้รับเงินไปเป็นจำนวนมหาศาล การ กระทำความผิดดังกล่าวแม้ว่าจะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ควรบอกให้แจ้งโดยเจตนา และโดยมีมูลเหตุชักจูงใจโดยทุจริตและโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูก หลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” แต่กระนั้นก็ดีผู้กระทำความ ผิดเพียงแต่ได้รับโทษตามที่กฎหมายได้ระวางโทษจำคุกไว้ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และเป็นความผิดอันยอมความได้ซึ่งมีผลทำให้การดำเนินคดีกับ ผู้กระทำความผิดเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่มีความเหมาะสมกับจำนวนเงินที่เสียหายซึ่ง มีจำนวนมหาศาล จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะมีการใช้มาตรการในทางอาญาแนวอื่นมาปรับใช้ อย่างเหมาะสมทั้งนี้เพราะการทุจริตในการประกันภัยเกิดขึ้นก่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหาย มาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ และความไว้วางใจของประชาชน จากการศึกษาจากงานวิจัยต่างๆ พบว่า ในวงการธุรกิจการประกันภัยรถยนต์มีการทุจริตมากเป็นอันดับ 1 ของการทำประกันภัย ซึ่ง ผลกระทบจากความเสียหายที่ได้รับจะส่งผลมากกว่าการประกันภัยประเภทอื่น แต่มาตรการหรือ

แนวทางในการป้องกันและปราบปรามมีน้อยกว่าการประกันภัยรูปแบบอื่น รวมทั้งมาตรการป้องกันในทางกฎหมายนั้นไม่ได้รับความคุ้มครองตามวัตถุประสงค์ของการประกันภัยรถยนต์แต่อย่างใด มาตรการที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้เพื่อป้องกันและลดโทษผู้กระทำความผิดได้ คือ มาตรการในทางอาญากรรมทางเศรษฐกิจเพราะการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการประกันภัยเป็นธุรกรรมที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์² โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่การคมนาคมส่วนใหญ่ต้องใช้ยานพาหนะ ชีวิต ความปลอดภัยของประชาชนควรอย่างสูงได้รับการคุ้มครอง ดังนั้นมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความถี่มากกว่าการกระทำความผิดแบบทั่วไป มาตรการในทางอาญากรรมทางเศรษฐกิจถือได้ว่าเป็นแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการประกันภัยรถยนต์ให้เห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งหากนำมาตราการดังกล่าวมาใช้จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว ปัญหาที่จะตามมาทั้งด้านเศรษฐกิจจะดีขึ้น ประชาชนก็จะได้รับความคุ้มครองมากขึ้น

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่า การประกันภัยรถยนต์มีความสำคัญต่อสถานะการดำรงอยู่ของสังคม และจัดว่าเป็นสถาบันทางการเงินประเภทหนึ่งที่มีมั่นคงเป็นอย่างมาก หากมีวิกฤติการณ์ทางการเงินใด ๆ เกิดขึ้นก็ตาม ธุรกิจประกันภัยจะต้องได้รับการป้องกันและคุ้มครอง ไม่ว่าจะโดยรัฐหรือเอกชนจะต้องคุ้มครองเป็นอันดับแรก จึงเห็นได้ว่าหากบริษัทประกันภัยปิดตัวลง หรือเลิกกิจการก็ย่อมกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศ และแสดงถึงสถานะทางด้านเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ อย่างแน่นอน อย่างเช่น ในปีค.ศ. 2008 ในประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินครั้งใหญ่ในโลก มีการปิดกิจการของสถาบันการเงินหลายแห่ง แต่กิจการประกันภัยที่อยู่ในเครือของสถาบันการเงินดังกล่าว ยังได้รับการคุ้มครองไม่ให้เกิดผลกระทบแต่อย่างใด เพราะธุรกิจการประกันภัยถือเป็นธุรกิจการเงินให้บริการสาธารณะและถือว่าเป็นธุรกิจการเงินหลักประกันที่มีมั่นคงให้แก่ประชาชน ดังนั้นเมื่อเป็นเช่นนี้จึงมีคำถามต่อไปว่า “แล้วเกิดอะไรขึ้นกับธุรกิจการประกันภัยรถยนต์ของประเทศไทย” เนื่องจากกระแสความวิตกกังวลถึงวิกฤตในธุรกิจประกันภัย กำลังขยายวงกว้างขึ้นซึ่งกำลังกระทบต่อจิตวิทยาเลือกซื้อประกันภัยของประชาชนว่า ควรเป็นบริษัทใดดีหรือจะได้รับความคุ้มครองตลอดกรรมธรรม์หรือไม่ หลังจากกรมการประกันภัยสั่งปิดและสั่งระงับขายและออกกรรมธรรม์ใหม่เป็นการชั่วคราวของบริษัทประกันวินาศภัยหลายแห่ง

² คณิศ ฌ นกร. (2545). กฎหมายอาญาภาคความผิด (พิมพ์ครั้งที่ 8 ปรับปรุงใหม่). หน้า 280.

นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ที่ บริษัทพาณิชย์การประกันภัยจำกัด ที่ได้สั่งปิดตัวลงเมื่อปี พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อบังคับจ่ายค่าเสียหาย ชดเชยค้างจ่ายกับประชาชนหลายหมื่นราย เมื่อเฉลี่ยทรัพย์สินที่อายัดกับหนี้สินที่ต้องชำระเฉลี่ย เหลือเพียงไม่กี่บาท และต่อมาปี พ.ศ. 2550 กรมการประกันภัยกับอริบตีคนใหม่ คือ “คุณจันทรา บุรณฤกษ์” ก็ได้มีการสั่งระงับการขายกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ซึ่งได้ออกใหม่ไว้ชั่วคราวของ บริษัทธนสินประกันภัยจำกัด (มหาชน) และตามด้วย บริษัทสัมพันธ์ประกันภัยจำกัด ซึ่งเคยเป็นที่ ยอมรับว่ามีความมั่นคงและมีผู้ทำประกันภัยรถยนต์ โดยคิดจากเบี้ยประกันภัยแล้วเคยได้รับเบี้ย สุทธิเป็นอันดับ 3 ของประเทศ แต่ขณะนี้ยังอยู่ในขั้นตอนหาเงินมาลงทุนเพิ่มจากการเพิ่มทุน หรือ หาผู้ร่วมทุนกับการขาดสภาพคล่องการเงินและประวิงเวลาจ่ายค่าสินไหมชดเชย จากประชาชน และก็ยังมิบริษัทประกันภัยรถยนต์อีกหลายรายที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการถูกสั่งหยุดการรับ ประกันภัยชั่วคราว โดยเฉพาะเมื่อ กรมการประกันภัย ปิดฝักระเบียบคงเงินกองทุนตามกฎหมาย กรมการประกันภัย ทำให้เกิดความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางโดยให้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ 1 กันยายน พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป ซึ่งสาระสำคัญคือ บริษัทประกันภัยที่มีเงินกองทุน ไม่ครบถ้วนตามกำหนดหรือเงินกองทุนต่ำกว่า 30 ล้านบาท ต้องหยุดขายกรมธรรม์ชั่วคราวเป็น เวลา 6 เดือน หรือบริษัทประกันภัยที่ไม่ยื่นฐานะทางการเงินต่อ กรมการประกันภัยเป็นระยะเวลา 3 เดือนติดต่อกัน ต้องหยุดขายกรมธรรม์ชั่วคราวเป็นเวลา 3 เดือนหรือบริษัทประกันภัยที่ประวิง การจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือประวิงการคืนเบี้ยประกัน ต้องหยุดขายกรมธรรม์ชั่วคราวเป็นเวลา 10 วัน อย่างไรก็ตามหากไม่สามารถแก้ไขฐานะทางการเงินได้ นายทะเบียนซึ่งก็คือ อริบตีกรมการ ประกันภัย จะเสนอให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ถอนใบอนุญาตการดำเนินกิจการทันที ซึ่ง กรมการประกันภัยเรียกว่า เป็น “การเตือนภัยล่วงหน้า” (early warning) สำหรับบริษัทที่มีปัญหา ฐานะทางการเงิน

ข้อมูลล่าสุดของกรมการประกันภัย รายงานถึงบริษัทประกันภัยที่ถูกลงโทษ เปรียบเทียบปรับ บริษัทประกันภัยที่ไม่สามารถดำรงเงินกองทุนได้ครบแต่ไม่ถึงขั้นระงับการขาย ประกันภัยชั่วคราวได้แก่บริษัท แอ็ดวานซ์ อินซัวรันส์ จำกัด เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยลบสำคัญที่มี ผลกระทบต่อธุรกิจประกันภัย อันดับแรกคงไม่พ้นพิษจากปัญหาทางเศรษฐกิจ รายได้หรือสถานะ การเงินของประชาชนแย่งและค่าครองชีพสูงขึ้น ย่อมตัดรายการใช้จ่ายที่ทำให้ถูกมองว่าไม่จำเป็น หนึ่งในนั้นคือการซื้อประกันภัยที่มีการขอลดจ่ายค่าเบี้ยรายงวด หรือระงับการส่งเบี้ย ก็ทำให้รายได้ ต่อเบี้ยประกันใหม่และเบี้ยต่ออายุลดลงหรืออีกนัยหนึ่งการเติบโตของธุรกิจประกันภัยจะเพิ่มในเชิงมูลค่า ที่มีการตั้งข้อสังเกตอีกประการคือกรมการหรือผู้ถือหุ้นหลักของบริษัทประกันภัย บางรายถือครองโดย “นักการเมือง” หรือส่วนหนึ่งเรียกว่าผู้ถือหุ้นแทน (นอมินี) ที่มีได้มีความรู้ ความสามารถหรือตั้งใจจริงในการบริหารงาน เมื่อฐานะการเงินสั่นคลอน ลูกค้ำที่ได้จากการเกรงใจ

ก็ลดน้อยถอยลงก็ย่อมกระทบต่อบริษัทด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีหลายบริษัทที่ถือครองโดยนักการเมืองเริ่มแจ้งลดขนาดธุรกิจต่อกรมการประกันภัยแล้ว

ปัญหาการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ไม่ว่าจะกระทำโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กร เช่นการหลอกลวงซื้อรถยนต์และทำประกันภัยไว้ต่อมานำไปขายที่ต่างประเทศแล้วแจ้งว่ารถยนต์หาย หรือการหลอกลวงให้ซื้อรถยนต์แล้วอ้างว่าจะนำไปให้เช่าแต่แท้ที่จริงแล้วนำเอาไปขายหรือนำไปชำระ หรือนำไปแก้ไขเลขตัวถังและนำไปขายต่ออีกครั้งก็ล้วนแล้วแต่จะทำให้บริษัทประกันภัยรถยนต์ได้รับความเสียหายอย่างมากมายมหาศาล ส่วนในการบริหารงาน โดยเฉพาะการตีประเมินมูลค่า ค่าซ่อมรถยนต์ที่สูงเกินความเสียหายจริง จนเกิดภาวะหนี้สูงเกินความเป็นจริง ลดต้นทุนบริการหลังการขายจากการแข่งขันใช้กลยุทธ์ตัดราคากันเอง หรือการไร้จรรยาบรรณของผู้บริหารรับจ้าง เมื่อบริหารธุรกิจประกันภัยแห่งหนึ่งขาดทุนก็เปลี่ยนชื่อเปลี่ยนสกุลเข้าไปบริหารงานในอีกบริษัทหนึ่ง ซึ่งประเมินตัวเลขกันคร่าวๆ ความสั่นคลอนธุรกิจประกันภัยหลายแห่งที่กำลังแก้ไขปัญหาคาตสภาพคล่องทางการเงินทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนแล้วรวมกันไม่น้อยกว่าแสนๆ รายแต่ละรายเป็นเงินเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าหมื่นบาท มูลค่าคงไม่น้อยกว่าแสนล้านแล้ว หากอีก 1-2 เดือนต้องหยุดหรือมีคำสั่งปิดกิจการอีก 1-2 บริษัท แสนล้านก็ต้องเพิ่มเป็นหลายแสนล้าน ซึ่งการสูญหายของเงิน 5,000-10,000 ล้านบาทก็กระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ 0.02-0.03 % หากเป็นเงินแสนๆ ล้านย่อมกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างแน่นอน³

เมื่อได้ศึกษาถึงปัญหาและเปรียบเทียบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นรวมถึงผลกระทบต่อที่ได้รับดังกล่าวกับความหมายของ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) นั้นซึ่งหมายถึงการกระทำความผิดต่อกฎหมายซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศโดยไม่ได้จำกัดเฉพาะความผิดอาญาเท่านั้นผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมมีตำแหน่งหน้าที่การงานและความรู้⁴ จึงถือได้ว่าการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นก็คือประชาชนผู้ที่เอาประกันภัยในบริษัทที่ไม่ได้รับการเยียวยา

ดังนั้นเมื่อเกิดความเสียหายเกิดขึ้นและไม่อาจนำมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดมาใช้ให้ได้ผลอย่างไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายอาญาไม่อาจถูกนำมาใช้ในการลงโทษผู้กระทำความผิดได้อย่างชัดเจนให้เห็นเป็นรูปธรรม อาชญากรจึงไม่ถูกลงโทษหรือไม่มีการ

³ มดิชน สูดส์ปดาห์. (27 ก.ค. - 2 ส.ค. 2550). “วิกฤตเจียบบธุรกิจประกันภัย ถึงเวลาต้องมีระบบเตือนภัยเสียที” 1406. หน้า 22-23.

⁴ วีระพงษ์ บุญญเษาศ. เทคนิคและแนวทางการป้องกัน การฉ้อโกง ข้อฉล การปลอมแปลงในธุรกิจการค้าและพาณิชย์. หน้า 7.

ดำเนินคดีทางศาลซึ่งความเป็นจริงแล้วการฟ้องประกันภัยรถยนต์ ถือได้ว่าเป็นการกระทำผิดถึงขนาดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งจากเดิมการทุจริตในการประกันภัยรถยนต์มักจะไม่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ความเสียหายมีจำนวนเงินที่ไม่มากและการกระทำผิดไม่ซับซ้อน แต่ปัจจุบันการฟ้องหรือทุจริตประกันภัยรถยนต์มีการทำความผิดกันมากขึ้นและกำลังขยายวงกว้างไปสู่ทุกสังคม รวมทั้งมีความเสียหายมีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากการกระทำที่ง่าย มีช่วงระยะเวลาในการวางแผนเป็นอย่างดีเพื่อไม่ให้ถูกจับดำเนินคดี และยังมีช่องว่างทางกฎหมายในการนำไปใช้บังคับลงโทษผู้กระทำความผิด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่จะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวในการทำความผิดและไม่เกรงกลัวกฎหมาย อันจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการที่บริษัทผู้รับประกันภัยรถยนต์หลายแห่งได้ปิดกิจการลง เช่น บริษัทรัตนโกสินทร์ประกันภัย จำกัด และบริษัทพาณิชย์การประกันภัย จำกัด ก็ล้วนแล้วที่จะได้รับผลกระทบจากการฟ้องประกันภัยรถยนต์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตในรูปแบบการฟ้องโดยผู้เอาประกัน, บุคคลภายนอก, เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือแม้กระทั่งบุคลากรในองค์กรของบริษัทผู้รับประกันเองก็ตาม

ดังนั้นการที่จะนำมาตราการต่างๆ ไม่ว่าจะมาตรการในทางอาญาหรือมาตรการในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาบังคับใช้กับการประกันภัยรถยนต์ จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาดังการนำเอามาตราดังกล่าวมาใช้ว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด เนื่องจากการทุจริตในการประกันภัยรถยนต์มีรายละเอียดของปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของสัญญาประกันภัยรถยนต์ที่มีการทำสัญญาหลายแบบ ผู้ที่จะกระทำความผิดมีอยู่หลายฝ่าย รูปแบบการทำความผิด ระยะเวลาของการทำความผิด รวมถึงการบังคับใช้ในทางกฎหมายอาญา ซึ่งยังเป็นข้อถกเถียงกันอยู่ว่า หากมีการกระทำฟ้องประกันภัยรถยนต์เกิดขึ้นยกตัวอย่างเช่น “การชดเชยค่าเสียหายที่เกินกว่าความเป็นจริง” จะนำหลักกฎหมายอาญามาตราใดมาปรับใช้ ซึ่งตามหลักกฎหมายอาญาได้มีบัญญัติไว้เป็นความผิดฐานฟ้องประกันวินาศภัย ตามมาตรา 347 บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้ประโยชน์จากการประกันวินาศภัย แกล้งทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นความผิดเฉพาะ ไม่สามารถที่นำมาปรับใช้กับความผิดเกี่ยวกับการทุจริตการประกันภัยรถยนต์ดังกล่าวได้ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวจำกัดอยู่ที่ “องค์ประกอบความผิด” ที่ “การทำลายทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย” เท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงรูปแบบการฟ้องประกันภัยรถยนต์มิใช่เป็นการทำลายทรัพย์สินที่เป็นวัตถุที่เอาประกันภัยเท่านั้น หรือหากนำบทบัญญัติตาม มาตรา 341 ซึ่งความผิดฐานฟ้องทั่วไป มาบังคับใช้จะสามารถนำมาใช้ให้เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ หากเมื่อเทียบกับความเสียหายที่ได้รับ ซึ่งมีความร้ายแรงเพียงพอที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพการต่างๆ ของบริษัทประกันภัย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายอาญาที่มีอยู่ นั้น จะสามารถแก้ไข ปัญหาให้ครอบคลุมถึงรูปแบบต่างๆ ของการทุจริตได้มากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไป ได้แล้วจะเห็นได้ว่าไม่อาจเป็นไปได้เลยหรืออาจเป็นไปได้ยากมาก เพราะหากมีการแก้ไขเฉพาะ บทบัญญัติของกฎหมายอาญา มาตรา 347 หรือบัญญัติกฎหมายอาญาขึ้นมาใหม่ ก็ไม่สามารถที่จะ แก้ไขปัญหาการทุจริตประกันภัยรถยนต์ได้เพราะรูปแบบของการทุจริตมีหลากหลายและเป็นการ ล่าช้าที่จะปรับโครงสร้างต่างๆ ในการประกันภัย โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายนั้นย่อมเกิด ปัญหาตามมาอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการตีความ การกำหนดโทษ หรือองค์กรที่จะเข้า ไปตรวจสอบการกระทำความผิด ผู้มีอำนาจตรวจสอบการกระทำความผิดคือพนักงานตำรวจไม่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอ แต่หากเรานำแนวทางในมาตรการอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมา ใช้ การแก้ปัญหา ซึ่งปัจจุบันได้มีการบังคับใช้แล้วในหลายๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการนำมาตรการ ทรัพย์สินทางแพ่ง หรือองค์กรมีความพร้อมของการปฏิบัติงาน หรือในด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและเหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยได้อย่าง ทันทั่วถึงและเห็นเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของการประกันภัยนั้น จะเห็นได้ว่ามีลักษณะของ การดำเนินธุรกิจที่เป็นเอกชน โดยรัฐมีอำนาจเพียงการสอดส่องกำกับดูแล กระทำได้โดยผ่านทาง กรมการประกันภัยเท่านั้น ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับหลักของกฎหมายอาญาที่เป็น “ความผิดอันยอม ความได้” ดังนั้นหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใดๆ มากเกินไปย่อมส่งผลกระทบต่อเสรีภาพทางการค้า อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะปัญหาอย่างหนึ่งที่ทำให้ไม่มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดและ บทบัญญัติกฎหมาย มาตรา 347 ไม่เคยใช้บังคับนั้นก็คือ “ภาพลักษณ์ของบริษัท” เมื่อผู้กระทำความ ผิดได้มีการชดเชยค่าเสียหายแล้วบริษัทก็ยอมความไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอีก ดังนั้น หากจำเป็นต้องทำการแก้ไข สิ่งสำคัญคือต้องมีการศึกษาถึงรายละเอียดต่างๆ ให้ชัดเจนก่อนที่นำมาใช้ เพื่อที่จะนำมาแก้ไขปัญหาคือต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในส่วนของการถือ โกงประกันภัย รถยนต์กับการกระทำความผิดในลักษณะอื่นๆ

1.2.2 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบถึงมาตรการในทางกฎหมายอาญาและอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการถือ โกงประกันภัยรถยนต์

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมา ใช้กับการถือ โกง ประกันภัยรถยนต์

1.2.4 เพื่อศึกษาหาความเหมาะสมเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ มาบังคับใช้กับการถือ โกงประกันภัยรถยนต์ ตลอดจนการแบ่งแยกลักษณะของการกระทำความผิด

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การถือ โกงประกันภัยรถยนต์ถือว่ามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการบัญญัติกฎหมายให้ผู้ซื้อรถยนต์ต้องทำประกันภัย จึงเกิดมีการกระทำความผิดโดยการถือ โกงการประกันภัยรถยนต์หลายรูปแบบ เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมากศาล ซึ่งบทบังคับตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานถือ โกงตามมาตรา 341 ซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไป ความผิดตามมาตรา 347 คือความผิดฐานถือ โกงประกันวินาศภัย รวมทั้งการนำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการถือ โกงความเสียหายเบื้องต้นของประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ⁵ ไม่อาจนำมาบังคับใช้ได้อย่างครอบคลุมจึงสมควรที่จะนำมาตรการในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาบังคับใช้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวและเกิดประโยชน์ต่อการประกันภัยรถยนต์

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ ศึกษาถึงลักษณะของการกระทำความผิด ความรุนแรงของความเสียหาย และผลกระทบที่ได้รับ การบังคับใช้ในทางกฎหมาย การดำเนินคดีและบทลงโทษผู้กระทำความผิด รวมถึงการนำเอามาตรการต่างๆ ในอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการถือ โกงประกันภัยรถยนต์ มุ่งเน้นศึกษาถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสภาวะปัญหาของสังคมมาวิเคราะห์กับสภาวะของกฎหมายที่บังคับใช้ โดยนำมาเปรียบเทียบระหว่างมาตรการในทางอาญากับมาตรการในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทำการศึกษาโดยดำเนินการค้นคว้าและวิจัยในเชิงเอกสารหลักฐานต่างๆ (Documentary Research) ไม่ว่าจะเป็นการรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาษาไทย และต่างประเทศ หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร บทบัญญัติกฎหมาย ตลอดจน

⁵ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 45 “ผู้ประสบภัยผู้ยื่นคำขอรับชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นตามพระราชบัญญัตินี้โดยทุจริตหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จเพื่อขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาวิเคราะห์ห้อย่างมีระบบและสรุปให้เห็นชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึง ลักษณะของการกระทำความผิดในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในส่วนของการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์กับการกระทำความผิดในลักษณะอื่นๆ

1.6.2 ทำให้ทราบถึง มาตรการในทางกฎหมายอาญาและมาตรการในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์

1.6.3 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการนำอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้กับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์

1.6.4 ทำให้ทราบถึง ความเหมาะสมเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ มาบังคับใช้กับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ ตลอดจนการแบ่งแยกลักษณะของการกระทำความผิด

บทที่ 2

การฟ้องในธุรกิจประกันภัยรถยนต์

รถยนต์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตของคนสังคม รวมถึงภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งหากจะดูจากสถิติการใช้รถยนต์ในประเทศไทยมีมากขึ้นทุกปี รถยนต์รุ่นใหม่ ๆ ได้ขยายตลาดไปสู่ชนบทหรืออาจจะเรียกว่ารถยนต์เป็นปัจจัยที่ 5 สำหรับการดำรงชีวิต รถยนต์ที่ได้ผลิตรออกมาจึงมุ่งเน้นถึงศักยภาพทางด้านความเร็วและให้ความปลอดภัยสูงขึ้น แต่ถึงกระนั้นก็ตามอุบัติเหตุในใช้รถยนต์ก็ย่อมเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และนับวันความสูญเสียและความเสียหายอันเกิดจากการใช้รถยนต์ก็มีมากขึ้นเช่นกัน เมื่อมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นความเสียหายย่อมมีตามมาอย่างแน่นอนไม่ว่าจะเสียหายทางด้านทรัพย์สิน หรือการสูญเสียชีวิต ร่างกาย ของผู้ใช้รถหรือแม้แต่บุคคลผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นผู้ที่ต้องชดใช้ความเสียหายก็คือ “ผู้ขับขี่ยานพาหนะ”¹ แต่ผู้ที่ก่อความเสียหายไม่มีกำลังที่จะรับผิดชอบต่อความผิดที่ตนก่อขึ้น จึงมักจะหลบหนีความผิดหรือความรับผิดชอบ ดังนั้นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ความเสียหายและสูญเสียได้รับการเยียวยา กฎหมายจึงบังคับให้รถยนต์ทุกคันปฏิบัติตามสิ่งหนึ่งคือ “การทำประกันภัยรถยนต์”

ในอดีตการประกันภัยรถยนต์ไม่ได้รับความนิยมหรือได้รับความสนับสนุนจากผู้ใช้รถ ซึ่งต่างจากการประกันภัยประเภทอื่น ดังจะเห็นได้จากธุรกิจการประกันภัยรถยนต์ไม่มีการขยายตัว และได้ก่อตั้งขึ้นมาไม่กี่ปี รวมถึงกฎหมายก็ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการประกันภัยรถยนต์ ยกตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ที่ตราขึ้นในปี พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่ได้บังคับให้รถยนต์ยนต์ทุกประเภทต้องทำประกันภัยประเภทนี้ไว้ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับนานาประเทศแล้วกฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยรถยนต์ของประเทศไทยยังล่าช้ากว่าประเทศอื่นมาก แต่ในปัจจุบันการประกันภัยรถยนต์ได้รับความนิยมและได้รับความสนับสนุนจากผู้ใช้รถยนต์กันมากยิ่งขึ้น เพราะคนในสังคมได้เห็นความสำคัญของการประกันภัยรถยนต์ว่ามีคุณประโยชน์มากกว่าที่จะเห็นเป็นธุรกิจที่คอยเอาเปรียบดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 437 วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลใดครอบครองหรือควบคุมยานพาหนะอย่างใด ๆ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อเพื่อการเสียหายอันเกิดจากยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดเพราะความผิดของผู้เสียหายเอง”

เมื่อมีการทำประกันภัยรถยนต์กันมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นตามมานั้นคือการทุจริตประกันภัยรถยนต์ ในอดีตการทุจริตประกันภัยรถยนต์อาจอยู่ในวงที่แคบ ความเสียหายจากการทุจริตมีไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับผลกำไรของบริษัทผู้รับประกันที่ได้รับอาจเรียกได้ว่าเป็นความผิดเล็กน้อยที่ยอมความกันได้ แต่ปัจจุบันการทุจริตประกันภัยรถยนต์ได้ขยายเป็นวงกว้าง ผลกระทบของการทำทุจริตทำให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงอย่างมาก และสูญเสียชีวิตไปเป็นจำนวนมาก จนเป็นเหตุทำให้บริษัทประกันภัยรถยนต์ในปัจจุบันปิดกิจการลง หรือต้องระดมเงินทุนจากต่างชาติเพื่อประคับประคองมิให้กิจการบริษัทต้องเสียหาย ซึ่งเห็นได้จากการล้มสลายของบริษัทพาณิชยกรรมประกันภัยจำกัด บริษัทรัตนโกสินทร์ประกันภัย จำกัด หรือการเข้ามาเป็นหุ้นส่วนหรือซื้อกิจการของชาวต่างชาติของ บริษัทลิเบอร์ตีประกันภัยจำกัด เป็นต้น ซึ่งเมื่อเกิดวิกฤตดังกล่าวขึ้นจึงอาจส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจในประเทศโดยรวมให้ได้รับความเสียหายขาดความเชื่อมั่นในการลงทุนของต่างชาติ เนื่องจากธุรกิจการประกันภัยเป็นธุรกิจที่แสดงออกถึงความมั่นคงของประเทศเพราะเป็นกิจการที่เป็นหลักประกันให้แก่ประชาชน

เมื่อเกิดความเสียหาย และส่งผลกระทบมากมายมหาศาล เช่นนี้ ผู้กระทำความผิดจำต้องได้รับการลงโทษที่เหมาะสมกว่ามาตรการลงโทษในปัจจุบันที่มีเพียงบทบัญญัติกฎหมายอาญา มาตรา 347 และมาตรา 341 เท่านั้น ดังนั้นมาตรการลงโทษในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจึงควรที่จะได้รับการศึกษาและนำมาปรับเอามาใช้อย่างจริงจัง เพื่อจะเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อการกระทำผิดที่เกิดขึ้นต่อไป

2.1 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์

ในสภาวะความเป็นจริง เมื่อมีการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นไม่ว่าอยู่ในรูปแบบใด ก็มักจะก่อให้เกิดความเสียหายในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายทางด้าน ชีวิต ร่างกาย อนามัย สิทธิเสรีภาพ หรือทรัพย์สินของผู้ที่ถูกกระทำนั้นเรียกว่าผู้เสียหาย ซึ่งแท้ที่จริงแล้วยังมีการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นความเสียหายไม่ได้ส่งผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นการกระทำความผิดที่มีความเสียหายอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อสภาพการดำรงอยู่ของสังคมหรือความผาสุกของประชาชน ความผิดลักษณะดังกล่าวนี้จึงได้มีการพัฒนาให้เป็นความผิดรูปแบบใหม่ซึ่งมีบทลงโทษมากขึ้นกว่าเดิม และการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้แยกออกจากความผิดแบบธรรมดาอย่างชัดเจน การกระทำผิดนี้เรียก “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ”

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นการกระทำความผิดที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ ซึ่งส่วนมากแล้วจะเป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจและการดำรงอยู่ของประชาชนในสังคม เช่น ความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร

ความคิดเกี่ยวกับการค้าและพาณิชย์ เป็นต้น และความคิดประเภทหนึ่งที่ว่า เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ นั่นคือ “การฉ้อโกงบริษัทประกันภัยหรือการทุจริตการประกันภัย”

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นการกระทำความคิดที่มีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ ซึ่งส่วนมากแล้วจะเป็นการกระทำความคิดที่เกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจและการดำรงอยู่ของประชาชนในสังคม เช่นความคิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร ความคิดเกี่ยวกับการค้าและพาณิชย์ เป็นต้น และความคิดประเภทหนึ่งที่ว่า เป็น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ นั่นคือ “การฉ้อโกงบริษัทประกันภัย” และการประกันภัยรถยนต์ก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการประกันภัยที่มีความสำคัญกับสถานะการสังคมและการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งมีการแข่งขันกันสูง

ปัจจุบันนี้การฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์นั้นมีหลายรูปแบบเปลี่ยนไปจากอดีตที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการฉ้อโกงหรือการทุจริต ลักษณะของตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งมีทั้งการกระทำเพียงคนเดียว เป็นองค์กรหรือ เป็นขบวนการ และผู้กระทำความผิดมิได้อยู่ในกรอบของอาชญากรที่ร้าย หรือเป็นผู้ที่ยากจน ไม่มีการศึกษา แต่เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องในสังคม เป็นผู้ที่มีการศึกษา เป็นเจ้าของกิจการค้าที่ได้รับยอมรับกันในทุกสังคม ดังเช่น การหลอกซื้อรถยนต์หรือหลอกให้ร่วมหุ้นเช่ารถยนต์จำนวนมากเพื่อนำไปขายต่างแดน และแจ้งรถยนต์หายเพื่อให้บริษัทประกันภัยรับผิดชอบ เป็นต้น ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้นั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการกระทำความคิดในลักษณะทั่วไปเสียก่อนจึงจะสามารถเปรียบเทียบถึงลักษณะความคิดและทำให้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2.1.1 ความหมายของอาชญากรรม

อาชญากรรม ตามความหมายของนักวิชาการ ได้ให้ความเห็นมีลักษณะและความหมายดังนี้

Edwin H. Sutherland นักอาชญาวิทยา ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมายอาญา การกระทำใดๆ ที่ไม่ว่าจะนำประณาม นำลงโทษมากมายสักเพียงใด ไม่ว่าจะผิดศีลธรรมมากน้อยเพียงใด หรือเลวทรามต่ำช้ามากแค่ไหน ก็ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรม ถ้าไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายห้ามไว้

รศ. วีระพงษ์ บุญโยภาส ได้สรุปความหมายของอาชญากรรมจากบรรดาความคิดเห็นของนักอาชญาวิทยาและสังคมวิทยาได้ว่า “อาชญากรรม” คือ พฤติกรรมที่ฝ่าฝืนข้อห้ามของรัฐใน

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาญา โดยผู้กระทำมีเจตนาชั่วร้าย และจากการฝ่าฝืนดังกล่าวทำให้ผู้กระทำได้รับโทษ²

จากความหมายของคำว่า “อาชญากรรม” ที่ได้กล่าวมาแล้วสามารถที่จะตีความให้เห็นโดยชัดเจนว่าการกระทำใดก็ตามที่บุคคลได้กระทำการลงมือไปแล้วนั้น ไม่ว่าจะกระทำนั้นจะประสพต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลได้ที่จะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะมิลักษณะชั่วร้ายมากน้อยเพียงใดก็ตามก็ยังไม่ถือว่าการกระทำนั้นเป็นอาชญากรรม ผู้กระทำความผิดยังไม่มีผิดเป็นอาชญากร ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด เพราะฉะนั้นอาชญากรรมนั้นจึงเป็นการกระทำอย่างใดๆ ที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้สำหรับผู้ฝ่าฝืน ด้วยเหตุนี้กฎหมายจึงเป็นตัวกำหนดอาชญากรรมขึ้นมา สำหรับการกระทำใดแม้จะก่อความเสียหายอย่างมากมายใหญ่หลวงให้กับประชาชน บ้านเมือง ตลอดจนสังคม แต่ตราบใดที่การกระทำนั้นยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดก็ไม่สามารถที่จะเอาผิดกับผู้กระทำได้เพราะไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรม ซึ่งตรงกับหลักกฎหมายอาญาที่ว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ขณะนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้”³ ซึ่งหลักกฎหมายอาญาดังกล่าวเป็นหลักกฎหมายที่สำคัญยิ่ง เป็นหัวใจของกฎหมายอาญา หลักดังกล่าวเรียกในทางวิชาการว่า “หลักไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย (nulla poena sine lege)”⁴

2.1.2 ความหมายและลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ในอดีตนั้นในการก่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นจะเป็นอาชญากรรมทั่วไปซึ่งมีลักษณะในการใช้กำลัง ใช้อาวุธ หรือเรียกได้ว่าเป็นการกระทำที่ใช้ความรุนแรงในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งในแต่ละครั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นมักจะกระทบต่อเหยื่อที่อาชญากรนั้นมุ่งประสงค์ทำร้ายเท่านั้น และจะไม่กระทบต่อบุคคลหรือกระทบต่อองค์กรอื่น ๆ แต่ในปัจจุบันอาชญากรรมในสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ เมื่อมีการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีการเจริญขึ้น ผลที่เกิดขึ้นตามมานั้นก็คือการที่มีการก่ออาชญากรรมที่มีรูปแบบใหม่ๆ อาชญากรรมที่มีผลร้ายต่อสังคมและเศรษฐกิจในขณะนี้คือ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้วแต่เพิ่งจะได้รับความสนใจทางด้านวิชาการอย่างจริงจังจากนักนิติศาสตร์เมื่อไม่นานมานี้ จึงได้มีนักวิชาการให้คำจำกัดความของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ดังนี้

² วีระพงษ์ บุญโญภาส. “ขอบเขตและความหมายของอาชญากรรมทางธุรกิจ”. เทคนิคและแนวทางการป้องกันการฉ้อโกง ฉ้อฉล ปลอมแปลงในทางธุรกิจการค้าและการพาณิชย์. หน้า 6.

³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2.

⁴ คณิศ ณ นคร. (2543). กฎหมายอาญาภาคความผิด. (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม). หน้า 155.

การกระทำความผิดทางเศรษฐกิจถูกเรียกชื่อที่แตกต่างกันออกไปจากนักวิชาการหลายท่าน เช่น อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (Whit-Collar-crime) อาชญากรรมทางธุรกิจ (Business Crime) อาชญากรรมทางพาณิชย์ (Commercial Crimes) อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานธุรกิจเอกชน (Corporate crime) องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) อาชญากรรมเชิงอาชีพ (Occupational Crime) ซึ่งทั้งหมดล้วนแล้วแต่มีความหมายทำนองเดียวกัน คือการกระทำความผิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาเพื่อผลกำไรหรือประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ โดยเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและพาณิชย์ ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ การเรียกว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) จึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประกอบอาชญากรรมประเภทนี้ และครอบคลุมถึงการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจทั้งหมด

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจถูกเสนอขึ้นโดย Edwin H.Sutherland ซึ่งเป็นนักวิชาการคนแรกที่ทำการศึกษาและสนใจการกระทำความผิดของบุคคลในวงสังคมชั้นสูง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากการประกอบอาชญากรรมทั่วไป Edwin H.Sutherland ได้เรียกอาชญากรรมจำพวกนี้ว่า “อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว” (White Collar Crime) ซึ่งหมายความถึง “การกระทำความผิดต่อกฎหมายอาญาของบุคคลที่มีฐานะดีในทางเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยหรือเกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่หรืออาชีพของตน” หรืออีกนัยหนึ่งคือ “การทุจริตที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณะ จนกระทั่งต้องใช้มาตรการทางอาญามาจัดการ” นอกจากนี้ Edwin H.Sutherland ได้อธิบายว่า “อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว” ควรถือเป็นอาชญากรรม เพราะว่า

1. เป็นการกระทำที่ก่อความเสียหายแก่สาธารณชน
2. มีสภาพบังคับ (Sanction) ตามกฎหมายเช่นจำคุก ปรับ หรือค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ และ
3. มีเจตนา⁵

ต่อมา Herbert Edelhertz ได้ปรับปรุงความหมายของ “อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว” ว่า การกระทำที่ผิดกฎหมายธรรมดาเดียว วาระเดียว หรือการกระทำผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่อง หรือเกี่ยวข่งกันหลายกรรมหลายวาระ การกระทำโดยวิธีการที่ไม่เกี่ยวกับกายภาพ และโดยการปกปิดซ่อนเร้นหรือหลอกลวงเพื่อให้ได้ซึ่งเงินและทรัพย์สิน หรือเพื่อที่จะได้มาซึ่งความได้เปรียบทางธุรกิจหรือ

⁵ George B. Vokd, *Theoretical Criminology*. (1979). pp. 359-367.

ทางส่วนตัว วัตถุประสงค์ของการประกอบอาชญากรรมจำพวกนี้ก็คือ วัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรหรือผลได้ทางเศรษฐกิจ⁶

นักวิชาการที่ทำการศึกษาคำความผิดทางเศรษฐกิจจำพวกหนึ่งเช่น J.E.Conkin ได้เรียกอาชญากรรมทางเศรษฐกิจว่า “อาชญากรรมธุรกิจ” (Business crimes) พร้อมทั้งให้ความหมายว่า การกระทำที่ผิดกฎหมายและลงโทษทางอาญาได้ เป็นการกระทำโดยปัจเจกบุคคลหรือหลายคนในการประกอบอาชีพที่ถูกกฎหมายในวงการค้าและอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน หรือทรัพย์สินหรือเพื่อหลีกเลี่ยงการจ่ายเงิน หรือการสูญเสียทรัพย์สิน หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือทางส่วนตัว

สำหรับประเทศไทยได้มีนักวิชาการได้ให้คำนิยามความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้หลายท่าน แต่เนื่องจากการที่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นได้คาบเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นจึงมีการแบ่งกันกันระหว่างการกระทำที่ถูกกฎหมายกับการกระทำที่ถือว่าเป็นการที่ผิดกฎหมายหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายออกจากกันซึ่งความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจำแนกออกเป็น 2 แนวทางคือ

1. แนวทางที่ยึดถือเอากรอบกฎหมายเป็นกรอบพิจารณา โดยมองว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นการกระทำผิดกฎหมายเหมือนกับการกระทำเช่นอาชญากรรมอื่นๆ เพียงแต่มีรูปแบบลักษณะของบุคคลที่กระทำ หรือผลกระทบในวงกว้างต่างกันไปเท่านั้นแต่อาจผิดกฎหมายลักษณะอื่นได้ แต่ที่สำคัญการกระทำผิดนั้นต้องส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศด้วย⁷

แนวทางที่ 1 นี้ได้ถือเอากฎหมายเป็นกรอบพิจารณา คือ การกระทำอย่างใดๆ ที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจหรือไม่ต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ เพียงแต่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากอาชญากรรมอื่นๆ และมีผลบังคับที่กว้างกว่าอาชญากรรมธรรมดาและที่สำคัญต้องกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติด้วย

2. แนวทางการยึดถือการเอาโรคเอาเปรียบทางเศรษฐกิจเป็นกรอบพิจารณาโดยมุ่งสู่ปัญหาเหลือมล้ำความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจเป็นหลักซึ่งโยงถึงทฤษฎีมาร์กซิสต์ เรื่องมูลค่า

⁶ โสทร วนิชเสถียร และเสริม ปุณณะหิตานนท์. (2529). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ทฤษฎีและปฏิบัติ. หน้า 2-3.

⁷ จรัญ โฆษณานันท์. (27 มกราคม 2530). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย. เอกสารสรุปการอภิปรายเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ: อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 67-68.

ส่วนเกิน โดยถือว่าผู้ที่ทุจริตเอาส่วนเกินของการผลิตไปข่มถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ไม่จำกัดว่าผู้ที่ทุจริตนั้นจะเป็นใคร⁸

สำหรับแนวทางที่ 2 นี้ได้ยึดหลักการเอาผิดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญก็จะดูความเป็นจริงทางเศรษฐกิจเป็นหลักโดยได้รับอิทธิพลจากลัทธิมาร์กซิสต์ ในเรื่องของมูลค่าส่วนเกินของการผลิตเป็นตัวชี้ขาดว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจหรือไม่

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้อีก เช่น

(ก) รศ. วีระพงษ์ บุญโญภาส ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ว่าการกระทำความผิดต่อกฎหมายซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศโดยไม่ได้จำกัดเฉพาะความผิดอาญาเท่านั้นผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงานและความรู้⁹

(ข) ดร. อภิชัย พันธเสน ให้ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจว่าใครก็ตามที่พยายามแย่งยึดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยไม่ชอบธรรมเนื่องจากมีอำนาจมืด มีความฉลาด มีอำนาจทางเศรษฐกิจ มีพลังกำลังหรือมีอิทธิพลทางกฎหมายทางทหาร ทางการเมืองเหนือกว่า ข่มถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ก็เป็นอาชญากร¹⁰

(ค) คณิน บุญสุวรรณ ได้ให้ความหมายไว้ว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจคือการกระทำใดที่ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงหรือบ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำมีเจตนาหรือไม่มีเจตนา ผิดกฎหมายหรือไม่ผิดกฎหมายมีกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายห้ามก็ตาม¹¹

ดังนั้นตามแนวทางกฎหมายหากการกระทำธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนทางธุรกิจมากที่สุดแต่การกระทำมิได้มีการฝ่าฝืนกฎหมายใด ๆ ก็ยังไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแม้ว่าจะทำให้ผู้อื่นต้องเสียเปรียบหรือเสียหายจากการกระทำจากแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวดังกล่าวก็ตาม

⁸ อภิชัย พันธเสน. (27 มกราคม 2530). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ: อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย. เอกสารสรุปการอภิปรายเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 20.

⁹ วีระพงษ์ บุญโญภาส. เทคนิคและแนวทางการป้องกัน การฉ้อโกง ฉ้อฉล การปลอมแปลงในธุรกิจการค้าและพาณิชย์. หน้า 7.

¹⁰ อภิชัย พันธเสน. เล่มเดิม. หน้า 20.

¹¹ คณิน บุญสุวรรณ. (2529). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ นักบ่อนทำลายชาติอย่างแท้จริง. เอกสารประกอบสัมมนาทางวิชาการเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. หน้า 3.

กฎเกณฑ์ทางกฎหมายและการปรับใช้กฎเกณฑ์ทางกฎหมายอย่างไม่ลำเอียงไม่อาจนำไปสู่จุดมุ่งหมายของความยุติธรรมทางสังคมได้เสมอไป การพิจารณาความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่เพียงพอ นักกฎหมายจะต้องใช้วิจารณญาณให้ไกลเกินกว่าการเรื่องยุติธรรมตามกฎหมาย และเน้นความสำคัญของเรื่องยุติธรรมในเศรษฐกิจและสังคมแทนที่

โดยสรุปแล้วอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีคำเรียกหลายต่อหลายคำเช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) อาชญากรรมทางพาณิชย์ (Commercial Crimes) อาชญากรรมซึ่งการกระทำลงโดยห้างหุ้นส่วนบริษัท (Corporate Crime) อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (Whit-Collar crime) หรืออาชญากรรมทางธุรกิจ (Business Crime) แต่ความหมายที่แท้จริงก็จะเข้าไปในแนวทางเดียวกันซึ่งหมายถึงการกระทำผิดกฎหมายของบุคคลที่มีสถานะ อำนาจ หรือ อิทธิพลในสังคมที่เป็นอันตรายต่อความผาสุก และสวัสดิภาพของประชาชน ในลักษณะของการบ่อนทำลายเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ¹²

2.1.3 ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ลักษณะของการกระทำผิดทางเศรษฐกิจ มิใช่เป็นเพียงการฝ่าฝืนกฎหมายข้อบังคับหรือระเบียบทางราชการ หรือเป็นการละเมิดทางแพ่งเท่านั้น แต่ยังเป็นความผิดในทางอาญาซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคมอย่างชัดเจน ผู้กระทำความผิดมีแรงจูงใจทางด้านผลประโยชน์และด้านการเงินมีความโลภไม่มีขอบเขต บางครั้งผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีฐานะและมีชื่อเสียงและได้รับความไว้วางใจจากสังคม ความผิดพลาดทางเศรษฐกิจจะทำลายความมั่นคงทางการเงินของบุคคลสาธารณะชนและวิสาหกิจของเอกชน ความผิดซึ่งเกิดอย่างแพร่หลาย ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อสังคม ได้แก่ การฟอกเงิน อันจะนำไปสู่การสนับสนุนกิจกรรมที่ผิดกฎหมายต่อไปอีก

พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ ได้แบ่งลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจออกได้เป็น 7 ประการดังต่อไปนี้¹³

1. เป็นการกระทำผิดกฎหมาย หรือ แผงร้ายการกระทำผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว มีการจำแนกรูปแบบของการกระทำผิดผิดไป

¹² วีระพงษ์ บุญโยภาส. เล่มเดิม. หน้า 6.

¹³ สิทธิ จิรโรจน์. (27 มกราคม 2530). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย. เอกสารสรุปการอภิปรายเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 7.

รูปแบบต่างๆ ทั้งในด้านที่เป็นการประกอบการแบบลักลอบและเปิดเผย แต่ผิดกฎหมาย เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การผลิตและการลักลอบประกอบการทำแร่เถื่อน การค้าของหนีภาษี การประกอบการผิดกฎหมายในเรื่องการเงิน การคลัง การธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ การประการแชร์ลูกโซ่ ทำนองนี้ ตามที่ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดไว้แล้วว่ามีความผิด

2. มีวิธีปิดกั้นความคิดและพยายามทำลายหลักฐาน เพื่อที่จะไม่ให้มีหลักฐานผูกมัดคนทั้งนี้อาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะมีความซับซ้อน และมีการกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปใช้เวลานาน จึงจะรู้ถึงความเสียหาย ทำให้การค้นหาหลักฐานเป็นไปด้วยความยากลำบาก ไม่ทันต่อเหตุการณ์ อันเป็นโอกาสให้อาชญากรประเภทนี้สามารถปิด ทำลาย ซ่อนเร้นหลักฐานได้เป็นอย่างดีด้วยอำนาจเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดอิทธิพลมืดในการปกปิดพยาน ดัดสินบนเจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าพนักงานของรัฐ รวมทั้งจ้างผู้อื่นให้รับสารภาพแทนได้ จึงยากต่อการปราบปรามได้ ถึงแหล่งต้นตอที่แท้จริง

3. เนื่องจากพฤติกรรมกระทำมีลักษณะที่ซ่อนเร้น แอบแฝง สังเกตเห็นหรือพบความคิดได้ ยากบางครั้งผู้ถูกกระทำไม่ได้รู้สึกตัวว่าตัวเองกำลังถูกกระทำซึ่งกว่าจะรู้ตัวได้ต่อเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้ว ประกอบกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไม่มีภาพพจน์ที่น่าหวาดกลัวต่อประชาชน ไม่มีลักษณะ สร้างความหวาดกลัว ความหวาดกลัว หรือข่มขู่ในส่วนของชีวิตของผู้ถูกกระทำโดยตรง¹⁴ สำหรับประการนี้มีความเห็นทำนองเดียวกัน ทำให้ผู้เสียหายไม่รู้สึกตัวว่าตนได้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม แล้ว แต่กลับคิดว่าเป็นการเสียเปรียบในเรื่องของธุรกิจการค้าปกติเท่านั้น ทักษะคดีชำนาญของผู้กระทำ จึงมีความต่อต้านไม่รุนแรงเทียบเท่าอาชญากรรมธรรมดา ไม่สร้างความโกรธแค้นให้แก่ผู้พบเห็น

4. มีความรู้ความชำนาญมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการจัดการ มีการใช้เครื่องจักรเข้าช่วยในการดำเนินการ เช่น คอมพิวเตอร์ เอกสารทางการค้า ประกอบกับการเตรียม การวางแผนเป็นอย่างดี การกระทำผิดจะดำเนินการกันอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาหาข้อมูลการวางแผนและจัดการเรื่องอื่นไว้พร้อมสรรพ จึงยากต่อการสืบสวนสอบสวน จับกุมและพิพากษาคดี

5. มักจะกระทำโดยกลุ่มหรือบุคคลที่มีสถานภาพหรือบารมีในสังคม โดยเฉพาะผู้ที่ทรงอิทธิพลทางการเมือง มีอำนาจกฎหมายอยู่ในมือ ในประการนี้ประชาชนทั่วไปไม่กล้ากระทำ มีข้อเท็จจริงที่ไม่ อาจปฏิเสธได้ประการหนึ่งก็คือในวงการเมืองเองก็มีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

¹⁴ โสทร วาณิชเสถียร. เล่มเดิม. หน้า 7.

ปะปนอยู่ไม่น้อยเช่นกัน บุคคลเหล่านี้มักจะดำรงอยู่สองฐานะคือ ฐานะที่ได้รับความไว้วางใจของราษฎร และมีฐานะหนึ่ง คือฐานะโจรใฝ่สุท¹⁵

6. การประกอบความผิดทางเศรษฐกิจ ยากที่จะดำเนินการได้ด้วยคนเพียงคนเดียว มักจะดำเนินการโดยหลายคนหลายกลุ่ม รวมทั้งมีประชาชนเข้าร่วมโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว จนเชื่อมโยงเป็นกระบวนการในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ อีกทั้งยังมีแนวโน้มจะรวมกันเป็นองค์กรอาชญากรรม (Organization Crimes) และขยายตัวออกเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศต่อไป

7. มีลักษณะที่เป็นอันตรายต่อความผาสุกและสวัสดิภาพของประชาชน ความเสียหายมีมูลค่า มากกว่าอาชญากรรมธรรมดา จำนวนผู้เสียหายในแต่ละครั้งมีเป็นจำนวนมาก และนอกจากมีลักษณะที่เป็นการทำร้ายมหาชนแล้ว อาจกล่าวได้ว่ารัฐก็นับได้ว่าเป็นผู้เสียหายด้วยเช่นกัน เพราะอาชญากรรม ทางเศรษฐกิจบ่อนทำลายเศรษฐกิจ จัดขวางการพัฒนาเติบโตทางสังคมและในแง่ความมั่นคง ซึ่งบาง ลักษณะก็มีผล ไปถึงการทำลายศีลธรรม ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมชาติด้วย

นักอาชญาวิทยา ชื่อ Walter C. Reckless จัดให้อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (White collar criminals) อยู่ประเภทอาชญากรอาชีพที่ใช้เทคนิคชั้นสูงในการกระทำความผิด ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ หรืออาชีพที่ตนถนัด ยังมีคุณสมบัติที่พิเศษต่าง จากอาชญากรอาชีพธรรมดา¹⁶ คือ

1. อาชญากรอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถ มีภูมิหลังที่ดีกว่าอาชญากรอาชีพธรรมดามีความเฉลียวฉลาด มีบุคลิกดี เป็นที่ยอมรับนิยมของผู้อื่น
2. ใช้เทคนิคชั้นสูง ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกระทำความผิด ดังนั้นเมื่อเกิดการกระทำความผิดแล้ว จึงยากแก่การสืบสวนจับกุม
3. ประกอบอาชญากรรมที่ไม่สะเทือนขวัญของประชาชน ไม่สร้างความโกรธแค้นแก่เจ้าทุกข์ในระยะแรก
4. มีวิธีทำลายหลักฐานได้แนบเนียน เหลือหลักฐานมัดตัวน้อยที่สุด
5. เป็นอาชญากรรมที่ให้รายได้สูง และวิธีการดำรงชีวิตของอาชญากรพวกนี้ปะปนอยู่กับสังคมพลเมืองดี

¹⁵ วีระพงษ์ บุญโยภาส. (2537). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับพัฒนาของอาชญากรรม. วารสารกฎหมายจุฬา ปีที่ 15 ฉบับที่ 2. หน้า 174.

¹⁶ วีระพงษ์ บุญโยภาส. (2536). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจในทศวรรษที่ 90. วารสารกฎหมายจุฬา ปีที่ 14 ฉบับที่ 2. หน้า 1, 2.

2.1.4 ความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมทั่วไปกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

1. อาชญากรรมทั่วไป ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่ความรู้ัน้อย กระทำไปโดยสาเหตุจากการ โกรธ แค้น เป็นการส่วนตัว หรือก่ออาชญากรรมเพื่อให้ได้ทรัพย์สินมาเพื่อประทังชีวิต เนื่องจากความยากจน หรือเนื่องจากถูกบีบบังคับบางประการ

ส่วนอาชญากรรมทางเศรษฐกิจผู้ประกอบอาชญากรรมประเภทนี้ มิใช่เป็นบุคคลประเภทโหด เขี้ยมพอที่จะทำร้าย หรือฆ่าคนได้เหมือนอาชญากรรมธรรมดา แต่เป็นบุคคลที่มีฐานะดี รวมทั้งในทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด และมักเป็นผู้ที่มีความชำนาญงานเดียวกัน กับเรื่องที่จะกระทำความผิด นอกจากนี้อาชญากรรมทางเศรษฐกิจมักเป็นไปในรูปของนิติบุคคล อันก่อให้เกิด อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินการสอบสวนและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินคดี

2. อาชญากรรมโดยทั่วไป อาชญากรอาจมีความจำเป็น หรืออาจมีความยากจนอยู่ด้วย เช่น คดีทำร้ายร่างกาย ฆ่าคนตาย ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งการกระทำความผิด ในแต่ละครั้งจะสังเกตได้ง่าย กล่าวคือ มีภาพพจน์เขย่าขวัญประชาชนโดยทั่วไป

ส่วนอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น มีการวางแผนประกอบอาชญากรรมที่ค่อนข้างซับซ้อนหรือมี การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย คดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมักจะปรากฏว่าผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดมีเป็นจำนวนหลายคน นับแต่การคบคิด การดำเนินการ การจัดหาให้ผู้อื่นหลงเชื่อ ซึ่งจะต้อง ดำเนินการอย่างเป็นกรรม โดยจะให้มีช่องว่างหรือทิ้งพยานหลักฐานไว้ให้น้อยที่สุด บางครั้งอาจกล่าว ได้ว่า เป็นองค์กรหรือกระบวนกร (Organized Crime) ลักษณะของการดำเนินการในรูปแบบนี้เองที่ ก่อให้เกิดความยุ่งยากลำบากแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะการที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

3. อาชญากรรมทั่วไป ภาพพจน์ที่ปรากฏออกมานั้นจะน่าหวาดกลัว โดยเฉพาะประเภทที่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย สังคมจะรู้สึกว่าเป็นอาชญากรรมที่น่าสะพรึงกลัว ประชาชนจะรู้สึกเจ็บ แค้นหรือเคียดแค้น ชิงชัง และหวาดกลัว

ส่วนอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น เนื่องจากการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะมีเป้าหมายเพื่อมุ่งประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเป็นสำคัญ จึงเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีภาพที่น่ากลัวให้มองเห็นปฏิบัติการของประชาชนทั่วไป หรือเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจค่อนข้างจะรุนแรงน้อยกว่าอาชญากรรมธรรมดา แต่ถ้าพิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่สร้างความเสียหายให้กับประชาชนทุกๆ คนโดยทั่วหน้า เช่น การฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ ผลเสียหายจากการฉ้อโกงแต่ละครั้งนั้น จะตกอยู่กับผู้ร่วมเสี่ยงภัยทุกคน และยังเป็นการทำลายเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมอีกด้วย

ดังนั้นการพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมธรรมดา กับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จะช่วยให้เกิดความเข้าใจความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถมองเห็นถึงลักษณะพิเศษของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้จะส่งผลให้มีการนำมาตรการใช้ในการป้องกันและปราบปรามได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมธรรมดา (Street Crime) กับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime)¹⁷

อาชญากรรมธรรมดา	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
1. ต้องมีโอกาสในการกระทำความผิดมีการเตรียมการวางแผนหรือไม่ก็ได้	1. ต้องมีโอกาสในการกระทำความผิด มีการเตรียมการวางแผนล่วงหน้า
2. ผู้กระทำจะเป็นบุคคลเดียวหรือเป็นพรรคพวกร่วมด้วยก็ได้	2. ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่มักจะร่วมกันหลายคน หรือคล้ายกับรูปองค์กรอาชญากรรม
3. ผลของการกระทำความผิดส่วนใหญ่มักจะเกิดผลในทันที และเป็นผลที่สามารถเห็นได้ในลักษณะรูปธรรมมอง	3. ผลของการกระทำมักเกิดขึ้นในระยะยาว และยากแก่การสืบสวนจับกุม
4. ความรู้สึกของประชาชนที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการก่ออาชญากรรมมีมาก ส่วนใหญ่มักจะเคียดแค้นชิงชัง และหวาดกลัว	4. ความรู้สึกของประชาชนที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการประกอบอาชญากรรมมีน้อย
	5. ผู้กระทำความผิดมักจะมีความรู้ความเชี่ยวชาญ
	6. มักเป็นความผิดเกี่ยวกับต่างประเทศหรือเรียกว่า อาชญากรรมข้ามชาติ

2.1.5 ประเภทและแบบของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. อาชญากรรมทางการเมือง (Political Crimes) ซึ่งมักจะเกิดจากเหตุผลชักนำทางการเมือง
2. อาชญากรรมที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจ (Non-Economic Crimes) ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากในทางสังคมต่อสังคมโดยตรง

¹⁷ รายงานบรรยายศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2537.

3. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crimes) ซึ่งก่อความเสียหายหรือก่อให้เกิดผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ¹⁸

1. อาชญากรรมทางการเมือง (Political Crimes) หรืออาชญากรรมที่เกิดจากเหตุผลชักนำทางการเมือง ได้แก่

- (ก) การวางเพลิง
- (ข) การฆาตกรรมและการลอบสังหาร
- (ค) การก่อการร้าย¹⁹

2. อาชญากรรมที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจ (Non-Economic Crimes) ได้แก่

- (ก) การลักลอบค้ายาเสพติด
- (ข) การปล้นโดยมีอาวุธ
- (ค) การลักตัวเพื่อค่าไถ่
- (ง) การกรรโชก
- (จ) การค้าประเวณี
- (ฉ) การพนันในลักษณะเครือข่ายโยงโย (Syndicated Gaming and betting)
- (ช) การลักลอบค้าอาวุธปืน
- (ซ) การลักขายนพาหนะที่เดินด้วยเครื่องยนต์²⁰

3. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crimes) ได้แก่

- (ก) การฉ้อโกง
- (ข) ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัสต์ (Criminal breach of trust)
- (ค) การปลอมเอกสาร
- (ง) การปลอมและแปลงเงินตรา
- (จ) ความผิดเกี่ยวกับสินค้า (Commodities Offences)
- (ฉ) การฉ้อฉลบริษัท (Corporate Fraud)
- (ช) การฉ้อฉลเกี่ยวกับหลักทรัพย์และการปั่นหุ้น (Securities Fraud and stock market manipulation)

¹⁸ ต่อศักดิ์ บุรณะเรืองโรจน์. (2544). ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและนโยบายความมั่นคง มุมมองไทยยุโรป และนานาชาติ. การอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับแนวความคิดด้านนโยบายเพื่อการปราบปรามอาชญากรรม (Organized Crime). เอกสารจากการสัมมนาทางวิชาการ. หน้า 4.

¹⁹ แหล่งเดิม. หน้า 5.

²⁰ แหล่งเดิม. หน้า 4.

(ซ) การซื้อขายเกี่ยวกับการประกันภัย

(ฅ) การซื้อขายเกี่ยวกับพาณิชย์นาวี

(ญ) การซื้อขายเกี่ยวกับบัตรเครดิต

(ฎ) การหลอกลวงเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน²¹

ความผิดคดีเศรษฐกิจที่เป็นตัวกำหนดหน้าที่การงานของกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีดังนี้คือ²²

1. ความผิดเกี่ยวกับภาษีอากร ได้แก่ คดีความผิดเกี่ยวกับฝ่ายศุลกากรการส่งออกป็นอกและ การนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า การชดเชยค่าภาษีอากรส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร (ถ้าเป็น เขตกรุงเทพมหานครอยู่ในความรับผิดชอบของ งาน 1 กองกำกับการ 1 ถ้าเป็นทั่วราชอาณาจักรยกเว้นกรุงเทพมหานครอยู่ในความรับผิดชอบของงาน 2 กองกำกับการ 1) คดีความผิดเกี่ยวกับภาษี อากรสรรพากรทั่วราชอาณาจักร (งาน 3 กองกำกับการ 1 รับผิดชอบ) คดีความผิดเกี่ยวกับภาษีอากร สรรพสามิตทั่วราชอาณาจักร (งาน 4 กองกำกับการ 1 รับผิดชอบ) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกอง กำกับการ 1 กองบังคับการสืบสวนคดีเศรษฐกิจ²³

2. ความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร ซึ่งได้แก่ คดีความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคารที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้ต้องหา คดีการประกอบการเกี่ยวกับปัจจัยการชำระเงินตราต่างประเทศ คดีการซื้อขายผลิตผลหรือทองคำในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า คดีการซื้อขายหุ้นทั้งในและนอกตลาด หลักทรัพย์ทั่วราชอาณาจักร (งาน 1 กองกำกับการ 2 รับผิดชอบ) คดีฉ้อโกงประชาชน คดีการกู้ยืมเงิน อันเป็นการฉ้อโกงประชาชน คดีเกี่ยวกับเล่นแชร์ คดีเกี่ยวกับตัวเงิน คดีเกี่ยวกับใบหุ้น เอกสารสิทธิ เอกสารที่ผ่านทางสถาบันการเงินในการส่งออกป็นอกหรือนำเข้าในราชอาณาจักร คดีฉ้อโกงหรือซื้อขายสินค้าจำนวนมากทั่วราชอาณาจักร (งาน 2 กองกำกับการ 2 รับผิดชอบ) คดีเกี่ยวกับบัตรเครดิต บัตรเบิกเงินอัตโนมัติ ตัวเงินเดินทางต่างประเทศปลอม คดีความผิดเกี่ยวกับการปลอมการแปลงเงิน ตรา ดวงตราแสตมป์ คดีตัวและเอกสารเดินทางทั่วราชอาณาจักร (งาน 2 กองกำกับการ 2 รับผิดชอบ) คดีเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน คดีเกี่ยวกับการประกันภัยทั่วราชอาณาจักร (งาน 4 กองกำกับการ

²¹ แหล่งเดิม. หน้า 5

²² พระราชกฤษฎีกาส่วนแบ่งราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2535.

²³ จักรรัตน์ ศรีโกมุท. (2539). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 64.

2 รับผิดชอบ) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองกำกับการ 2 กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ²⁴

3. ความผิดเกี่ยวกับการค้าและการพาณิชย์ ได้แก่ คดีละเมิดลิขสิทธิ์ (งาน 1 กองกำกับการ 3 รับผิดชอบ) คดีเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร (งาน 2 กองกำกับการ 3 รับผิดชอบ) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองกำกับการ 3 กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ²⁵

4. ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับอาหาร ยา เครื่องสำอาง เครื่องมือทางการแพทย์ วัตถุมีพิษ คดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (งาน 3 กองกำกับการ 3 รับผิดชอบ) คดีความผิดเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า คดีเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คดีเกี่ยวกับการกำหนด ราคาสินค้า การป้องกันการผูกขาด คดีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (งาน 4 กองกำกับการ 3 รับผิดชอบ) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองกำกับการ 3 กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ²⁶

2.1.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

1. ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association Theory)

Edwin H. Sutherland เป็นบุคคลแรกที่ก่อรูปทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างขึ้นมาโดยตั้งคำถามหลักไว้ว่า ทำไมอาชญากรคอเชิ้ตขาว (White Collar) จึงมองพฤติกรรมในเชิงธุรกิจที่ผิดกฎหมายของตนเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ซึ่งได้ข้อสรุปว่า คนเรานั้นจะกลายเป็นอาชญากรได้ต้องผ่านการเรียนรู้จากการดำรงชีวิตประจำวัน หรือการประกอบอาชีพ จนมีทัศนคติค่านิยมและแรงจูงใจที่ทำให้มองว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่น่าเคารพปฏิบัติตาม หรือแปลความหมายของสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ ไปในทางที่เห็นว่าการละเมิดกฎหมายเป็นสิ่งที่พึงกระทำ และจากการเรียนรู้ และรับอุดมการณ์ที่ได้ถ่ายทอดออกมาด้วยคำที่ตอกย้ำจากผู้คนในวงธุรกิจว่า “ธุรกิจ ก็คือธุรกิจ” จนกลายเป็นหลักประจำใจ ทำให้พวกเขาสามารถอ้างเหตุผลแก้ตัวได้เป็นอย่างดี

Sutherland มองว่าพฤติกรรมกระทำผิดเป็นสิ่งที่มีได้มีมาแต่กำเนิดหรือสืบทอดทางสายเลือดกรรมพันธุ์ ผู้กระทำผิดมิได้เริ่มต้นด้วยความคิดที่จะก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หากแต่เริ่มต้นชีวิต เช่น ปัญญาชนต่างๆ ไป ที่ต้องการงานที่มั่นคงที่มีรายได้สูง และทุกคนล้วนแต่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพให้มีผลตอบแทนมากที่สุด มีการติดต่อคบหาสมาคมทั้งทางตรงและทางอ้อมกับบรรดาผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรรมบ้างแล้ว

²⁴ จักรรัตน์ ศรีโกมุท. เล่มเดิม หน้า 65.

²⁵ แหล่งเดิม. หน้า 66.

²⁶ แหล่งเดิม. หน้า 66.

เริ่มจากการเรียนรู้พฤติกรรม และรับเอาวิธีการในการประกอบอาชญากรรม และถูกดูดกลืนเข้าไปสู่ระบบแห่งพฤติกรรมนั้นในที่สุด

2. ทฤษฎีกลวิธีเพื่อความเป็นกลาง (Techniques of Neutralization)²⁷

ทฤษฎีนี้เห็นว่าการกระทำผิดมิได้เกิดจากการเรียนรู้ แต่เกิดจากพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน โดยการใช้เหตุผลเพื่อป้องกันพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนให้ผลจากการที่ถูกดำเนินของสังคม และช่วยลดความละอายใจต่อการกระทำผิด ฉะนั้นผู้กระทำผิดจึงกระทำผิดไปโดยไม่รู้ตัวตนเองกระทำผิด ปฏิเสธความรับผิดชอบโดยอ้างว่ากระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือปฏิเสธผู้เสียหาย โดยเฉพาะกรณีผู้เสียหายเป็นรัฐบาลในประเทศโลกที่ 3 โดยเชื่อว่าไม่มีผู้เสียหายอย่างแท้จริง ในบาง กรณีผู้กระทำผิดจะประณามผู้ประณามตน เพื่อเป็นข้ออ้างในการประกอบอาชญากรรม เช่น กรณีที่รัฐได้ออกกฎหมายมาบังคับหรือควบคุมการดำเนินการทางธุรกิจ ผู้บริหารมักจะหาข้อแก้ตัวใน การหลีกเลี่ยงกฎหมาย ซึ่งข้อแก้ตัวเหล่านี้ช่วยลดล้างความรู้สึกผิด ทำให้อาชญากรทำผิดกฎหมายได้ อย่างสนิทใจ

จากการศึกษาทั้งสองทฤษฎี จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง พฤติกรรมที่จะทำให้กลายเป็นอาชญากรได้ ต้องผ่านการเรียนรู้มาจากการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือการประกอบอาชีพ จนมีทัศนคติค่านิยมและแรงจูงใจที่ทำให้มองกฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่น่าเคารพ หรือปฏิบัติตาม หรือ ชี้ชัดลงไปก็คือ พฤติกรรมอาชญากรเกิดขึ้นมาจากการเรียนรู้ตนเอง ขณะที่ทฤษฎีกลวิธีเพื่อความเป็นกลางนั้น การกระทำผิดมิได้เกิดจากการเรียนรู้แต่เกิดจากการเบี่ยงเบน มีการป้องกันที่เบี่ยงเบน ด้วยการกระทำผิดเพื่อให้พ้นจากการถูกดำเนินของสังคม

2.2 สภาพปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการถือโทษประกันภัยรอนด์

เมื่อได้ทำการศึกษาถึงความหมายและลักษณะต่างๆ ของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแล้ว พบว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีหลายรูปแบบ โดยแต่ละรูปแบบก็มีลักษณะเฉพาะตัวแต่สิ่งหนึ่งที่มีเหมือนกันนั่นคือ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำรูปแบบใดก็ตามก็ล้วนแต่ที่มีความเสียหายที่รุนแรงและส่งผลกระทบต่อสาธารณะทั้งสิ้น ดังนั้นการที่จะนำมามาตรการต่างๆ ในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้บังคับกับความผิดฐานถือโทษประกันภัยรอนด์นั้น จะต้องทำการศึกษาถึงสภาพปัญหาและลักษณะของการกระทำการถือโทษในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะพิจารณาถึงความเสียหายหรือปัญหาของการประกันภัยรอนด์ว่า มีการกระทำรูปแบบใดบ้างที่มีผลกระทบ

²⁷ Gresham SyKes and David Matza. (1957, December). **Techniques of Neutralization : A Theory of Delinquency.** American Sociological Review. 22 p. 664-670.

ในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งลักษณะปัญหาหรือรูปแบบต่างๆ เหล่านี้สามารถที่จะแยกศึกษาได้ดังต่อไปนี้

2.2.1 ลักษณะการดำเนินธุรกิจการประกันภัยรถยนต์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย เป็นบทบัญญัติรับรองนิติกรรม และสัญญาว่าด้วยลักษณะของการประกันภัย กำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลตามสัญญาประกันภัย ส่วนพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติเป็นกฎหมายเฉพาะ เป็นการลดระดับบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมมาสู่ความเป็นรูปธรรม ได้บัญญัติในเรื่องสำคัญ ๆ ได้แก่ การจัดตั้งและอำนาจหน้าที่ของบริษัทประกันภัย การควบคุมบริษัท การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ตัวแทนประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันวินาศภัย กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัยและบทกำหนดโทษ

การประกอบธุรกิจประกันภัยจะกระทำได้เมื่อ พ.ร.บ.ควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. 2471 ซึ่งบัดนี้เป็นประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม 2515 อันมีบทบัญญัติระบุให้การประกอบกิจการประกันภัยเป็น การค้าที่กระทบถึงความปลอดภัยของประชาชน ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลเสียก่อนหรือปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะจึงจะทำการรับประกันได้และตาม พ.ร.บ.ประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 กับ พ.ร.บ.ประกันชีวิต พ.ศ. 2535 การรับประกันภัยต้องทำในรูปบริษัทจำกัดหรือบริษัทจำกัดมหาชน และได้รับใบอนุญาต มีหลักทรัพย์วางประกัน มีเงินกองทุนตามที่ระบุไว้ ต้องจดทะเบียน และมีวิธีการควบคุมหลายประการ เช่น ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิตรวจสอบทะเบียนของบริษัทได้เฉพาะรายการที่ตนเกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ.ประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 มาตรา 34^{28 29}

บริษัทจะต้องออกกรมธรรม์ตามแบบที่นายทะเบียนเห็นชอบ รวมทั้งเอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์³⁰ อัตราเบี้ยประกันภัยที่บริษัทกำหนดจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน³¹ และมีการออกกฎหมายห้ามมิให้บริษัทกระทำการบางประการตาม พ.ร.บ.ประกันวินาศภัยฯ มาตรา 31 ได้แก่การห้ามมิให้บริษัทแต่งตั้ง หรือมอบหมายบุคคลใดนอกจากกรรมการ พนักงานหรือ ลูกจ้างของบริษัททำการรับประกันวินาศภัย รับเบี้ยประกันภัยและค่าใช้จ่ายค่าสินไหม

²⁸ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535, มาตรา 46 บัญญัติว่า “ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจสอบจดทะเบียนตามมาตรา 44 เฉพาะรายการที่ตนเกี่ยวข้องหรือจะขอให้บริษัทคัดสำเนารายการดังกล่าว โคนรับรองถูกต้องด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเสียค่าบริการตามที่นายทะเบียนกำหนด”

²⁹ คู่มือที่ 31-33/2521

³⁰ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535, มาตรา 29.

³¹ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535, มาตรา 30.

ทดแทนตามกรรมธรรม์ประกันภัยไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมด นอกจากเป็นการประกันภัยต่อไป³² ห้ามมิให้บริษัทประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือประวิงการคืนเบี้ยประกันที่ต้องจ่ายหรือคืนแก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์โดยไม่มีเหตุอันควร หรือจ่ายคืนแก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์โดยไม่มีเหตุอันควร หรือจ่ายคืนโดยไม่สุจริต³³ ในกรณีวินาศภัยเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันภัย และพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีเหตุอันควรสงสัยว่าวินาศภัยนั้นเกิดขึ้นด้วยความทุจริตของผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ตามกรรมธรรม์ประกันภัย ให้พนักงานสอบสวนแจ้งเหตุที่สงสัยนั้นไปยังนายทะเบียนตามกรรมธรรม์ประกันภัยที่สงสัยนั้นไว้ เมื่อเหตุอันควรสงสัยนั้นหมดไปแล้วให้นายทะเบียนถอนคำสั่งนั้นเสีย และแจ้งการถอนคำสั่งไปยังบริษัท และผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ตามกรรมธรรม์ประกันภัย

2.2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์

จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าและได้สอบถามผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การประกันภัยรถยนต์พบว่า การที่บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่ทำการทุจริตฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ได้นั้นมีปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากแรงจูงใจในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องของผลประโยชน์ที่ได้รับ การที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่จะใช้ในทางที่ผิด การขาดความรับผิดชอบของผู้รับประกัน หรือแม้แต่การที่ไม่เกรงกลัวต่อความผิดที่ได้กระทำ สิ่งต่างๆ ทั้งหลายเหล่านี้ มีแรงจูงใจอย่างแรงที่จะทำเงินให้ได้มากๆ ตามแนวความคิดทางจิตวิทยาซึ่งมองว่ากิเลส ตัณหาในตัวของมนุษย์ เป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดความโลภ โดยไม่คำนึง ถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวม แล้วประกอบกับมีปัจจัยหลายประการที่เอื้อต่อการกระทำความผิด ทำให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น การฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์มีลักษณะภายนอกโดยรวมเหมือนการกระทำความผิดโดยทั่วไป แต่การจะอธิบายว่าทำไมบางคนกระทำความผิดได้ง่ายในขณะที่บุคคลอื่นไม่กระทำนั้น คงจะต้องย้อนกลับไปสู่สาเหตุของการกระทำความผิด โดยเริ่มจากปัจจัยที่นำไปสู่การฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์เสียก่อน ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์สามารถแยกได้ดังนี้

1. โอกาสในการกระทำความผิด

ในการกระทำความผิดฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ ส่วนมากมักจะเป็นผู้ที่มีโอกาสในการกระทำความผิดมากกว่าผู้อื่น หรือเป็นผู้ที่รู้จักช่องทางในการหลบเลี่ยงไม่ให้ถูกจับหรือสามารถปกปิดพยานหลักฐานได้ ดังเช่น ผู้ประกอบกิจการอู่ซ่อมรถยนต์ ตัวแทนขายกรรมธรรม์ประกันภัย

³² พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535, มาตรา 35.

³³ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535, มาตรา 36.

สถานพยาบาล หรือในองค์กร หน่วยงาน ล้วนแล้วแต่เป็นบ่อเกิดของการกระทำความคิดทั้งสิ้น เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านประกันภัยรถยนต์ทั้งสิ้น ยิ่งบุคคลมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบต่อหน่วยงานสูงมากเพียงใด ยิ่งมีโอกาสที่จะกระทำความคิดมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อแลกกับความก้าวหน้าในหน้าที่การงานตลอดจนความมั่นคงและชื่อเสียงของตน ทำให้บุคคลระดับผู้บริหารของบริษัททำผิดกฎหมายได้ ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ เช่น กรมการประกันภัยซึ่งเป็นองค์กรเกี่ยวกับการควบคุมดูแลและออกข้อบังคับต่างๆ แก่บริษัทประกันภัยไม่สามารถคอยสอดส่องและดูแลได้ทั่วถึง จึงเป็นการยากที่จะพิสูจน์ว่าได้มีการกระทำความคิดเกิดขึ้น หรือเมื่อได้รับรู้ก็ยากที่จะควบคุมดูแลได้ทันถ่วงที รวมถึงการขาดประสิทธิภาพในระบบงานยุติธรรมขาดผู้รู้ ผู้ชำนาญเฉพาะเรื่องสิ่งต่างๆ และกฎหมายยังไม่สามารถที่จะเอาผิดมีการกำหนด โทษทางอาญาไว้ต่ำ หรือมีโทษในทางแพ่งเท่านั้น เหล่านี้จึงเป็นสาเหตุที่จะทำให้มีการกระทำความคิด ผู้กระทำความคิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

2. การตัดสินใจและมุ่งหมายในการกระทำความคิด

การแสวงหากำไรคือ วัตถุประสงค์หลักในการดำเนินธุรกิจ แต่มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลกระทบ ต่อผลกำไรขาดทุนของธุรกิจนั้นๆ ดังนั้นผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการต่างๆ จึงหาวิธีที่จะทำให้ กิจการของตนอยู่รอด โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เช่น การหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย เลี่ยงภาษี และการทำผิดกฎหมายโดยตรง³⁴ แต่ในส่วนของประกันภัยรถยนต์นั้น การแสวงหากำไรโดยขาดความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นย่อมมีผลร้ายแรงมากกว่ากิจการอื่น เนื่องจากการขาดการเยียวยาถึงผลร้ายที่คนในสังคมได้รับ การที่ผู้บริหารหรือเจ้าของธุรกิจประกันภัย ขาดจิตสำนึกนำเงินของผู้เอาประกันภัยไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือนำเงินเบี้ยประกันภัยไปใช้ในอกระบบ หรือมีการทุจริตภายในองค์กร สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วที่จะทำให้บริษัทประกันภัยล้มละลาย และผลร้ายย่อมกระทบต่อสังคมอย่างแท้จริง

3. ความรู้ความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการกระทำความคิด

ผู้ที่กระทำความคิดในการถือโง่งประกันภัยรถยนต์ได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในหน้าที่การงาน ช่องว่างของกรรมธรรม์ประกันภัย หรือเข้าใจถึงแนวทางการปฏิบัติงานทางด้านประกันภัยเป็นอย่างดี เช่น การพิจารณาค่าเสียหายที่เกินความเสียหายที่แท้จริง การถือฉลหรือถือโง่งประกันภัยรถยนต์นั้น ผู้ที่จะทำการถือฉลได้นั้นมักเป็นผู้มีความรู้ทางการประกันภัยรถยนต์ รู้ถึงขั้นตอนการทำงานของระบบงานและช่องทางที่ทำให้การกระทำนั้นไม่มีความผิด

³⁴ สุพจน์ สุโรจน์. อาชญากรรมทางธุรกิจ ข้อคิดจากต่างประเทศ. เทคนิคและแนวทางการป้องกันการถือโง่ง ฉ้อฉล ปลอมแปลงในทางธุรกิจการค้าและพาณิชย์. หน้า 28-31.

4. การบังคับใช้กฎหมาย

ในการกระทำความผิดเกิดขึ้น มาตรการหนึ่งของผู้ที่กระทำความผิดจะเกรงกลัวหรือกลัวที่จะกระทำความผิดนั้นคือ กฎหมายที่ลงโทษผู้กระทำความผิดแต่การถือโทษประกันภัยรายนต์นั้น ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในการลงโทษผู้กระทำความผิด จึงทำให้ผู้ที่กระทำความผิดหรือคิดที่จะทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายแต่อย่างใด บทลงโทษในทางอาญาไม่มีความรุนแรงเมื่อเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ในข้อนี้ผู้เขียนจะอธิบายโดยละเอียดไว้ในหัวข้อสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอาญาต่อไป

5. ระบบการตรวจสอบ

เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในการถือโทษประกันภัยรายนต์ สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่กระทำความผิดไม่เกรงกลัวที่จะทำความผิดนอกจากมาตรการในทางกฎหมายที่ล่าสมัยแล้ว ระบบการตรวจสอบการกระทำความผิดที่ด้วยประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายนอกหรือภายในองค์กร หรือแม้แต่การตรวจสอบโดยองค์กรของรัฐ การขาดเทคโนโลยีในการตรวจสอบ รวมถึงการไม่จริงจังที่ปราบปรามผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถือโทษประกันภัยรายนต์ที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงคือการกระทำความผิดโดยผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการกว่าที่เรารู้ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นบริษัทประกันภัยนั้นก็มีหนี้เสียและกำลังปิดกิจการลงแล้วทั้งสิ้น และนี่คือข้อเท็จจริงในปัจจุบัน

2.3 ประเภทของการประกันภัยรายนต์

การประกันภัยรายนต์ เป็นส่วนหนึ่งของการประกันวินาศภัย ซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติถึงเงื่อนไขของการทำสัญญาประกันภัยไว้ หรือกำหนดแบบแห่งความสมบูรณ์ของสัญญาไว้ ดังนั้น สัญญาการประกันภัยจึงเกิดขึ้นซึ่งมีผลสมบูรณ์บังคับได้ เมื่อคู่กรณี 2 ฝ่ายแสดงเจตนา เสนอสนอง ถูกต้องตรงกัน กล่าวคือเมื่อผู้เอาประกันภัยแสดงเจตนาทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัย หากบริษัทตกลงสนองรับการทำประกันภัยแล้ว สัญญาประกันภัยจึงเกิดขึ้น โดยสมบูรณ์ผูกพันคู่สัญญา ถึงแม้ว่าบริษัทจะยังมีได้ส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย³⁵ เพราะฉะนั้นนิยามของการประกันภัยรายนต์จึงอยู่ภายใต้นิยามความหมายของการประกันวินาศภัย แต่มีส่วนที่จะต้องรับผิดชอบเฉพาะการเสียหายหรือสูญเสียที่เกิดจากรายนต์เท่านั้น ดังนั้นการประกันภัยรายนต์จึง

³⁵ สมาคมประกันวินาศภัย คณะอนุกรรมการประกันภัยยานยนต์. (2542-2544). คู่มือตีความกรมธรรม์ประกันภัยรายนต์. หน้า 1.

หมายความว่า “การประกันภัยความเสียหายอย่างใดๆ อันเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายนั้นซึ่งเกิดจากการใช้รถยนต์ รถยนต์ชนกันหรืออุบัติเหตุจากรถยนต์³⁶

ซึ่งหมายความรวมถึง อุบัติเหตุจากรถยนต์โดยตรง เช่นรถยนต์คันเอาประกันภัยจอดอยู่เลื่อนไหลไปชนลูกบุคคลภายนอกหรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอกเสียหาย

อุบัติเหตุเนื่องจากการใช้รถยนต์ เช่นการขับขี่ยานยนต์ไปชนบุคคลภายนอกหรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอกเสียหาย

สิ่งของที่บรรทุกอยู่ในรถยนต์คันเอาประกันภัย ได้ตกจากรถยนต์ไปชนบุคคลภายนอกหรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอกเสียหาย³⁷

2.3.1 ประเภทของการประกันภัยรถยนต์

การที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการแก้ไขการถือโครงการประกันภัยรถยนต์นั้น ควรที่จะเข้าใจถึงแบบและประเภทความคุ้มครองของการประกันภัยรถยนต์เสียก่อน เนื่องจากการประกันภัยรถยนต์ในประเทศไทยนั้น ปัจจุบันได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมีอยู่หลายแบบหลายประเภท และมีการแยกความคุ้มครองออกเป็นหลายอย่างหลายประการ เช่นบางกรณีคุ้มครองถึงชีวิต ร่างกาย อนามัยรวมถึงการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล ดังนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการศึกษาถึงรูปแบบและประเภทของการประกันภัยรถยนต์

การประกันภัยรถยนต์แบ่งแยกออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

1) การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535)

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากปรากฏว่าอุบัติเหตุอันเกิดจากรถยนต์ได้มีจำนวนมากขึ้นในแต่ละปี เป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยผู้ประสบภัยไม่ได้รับการชดเชยค่าเสียหายหรือได้รับชดเชยค่าเสียหายไม่คุ้มกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง และหากผู้ประสบภัยจะใช้สิทธิทางแพ่งเรียกร้องค่าเสียหายก็จะต้องใช้เวลาดำเนินคดียาวนาน ดังนั้นเพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับการชดเชยค่าเสียหาย และได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและรวดเร็วและเป็นธรรม สมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ โดยหลักการของกฎหมายฉบับนี้

³⁶ สถาบันประกันภัยไทย. (2544). เอกสารประกอบคำบรรยายประกันภัยประเภทต่างๆ. หน้า 79.

³⁷ จิตติ ดิงศภัทย์. เล่มเดิม. หน้า 127.

ตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน 2536 กำหนดให้รถ³⁸ ที่วิ่งบนถนนต้องทำประกันภัย³⁹ แต่มีข้อยกเว้นรถบางประเภทไม่ต้องจัดทำตามที่ได้กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถฯ มาตรา 8 คือ

1. รถสำหรับเฉพาะองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และรถสำหรับผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
2. รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียนมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการพระราชวังกำหนด
3. รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น และรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร
4. รถอื่นตามกำหนดในกฎกระทรวงโดยผู้เป็นเจ้าของรถ⁴⁰ และผู้ใช้รถต้องเป็นผู้จัดทำประกันภัย เมื่อมีผู้ประสบภัยจากรถให้บริษัทประกันภัยที่รับประกันภัยเป็นผู้จ่ายค่าสินไหม กฎหมายได้บัญญัติให้จัดตั้งกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจะต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้กับผู้ประสบภัยในกรณีดังตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถฯ มาตรา 23

2) การประกันภัยภาคสมัครใจ แบ่งการประกันภัยรถยนต์ออกเป็น 2 ประเภท

2.1 ประกันภัยรถยนต์ประเภทไม่ระบุชื่อผู้ขับขี่

การประกันรถยนต์ประเภทนี้ เป็นการประกันภัยที่ใช้กันมาตั้งแต่ดั้งเดิมในประเทศไทย ซึ่งในการประกันประเภทนี้จะคุ้มครองความรับผิดและความเสียหายต่อรถยนต์ที่เกิดระหว่างการใช้หรือการขับขี่ของบุคคลใดๆ ก็ตาม ที่ได้ใช้ควบคุมหรือขับขี่โดยได้รับความยินยอม

³⁸ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535, มาตรา 4 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้ รถหมายความว่า รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร”

³⁹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535, มาตรา 7 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 8 เจ้าของรถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยโดยประกันภัยกับบริษัท

จำนวนเงินเอาประกันให้กำหนดตามชนิด ประเภท และขนาดของรถแต่ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง.

⁴⁰ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535, มาตรา 4 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของรถ หมายความว่า ผู้ซึ่งมีกรรมสิทธิ์หรือผู้มีสิทธิครอบครองรถตามสัญญาเช่าซื้อ และหมายความรวมถึงผู้นำรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศมาใช้ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวด้วย”

จากผู้เอาประกันภัย ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เงื่อนไขและข้อยกเว้นที่ปรากฏในกรมธรรม์ประกันภัย⁴¹

2.2 การประกันภัยรถยนต์ประเภทระบุชื่อผู้ขับขี่

การประกันภัยรถยนต์ประเภทนี้เป็นการประกันภัยที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ในประเทศไทย มีหลักการคือความรับผิดชอบหรือความเสียหายต่อรถยนต์ที่เกิดขึ้นในขณะที่มีบุคคลที่ระบุชื่อในกรมธรรม์เป็นผู้ขับขี่เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามแม้จะเกิดความเสียหายซึ่งมิใช่บุคคลที่ระบุชื่อในกรมธรรม์เป็นผู้ขับขี่ก็ตามก็ไม่เป็นเหตุให้บริษัทผู้รับประกันภัยปฏิเสธความรับผิดชอบแต่อย่างใด เพียงแต่ผู้เอาประกันภัยจะต้องเข้ามาร่วมรับผิดชอบในความเสียหายส่วนแรกด้วย

ความเสียหายส่วนแรก หมายถึง ส่วนแรกของความรับผิดชอบหรือความเสียหาย อันมีการคุ้มครองตามสัญญาหรือเอกสารแนบท้ายแห่งกรมธรรม์ประกันภัยนี้ที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบเอง⁴²

2.3.2 ประเภทของการคุ้มครองการประกันภัยรถยนต์

การประกันภัยรถยนต์ผู้เอาประกันสามารถที่จะเลือกซื้อกรมธรรม์ตามชนิดต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. การประกันภัยแบบรวมทั้งหมด (A FULL COMPREHENSIVE) กรมธรรม์แบบนี้คุ้มครองความสูญเสียชีวิตหรือเสียหายแก่รถยนต์ที่เอาประกันภัย รับผิดชอบต่อการบาดเจ็บหรือตายของบุคคลภายนอก หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอกและโดยเฉพาะรถยนต์ส่วนตัว อาจมีข้อคุ้มครองเพิ่มเติมเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลและค่าทดแทนอุบัติเหตุสำหรับเจ้าของรถยนต์อีกด้วย ซึ่งเรียกว่าการทำประกันภัยรถยนต์ประเภทที่ 1

2. การประกันภัยเพื่อบุคคลที่สาม ไฟไหม้และถูกขโมย (THIRD PARTY, FIRE, AND THEFT) การคุ้มครองบุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายเป็น ไปเช่นเดียวกับกรมธรรม์ประกันภัยแบบรวม แต่เพิ่มการคุ้มครองในกรณีรถยนต์ไฟไหม้และสูญหาย ซึ่งเรียกว่าการทำประกันภัยรถยนต์ประเภทที่ 2

3. การประกันภัยเพื่อบุคคลที่สามโดยเฉพาะ (THIRD PARTY ONLY) การคุ้มครองบุคคลที่สามเป็น ไปเช่นเดียวกับข้อ 2 แต่ไม่คุ้มครองในกรณีรถยนต์เกิดไฟไหม้และถูกขโมยซึ่งเรียกว่าการทำประกันภัยรถยนต์ประเภทที่ 3

⁴¹ สมาคมประกันวินาศภัย คณะอนุกรรมการประกันภัยยานยนต์. (2542-2544). คู่มือตีความกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์. หน้า 1-2.

⁴² แหล่งเดิม. หน้า 12.

4. การประกันภัยเพื่อความรับผิดชอบตามกฎหมายโดยเฉพาะ (“ACT” LIABILITY ONLY) กรรมธรรม์ประกันภัยชนิดนี้คุ้มครองความรับผิดชอบสำหรับการตายหรือบาดเจ็บของบุคคลอื่นอันเนื่องจากการใช้รถยนต์ของผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นการบังคับให้เอาประกันภัย (COMPULSORY TO INSURE) ตามบทบัญญัติของกฎหมาย⁴³

2.3.3 บุคคลที่เกี่ยวข้องในการประกันภัยรถยนต์

การประกันภัยรถยนต์นั้นมีความแตกต่างจากการประกันภัยชีวิตและประกันวินาศภัยทั่วไป กล่าวคือการประกันภัยรถยนต์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามสัญญาประกันภัยและการประกันภัยค่าจูน ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์หรือเหตุที่มีความเสียหายเกิดขึ้น ถ้าเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นกับตัวรถยนต์ที่เป็นทรัพย์สินที่เอาประกันเช่นนี้จะเป็นความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นกระทบต่อบุคคลภายนอก ผู้นั้นก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันภัยรถยนต์ ซึ่งเป็นการประกันภัยค่าจูน ดังนั้นหากจะพิจารณาว่าบุคคลใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันภัยรถยนต์จะต้องขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่ประสบเหตุ แต่สามารถแยกออกได้ดังนี้

1. ผู้รับประกันภัย (THE INSURER) คือ คู่สัญญาซึ่งตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้เอาประกันภัย, ผู้รับประโยชน์ หรือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้เอาประกันภัยหรือผู้ที่อยู่ในฐานะผู้เอาประกันภัย เฉพาะในกรณีที่ผู้เอาประกันต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในลักษณะประกันภัยค่าจูน ซึ่งผู้รับประกันภัยกฎหมายได้กำหนดไว้เฉพาะได้คือบริษัทรับประกันภัยเท่านั้น บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนไม่สามารถรับประกันภัยได้ ซึ่งในความหมายของการประกันภัยรถยนต์หมายถึง บริษัทที่ออกกรรมธรรม์นี้^{44,45}

2. ผู้เอาประกันภัย (THE INSURED) คือ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ที่ได้ตกลงเข้าทำสัญญาเป็นคู่สัญญากับบริษัทประกันภัยและมีหน้าที่ที่จะส่งเบี้ยประกันจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้รับประกันภัย ซึ่งเมื่อมีภัยหรือเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้นกับผู้เอาประกันภัยหรือผู้ที่อยู่ในฐานะเป็นผู้เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัยต้องมีหน้าที่จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ หรือบุคคลผู้ที่อยู่ในฐานะเป็นผู้เอาประกันภัย ซึ่งล้วนแล้วจะมีสิทธิและหน้าที่ในสัญญาประกันภัยแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ส่งเบี้ยประกัน ส่วนผู้เอาประกันภัย มีสิทธิ

⁴³ สิทธิโชค ศรีเจริญ. (2540). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย. หน้า 42.

⁴⁴ สมาคมประกันวินาศภัย คณะอนุกรรมการประกันภัยยานยนต์. เล่มเดิม. หน้า 12.

⁴⁵ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535, มาตรา 4 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้ บริษัทหมายความว่า บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย”

ได้รับค่าสินไหมทดแทน หรือได้รับเงินจากผู้รับประกันภัย⁴⁶ ในสัญญาประกันภัยรถยนต์นั้น ผู้ที่ เป็นผู้เอาประกันภัยต้องบุคคลที่ระบุชื่อเป็นผู้เอาประกันภัยในกรมธรรม์ประกันภัยและต้องเป็นผู้ที่ ใช้ประโยชน์จากการใช้รถยนต์คันที่เอาประกันไว้เท่านั้น หากผู้ที่มีชื่อเป็นผู้เอาประกันภัยใน กรมธรรม์ประกันภัยแต่ไม่ได้เป็นผู้ที่ใช้ประโยชน์จากรถยนต์คันที่เอาประกันหรือไม่ได้เป็นผู้ที่ส่ง เบี้ยประกันภัยกฎหมายก็ไม่ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เอาประกันภัย

3. ผู้รับประโยชน์ (BENEFICIARY) คือ บุคคลภายนอกสัญญาประกันภัย แต่ผู้เอา ประกันภัยและผู้รับประกันภัยตกลงกัน ให้เป็นผู้มีสิทธิเข้ารับประโยชน์ในค่าสินไหมทดแทนตาม สัญญาประกันภัย⁴⁷ แต่ในสัญญาประกันภัยรถยนต์ผู้รับประโยชน์หมายถึง บุคคลที่จะเป็นผู้รับค่า สินไหมทดแทนตามส่วนได้เสียของตนหากรถยนต์ที่เอาประกันภัย เกิดสูญหายหรือเสียหายสิ้นเชิง จนไม่สามารถซ่อมแซมได้เท่านั้น⁴⁸

4. ผู้ที่อยู่ในฐานะเป็นผู้เอาประกันภัย (ผู้ขับขี่) คือ บุคคลภายนอกสัญญาประกันภัย แต่ กฎหมายได้ให้สิทธิต่างๆ แก่บุคคลคนนั้นในการใช้รถยนต์ที่ได้ทำประกันภัยไว้เสมือนว่าเป็นผู้เอา ประกันภัยเอง หรือเรียกได้ว่าบุคคลใดที่ได้รับการยินยอมจากผู้เอาประกันภัยในการใช้รถยนต์คันที่ เอาประกันภัย บุคคลนั้นย่อมได้รับสิทธิและมีหน้าที่เช่นเดียวกับผู้เอาประกันภัย และเมื่อมีเหตุอย่าง ใดๆ ที่ผู้ขับขี่ที่ได้รับการยินยอมจากผู้เอาประกันภัยได้ขับรถยนต์ไปทำละเมิดแก่บุคคลอื่นจนทำให้ ได้รับความเสียหาย บริษัทผู้รับประกันภัยย่อมต้องรับผิดชอบแทนผู้ขับขี่ผู้นั้นเสมือนกับเป็นผู้เอา ประกันภัยโดยตรง

แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทผู้รับประกันภัยก็สามารถที่จะมีเงื่อนไขต่างๆ เพื่อปฏิเสธความ รับผิดชอบหรือให้ผู้เอาประกันภัย ร่วมรับผิดชอบจากเหตุที่เกิดขึ้น โดยผู้ที่อยู่ในฐานะเป็นผู้เอาประกันภัยนั้น ได้เช่นกรณีที่เป็น การประกันภัยรถยนต์ประเภทระบุชื่อผู้ขับขี่ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อที่ 2.3.1

5. ผู้เสียหายหรือผู้ประสบภัย หมายถึง ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการขับขี่รถยนต์คันที่ เอาประกันภัยโดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้เสียหายนั้นจะเป็นบุคคลที่อยู่ในรถยนต์หรือเป็นบุคคลภายนอก รถยนต์ และความเสียหายนั้นรวมถึงความเสียหายทั้งทางร่างกายและทรัพย์สิน ที่ได้รับความ เสียหายจากรถยนต์คันที่เอาประกันภัย

⁴⁶ สุธรรม พงศ์สำราญ และคณะ. เล่มเดิม. หน้า 26-27.

⁴⁷ สิทธิโชค ศรีเจริญ. (2540). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย. หน้า 90.

⁴⁸ สมาคมประกันวินาศภัย คณะอนุกรรมการประกันภัยยานยนต์. เล่มเดิม. หน้า 11.

2.4 รูปแบบการฟ้องประกันภัยรถยนต์

จากการผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าถึงรูปแบบของการฟ้องประกันภัยรถยนต์ ซึ่งสามารถที่จะแบ่งแยกรูปแบบของการฟ้องหรือการกระทำทุจริตได้หลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบก็มีลักษณะของการกระทำความผิดหลายลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยความแตกต่างนั้นก็ขึ้นอยู่กับรูปแบบของผู้กระทำความผิดแต่ไม่ว่าจะมีการกระทำความผิดรูปแบบใดก็ล้วนแล้วแต่จะทำให้บริษัทผู้รับประกันภัยได้รับความเสียหายทั้งสิ้น ดังนั้นจากการที่ได้ศึกษาค้นคว้าจึงสามารถที่จะแบ่งแยกรูปแบบของการกระทำความผิดได้ดังนี้

2.4.1 การฟ้องโดยผู้เอาประกันภัย

2.4.2 การฟ้องโดยผู้รับประกันภัยในส่วนของตัวแทนหรือพนักงาน

2.4.3 การฟ้องโดยผู้บริหาร

2.4.4 การฟ้องโดยบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย)

2.4.5 การฟ้องโดยผู้รับประกัน

2.4.1 การฟ้องโดยผู้เอาประกันภัย

การฟ้องรูปแบบนี้เป็นการฟ้องที่มีการกระทำความผิดมากที่สุด แต่ความเสียหายจะอยู่ในวงเงินที่จำกัดตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัย เนื่องจากผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ที่ต้องใช้รถยนต์และมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาประกันภัยโดยตรง ซึ่งโดยส่วนมากแล้วการทุจริตการประกันภัยรถยนต์มักจะเริ่มต้นจากผู้เอาประกันภัยหรือเป็นกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นการยินยอมให้ผู้อื่นทุจริตหรือร่วมมือกับบุคคลภายนอกทุจริต ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการฟ้องประกันภัยรถยนต์ เช่น การแกัดทำให้เกิดเหตุ การจัดการอุบัติเหตุ ไม่ว่าจะเป็นการนำรถที่เกิดเหตุมาแล้วมาจัดการให้มีการเฉี่ยวชนกัน การเปลี่ยนตัวผู้ขับขี่ที่ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ การนำเอารถที่เกิดเหตุชนกันมาทำประกันภัยรถยนต์ภายหลัง หรือทำให้เสียหายเกินความจริง ผู้เอาประกันภัยอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอื่นๆ โดยมีผู้ช่วยเหลือและเตรียมเพื่อให้การเรียกร้องเงินประกันอันเป็นที่จึ้นนำเชื่อถือ การฟ้องอาจเกี่ยวกับแก๊งอาชญากรรมซึ่งจัดระบบองค์กรเป็นอย่างดี โดยแสดงตนว่าเป็นอุบัติเหตุและมีการบาดเจ็บ จึงยื่นคำร้องอันเป็นที่จึ้นเรียกร้องเอาจากผู้รับประกัน บริษัทประกันภัยต้องจ่ายเงิน โดยถูกฟ้องเป็นเงินจำนวนมาก การฟ้องดังกล่าวมีตั้งแต่เรียกร้องเงินประกันเป็นเท็จ จนถึงการวางแผนที่ซับซ้อนอย่างอื่นอีกมากมาย

ผลในทางกฎหมาย ผู้ที่กระทำความผิดจะมีความผิดตามมาตรา 341 หรือ 347 ก็แล้วแต่กรณี ซึ่งส่วนมากแล้วจะเป็นความผิดตามมาตรา 341 เนื่องจากการกระทำความผิดต่างๆ นั้นจะเข้า

องค์ประกอบตามมาตรา 341 ซึ่งจากการศึกษาและทำการค้นคว้าในส่วนของผู้เอาประกันภัยสามารถที่จะแบ่งแยกได้ 4 ลักษณะดังนี้

1. การถือโง่งก่อนทำประกันภัย
2. การถือโง่งระหว่างสัญญาประกันภัย
3. การถือโง่งในการเรียกร้องค่าเสียหาย
4. การถือโง่งหลังสัญญาประกันภัยสิ้นสุด⁴⁹

ซึ่งวิธีหรือรูปแบบการถือ โง่งโดยผู้เอาประกันภัยนั้นสามารถที่จะทำได้ตั้งแต่ก่อนทำประกันภัยจนถึงสิ้นสุดประกันภัย ดังเช่นตัวอย่างที่จะนำเสนอต่อไป

1. การถือโง่งก่อนทำประกันภัย

การถือโง่งก่อนเอาประกันภัย ซึ่งหมายความว่าผู้ที่จะเอาประกันภัยซึ่งเป็นผู้กระทำการทุจริตนั้น มีเจตนาที่จะทำการถือ โง่งการประกันภัยรถยนต์ อยู่ก่อนที่จะนำรถยนต์เข้าทำประกันภัยกับบริษัทผู้รับประกันภัย หรือเรียกว่ามีการกระทำการทุจริตก่อนสัญญาประกันภัยรถยนต์จะเกิดและก่อนที่จะได้รับความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัย ลักษณะของการกระทำผิดนั้นคือ การที่ได้มีเหตุหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้นในขณะที่รถยนต์ฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบไม่มีประกันภัยรถยนต์ จึงประสงค์ต้องการที่จะชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รถยนต์คู่กรณีอีกฝ่าย จึงมีเจตนาทุจริตคือขอทำประกันภัยรถยนต์กับบริษัทผู้รับประกันภัย และด้วยข้อบกพร่องของแบบการทำสัญญาประกันภัยคือการรับทำประกัน โดยไม่มีแบบนั้น เพียงการโทรศัพท์และคำเสนอสนองตรงกันก็สามารถที่จะทำได้ และการตรวจสภาพรถยนต์ก่อนทำประกันก็มีเฉพาะในส่วนของการประกันภัยประเภทการประกันวินาศภัยเท่านั้น(ประเภท 1, 2) ซึ่งถือเป็นจุดที่ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบของการรับประกันภัยรถยนต์กันอย่างจริงจัง และเมื่อได้มีการแจ้งทำประกันภัยแล้วต่อมาจึงได้แจ้งเหตุในระยะเวลาที่ประกันภัยคุ้มครอง

ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ที่จะเอาประกันมีเจตนาที่ชั่วร้ายมาก และมีเจตนามุ่งหวังผลประโยชน์อันมาจากค่าสินไหมทดแทนจากการประกันภัย โดยขาดจิตสำนึก ผู้ที่กระทำความผิดดังกล่าวถือว่าเป็นอาชญากรที่ก่ออาชญากรรมอย่างแท้จริง โดยใช้ช่องว่างตามเงื่อนไขของสัญญาประกันภัยรถยนต์กระทำการทุจริต โดยเฉพาะการตรวจสภาพรถยนต์ก่อนทำประกันภัย ซึ่งผู้ที่จะเอาประกันภัยจะต้องมีหน้าที่ใช้หลักการที่ว่า “หลักความซื่อตรงต่อกัน” หรือ “หลักสุจริตอย่างยิ่ง” ในการเข้าทำสัญญาประกันภัย ซึ่งเป็นไปตามหลักการของสัญญากรมธรรม์ประกันภัย (ตามที่ได้กล่าวต่อไปในข้อ 3.1.1) ซึ่งจากผลการศึกษาค้นคว้าพบรูปแบบการถือ โง่งก่อนเอาประกันภัยมีรูปแบบต่างๆ เช่น

⁴⁹ อภิศักดิ์ คำดี. เล่มเดิม. หน้า 46.

1. นำรถที่มีร่องรอยความเสียหายก่อนทำประกัน ตามเงื่อนไขกรมธรรม์จัดจากในประกันประเภท3

2. นำซากรถไปจัดทำประกันภัยแล้วแจ้งว่ารถหาย

3. เกิดอุบัติเหตุก่อนแล้วแจ้งขอทำประกันภัยภายหลังในประกันประเภท พ.ร.บ.⁵⁰

2. การถือโง่ระหว่างสัญญาประกันภัย

เป็นการถือโง่ประกันภัยรถยนต์ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดอาญาเป็นการกระทำโดยผู้เอาประกันภัย ซึ่งกระทำระหว่างที่สัญญาประกันภัยมีผลใช้บังคับอยู่นั้นมีหลายรูปแบบ และเป็น การถือโง่ที่มีรูปแบบ วิธีการกระทำความผิดมากที่สุด และก่อให้เกิดความเสียหายมากที่สุดเช่นกัน

รวมทั้งการกระทำได้ด้วยตนเอง หรืออาจมีบุคคลอื่นเกี่ยวข้องร่วมกันกระทำการทุจริตด้วย เช่น เจ้าของผู้เอาประกันภัย, รถคู่กรณี, บุคคลภายนอกที่เข้ามาในลักษณะเป็นพยาน, พนักงานของบริษัทผู้รับประกันภัยนั้นๆเอง, พนักงานสอบสวน แล้วแต่กรณี

การกระทำนั้นก็ล้วนแล้วแต่มีลักษณะของการกระทำความผิดที่แตกต่างกันออกไป เช่นการกระทำผิดกฎหมายหรือเป็นการกระทำที่ผิดเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัย แล้วต่อมาก็ได้มีการแจ้งเหตุหรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าหน้าที่ของบริษัทผู้รับประกันภัยหรือเจ้าหน้าที่ ตำรวจซึ่งบางกรณีอาจก่อให้เกิดความเสียหายมากหรือน้อย แต่การกระทำทุจริตต้องกระทำขณะ ที่ระยะเวลาในสัญญาประกันภัยยังมีผลบังคับใช้⁵¹

จากการศึกษานี้การถือโง่โดยกระทำความผิดขณะเอาประกันภัยหรือระหว่าง สัญญาประกันภัยมีรูปแบบพอสังเขปดังนี้

1. รถเก๋งตกถนนโดยไม่มีคู่กรณีแต่อ้างว่ารถคันที่ทำประกันภัยเฉี่ยวชนจนตกถนน

2. แจ้งว่ารถที่เอาประกันภัยหาย ต่อมาพบรถแต่มีอุปกรณ์ของรถหายไป

3. เปลี่ยนตัวคนขับขี่ในกรณีที่ผู้ขับขี่เดิมในรถยนต์คันที่เกิดเหตุไม่มีใบขับขี่

4. แกล้งขับรถของตนเองชนรถคันอื่นเพื่อรับค่าสินไหม

5. เช่าซื้อรถนำรถไปทำประกันภัยแล้วเอารถไปขาย แจ้งความเท็จว่ารถหายขอรับ เงินค่าสินไหมจากบริษัทประกันภัย⁵²

6. ชูคดีรถยนต์แต่แจ้งบริษัทว่าถูกกัณฑ์แกล้ง

7. เจตนาชนรถยนต์ผู้อื่นเพื่อที่จะเคลมให้กัน เป็นกรณีที่วางแผนชนกันเองแล้วให้ บริษัทประกันภัยรับผิดชอบ

⁵⁰ อภิศักดิ์ คำดี. เล่มเดิม. หน้า46-47.

⁵¹ แหล่งเดิม หน้า 57.

⁵² วีระพงษ์ บุญญากาศ. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 5). หน้า 448-450.

3. การฟ้องในการเรียกร้องค่าเสียหาย

การฟ้องโดยกระทำในการเรียกร้องค่าเสียหายนั้น มิได้เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการทำประกันภัย แต่เป็นการกระทำระหว่างสัญญาประกันภัยบังคับอยู่ หรือกระทำขณะที่สัญญาประกันภัยสิ้นสุดก็ได้ เพราะในการเรียกร้องค่าเสียหายนั้น ผู้ที่เสียหายไม่ต้องคำนึงถึงระยะเวลาเริ่มต้นหรือสิ้นสุดของสัญญาประกันภัย แต่เป็นการเรียกร้องค่าเสียหายอย่างใด ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่สัญญาประกันภัยคุ้มครอง โดยสามารถที่จะแยกการเรียกร้องออกเป็น

ก. ผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ได้รับความเสียหาย ตามสัญญาประกันวินาศภัยทั่วไป (ประกันภัยรถยนต์ประเภท 1)

ข. ผู้รับประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายตามสัญญาประกันภัยรถยนต์เฉพาะความเสียหายโดยสิ้นเชิงหรือรถยนต์สูญหาย (ประกันภัยรถยนต์ประเภท 2)

ค. บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายจากการทำความผิดโดยผู้เอาประกันภัย ตามสัญญาประกันภัยค่าจูน (ประกันภัยประเภท 3)

เป็นการกระทำที่เริ่มต้นด้วยการเกิดอุบัติเหตุโดยความสุจริตหมายถึง มีการเกิดเหตุขึ้นจริง มีการตรวจสอบถูกต้องทุกประการ แต่เมื่อถึงขั้นตอนสุดท้าย กลับมีการทุจริตภายหลัง เพื่อหวังที่จะได้รับค่าเสียหายมากขึ้น โดยมีรูปแบบที่พอจะสังเขปได้ดังนี้⁵³

1. เรียกร้องค่าเสียหายเกินจริง เป็นกรณีกับผู้ได้รับความเสียหายต้องการได้รับค่าเสียหายเกินกว่าที่ตนได้รับความเสียหาย เช่นเสียหายเพียง 1,000 บาทแต่เรียกร้อง 10,000 บาท

2. เรียกร้องผ่านกรมการประกันภัย เป็นการใช้กรมการประกันภัยเป็นเครื่องมือในการเรียกร้อง

3. เกิดความเสียหายที่ร่องรอยความเสียหายเดิม ได้รับใบเคลมหลายใบ ทำการซ่อมครั้งเดียวแต่เบิกเงินทุกครั้ง

4. การฟ้องหลังสัญญาประกันภัยสิ้นสุด

การฟ้องภายหลังระยะเวลาสัญญาประกันภัยสิ้นสุด หมายความว่า ผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะเอาเปรียบ กล่าวคือในสัญญาประกันภัยที่ตนทำไว้สิ้นสุดลงแล้วแต่ตนเองประสงค์ที่จะเอาเงินค่าสินไหมทดแทน หรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดในการประกันภัยรถยนต์โดยที่ไม่มีสิทธิที่จะได้รับ แต่ได้กระทำโดยการทุจริต และมีจิตใจที่ชั่วร้ายอ้างว่ามี การเกิดอุบัติเหตุในสัญญาประกันภัย

⁵³ แหล่งเดิม. หน้า 73.

การกระทำลักษณะนี้จะต้องมีการกระทำหลายขั้นตอน และผู้กระทำจะต้องวางแผนเป็นอย่างดี แต่จะต้องกระทำขณะที่ระยะเวลาในสัญญาประกันภัยสิ้นสุดลงไปแล้วไม่นาน แต่การถือโอกาสลักษณะนี้มักจะไม่ค่อยพบเห็นบ่อยนักเพราะผู้กระทำจะต้องกระทำหลายขั้นตอน และมีการตรวจสอบจากบริษัทประกันภัยได้ง่าย คือ

1. ผู้กระทำต้องแจ้งเหตุในการกระทำล่าช้าหรือภายหลังที่สัญญาประกันภัยสิ้นสุด ซึ่งตามกฎหมายระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญาตามกรมธรรม์ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในเงื่อนไขของเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด

2. ผู้กระทำจะต้องยุ่งยากในการนำพยานหลักฐานต่างๆ ที่แสดงให้เห็นว่าได้มีการเกิดเหตุในระยะเวลาในสัญญาประกันภัย เช่น การแจ้งเหตุหรือแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่พนักงาน ซึ่งถ้าหากผู้เอาประกันภัยแจ้งเหตุล่าช้าหรือแม้ว่าได้เกิดเหตุในสัญญาประกันภัยแต่ไม่มีหลักฐานใดๆ มายืนยันการเกิดเหตุดังกล่าว บริษัทผู้รับประกันภัยก็สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

3. ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ตามกฎหมาย กล่าวคือ มีหน้าที่ต้องแจ้งเหตุหรือบอกกล่าวการเกิดวินาศภัยที่เกิดขึ้นโดยไม่ชักช้า ซึ่งถ้ามีความเสียหายอย่างใดๆ อันเกิดจากการล่าช้านั้นบริษัทผู้รับประกันภัยสามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นได้⁵⁴

4. การตรวจสอบเป็นไปได้ง่าย

ซึ่งตามเงื่อนไขต่างๆ ที่กล่าวมานั้น จึงทำให้ผู้เอาประกันภัยจึงไม่นิยมการทุจริตลักษณะนี้แต่จะกระทำการทุจริตภายหลังที่สัญญาประกันภัยสิ้นสุดในกรณีที่เรียกร้องค่าสินไหมทดแทน เพราะการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้น ไม่มีการจำกัดในเงื่อนไขของระยะเวลาตามสัญญาประกันภัย

2.4.2 การถือโอกาสโดยผู้รับประกันภัยในส่วนของตัวแทนหรือพนักงาน

เป็นการถือโอกาสโดยผู้รับประกันภัยหรือตัวแทน พนักงานของบริษัทผู้รับประกันภัยหมายความว่า เป็นการกระทำความผิดของผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากบริษัทหรือเป็นตัวแทนของบริษัท โดยส่วนมากเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นจากการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของบริษัทนั้นๆ หรือการกระทำของตัวแทน ตัวแทนพิเศษ นายหน้า (โบรกเกอร์) ผู้ที่มีหน้าที่ขายประกันภัยรถยนต์ต่อสาธารณชน ซึ่งลักษณะของการกระทำความผิดนั้นส่วนมากแล้วเป็นการกระทำที่มีการเกี่ยวข้องหรือการร่วมมือกับบุคคลหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้เอาประกันผู้เสียหาย หรือบุคคลภายนอก มีการวางแผน หรือเป็นการกระทำความผิดที่กระทำอยู่เป็นประจำ

⁵⁴ สิทธิโชค ศรีเจริญ. (2540). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย (พิมพ์ครั้งที่2). หน้า 85.

เนื่องจากการทุจริตในการทำงานของพนักงาน หรือตัวแทนนั้น ๆ เอง ดังนั้นรูปแบบต่างๆ จึงมีให้เห็นอยู่มากมาย เช่น

1. การทุจริตในการตรวจสอบอุบัติเหตุหมายถึง การเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากผู้ที่ผิดกลับเปลี่ยนแปลงให้เป็นผู้ที่ได้รับความเสียหาย
2. ร่วมมือกับผู้ได้รับความเสียหายในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเกินจริง
3. รับเงินอุดหนุนเพื่อที่จะร่วมมือกับอู่เพิ่มราคาค่าเสียหายให้มากกว่าความเป็นจริง ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำที่ได้รับความนิยมนในหมู่พนักงานบริษัทประกันภัย เนื่องจากการกระทำที่ตรวจสอบได้ยาก และมีหลักฐานในการทำความผิด และสาเหตุนี้ทำให้บริษัทประกันภัยหลายแห่งได้รับผลกระทบเนื่องจากการขาดทุนอยู่เสมอจะเห็นได้จากกรณีที่บริษัทประกันภัยปิดกิจการลง ก็เนื่องจากสาเหตุดังกล่าวนี้

ยกตัวอย่างเช่น

“การฟ้องประกันภัยรถยนต์เกี่ยวกับการรับเงินอุดหนุนรถ”

การทำความผิดโดยการรับเงินจากอู่ซ่อมรถ ซึ่งส่วนมากแล้วจะเป็นการรับเงินอุดหนุนรถยนต์ที่อยู่ในเครือบริษัทประกันภัยนั้น ๆ เพื่อความสะดวกในการได้รับราคาที่มากกว่าปกติ หรือได้รับการส่งมอบรถยนต์ที่ได้รับความเสียหายไปจัดซ่อม ซึ่งโดยปกติการส่งมอบรถยนต์ที่เสียหายไปจัดซ่อมนั้นเป็นการตัดสินใจหรือยินยอมของผู้ที่ได้รับความเสียหายไม่ว่าเป็นผู้เอาประกันภัยหรือบุคคลภายนอก แต่เมื่อพนักงานส่วนที่ดองรับผิดชอบรับเงินกับอู่ซ่อมรถยนต์ใด อู่ซ่อมรถยนต์นั้นก็จะได้ถูกเสนอให้ผู้ได้รับความเสียหายเลือกเป็นอันดับแรกและการได้รับเงินจากอู่ซ่อมนั้นก็ขึ้นอยู่กับจำนวนการส่งรถยนต์ไปจัดซ่อมและจำนวนราคาซ่อม เช่นเดือนมีนาคม ส่งรถยนต์ไปจัดซ่อม 20 คัน ราคาเมื่อปิดจ่ายทั้งสิ้น 200,000 บาท อู่ซ่อมรถยนต์จะให้เงินเป็นจำนวน 5-10% ของค่าซ่อมเป็นจำนวนเงิน 10,000-20,000 บาท ให้แก่พนักงานที่ได้ส่งงานซ่อมให้ไปจัดซ่อม ซึ่งก็ยังมีอีกมืออยู่หลายกรณีซึ่งผู้เขียนขอเสนอในข้อเท็จจริงที่เห็นได้ชัดเจนในวงการประกันภัยในปัจจุบัน

1. นายเอก พนักงานบริษัทประกันภัย จ. ซึ่งได้รับเงินจากอู่ซ่อมรถยนต์ น. ทุกเดือนตามจำนวนรถยนต์ที่ได้ส่งไปให้ซ่อม
2. ต่อมานายดี ได้เข้ามาขอจัดซ่อมรถยนต์ที่มีร่องรอยความเสียหายจึงได้สอบถามว่าอู่ซ่อมรถยนต์ใดบ้างที่ซ่อมรถยนต์ดี นายเอกได้แนะนำ อู่ซ่อมรถยนต์ น. ให้นายดีตัดสินใจซึ่ง นายดีหลงเชื่อเพราะเห็นว่านายเอก เป็นพนักงานบริษัท
3. เมื่อนายเอกส่งรถยนต์คันดังกล่าวไปยังอู่. เพื่อจัดซ่อม อู่. ก็ได้ประเมินราคาก่อนซ่อมและได้ทุจริต แจ้งว่ามีความเสียหายเพิ่มให้นายเอกทราบ
4. เมื่อนายเอกได้ทราบและตกลงจัดซ่อมเรียบร้อยแล้ว อู่. ได้รับเงินจากบริษัทประกันภัยเป็นเงิน 20,000 บาท อู่. ให้เงิน นายเอก เป็นเงิน 10% จากเงินค่าซ่อม เป็นเงิน 2,000 บาท

“คดีตัวแทนยกยอกเบี้ยประกันภัย”

บริษัท สัมพันธ์ประกันภัย จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องนายพงษ์ศักดิ์ ศิริพรรณ เป็นคดีอาญา ความผิดฐานยกยอก เนื่องจากนายพงษ์ศักดิ์ ซึ่งทำสัญญาเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัท และรับกรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถไปขายหลังจากที่ขายได้เงินมาแล้วไม่นำส่งบริษัทเป็นจำนวนเงิน 1,522,000 บาท กลับเบียดบังไปเป็นของตน เมื่อบริษัททวงถามให้ชำระหนี้หลายครั้งก็นิ่งเฉย อย่างไรก็ตาม คดีอาญานี้บริษัท สัมพันธ์ประกันภัย จำกัด ถูกศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกายกฟ้อง เนื่องจากบริษัทประกันภัยไม่ได้ยื่นฟ้องคดีอาญาภายในกำหนดอายุความร้องทุกข์ 3 เดือน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 96.⁵⁵

2.4.3 การฉ้อโกงโดยผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการ

การทุจริตการประกันภัยประเภทหนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบหรือธุรกิจการประกันภัย ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของบริษัทได้รับการกระทบกระเทือนและอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บริษัทประกันภัยต่างๆ ปิดตัวลง

การทุจริตโดยผู้บริหาร หมายความว่า เป็นการทุจริตของผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินกิจการต่างๆ ภายในบริษัท เป็นการนำรายได้หรือเงินขององค์กร ไปใช้หรือเบียดบังไปเป็นของตนโดยทุจริต

ผู้บริหาร ได้แก่ ประธานกรรมการ , กรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ ที่มีอำนาจอนุมัติการจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือการดำเนินกิจการภายในบริษัท

การทุจริตการประกันภัยรถยนต์โดยผู้บริหารนั้น มีอยู่หลายรูปแบบ ตั้งแต่การทุจริตที่ไม่มีผลกระทบต่อบริษัทไปถึงการปิดกิจการ เช่น

1. ผู้บริหารนำเงินค่าเบี้ยประกันภัยออกมาใช้จ่ายนอกระบบหรือใช้จ่ายเป็นการส่วนตัว
2. ทุจริตในการบริหารงานโดยการประเมินมูลค่าค่าซ่อมแซมรถยนต์เกินกว่าความเสียหายจริง

ตัวอย่างเช่น

“คดีบริษัท สัมพันธ์ประกันภัย จำกัด”

คดีนี้เริ่มต้นหลังจากกรมการประกันภัยในขณะนั้นสั่งให้ บริษัท สัมพันธ์ประกันภัย จำกัด หยุดรับประกันภัยตั้งแต่วันที่ 16 กรกฎาคม 2550 เนื่องจาก บริษัทดังกล่าวมีฐานะการเงินดำรงเงินทุนไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด มีปัญหาสภาพคล่องจัดสรรสินทรัพย์ตามประเภทที่กฎหมายกำหนดไม่เพียงพอสำรองสำหรับเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ของบริษัท และเงิน

⁵⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1305/2547.

สำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน ซึ่งนายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เห็นว่า บริษัทบริษัทขาดเงินกองทุนที่สำรองไว้ตามกฎหมาย มีทรัพย์สินน้อยกว่าหนี้สิน และค้างจ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันภัย หรือประชาชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากปล่อยให้ดำเนินธุรกิจต่อไปอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535 สั่งให้บริษัท สัมพันธ์ประกันภัย จำกัด หยุดรับประกันภัยจนกว่าจะมีการแก้ไขปัญหาข้างต้นสำเร็จ นอกจากนี้ด้วยความสงสัยว่าปัญหาดังกล่าวอาจเกิดขึ้นเพราะมีการทุจริตของผู้บริหารในการชักยอก น้อ โกง เงินของบริษัท นายทะเบียนจึงได้ประสานงานกับกรมสอบสวนพิเศษเพื่อดำเนินการสอบสวนความผิดตามกฎหมายประกันวินาศภัย ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และความผิดตามกฎหมายห้างหุ้นส่วนบริษัทจำกัด และกรมสอบสวนคดีพิเศษอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยมติของคณะกรรมการคดีพิเศษได้รับคดีของบริษัท สัมพันธ์ประกันภัย จำกัดไว้เพื่อการดำเนินสอบสวนแล้ว⁵⁶

“คดีบริษัท พาณิชยกรรมประกันภัย จำกัด”

คดีนี้กรรมการประกันภัยในสมัยนั้นร้องทุกข์กล่าวโทษผู้บริหารของบริษัทต่อกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีด้วยข้อหากระทำผิดพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2534 และการกระทำผิดพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535 หลังจากที่บริษัทต้องปิดกิจการลงจากการถูกกระทรวงพาณิชย์สั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัยเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2548 เนื่องจากบริษัทดังกล่าว ประสบปัญหาด้านการเงินอย่างหนัก อาจเป็นอันตรายต่อประชาชนหากปล่อยให้ดำเนินธุรกิจต่อไป ซึ่งในปัจจุบันการสอบสวนข้อหาดังกล่าวได้เสร็จสิ้นและพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนเสนออัยการสั่งฟ้องต่อไป แต่ในเวลาต่อมาได้มีการตั้งข้อหาเพิ่มเติมแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับการทุจริต ชักยอก ทรัพย์สินของบริษัทตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดฐานชักยอกทรัพย์สินซึ่งคดีอยู่ระหว่างการสอบสวนของเจ้าพนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี⁵⁷

“คดีบริษัท ธนสินประกันภัย จำกัด”

คดีนี้เริ่มจากการที่บริษัท ธนสินประกันภัย จำกัด ดำรงเงินทุนไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงจัดสรรทรัพย์สินไม่เพียงพอต่อการสำรองเบี้ยประกันภัยตามกฎหมาย แม้จะโดนกรรมการประกันภัยสมัยนั้นสั่งปรับหลายครั้งเป็นจำนวนรวมสูงถึง 10,950,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนค่าปรับที่สูงที่สุดในวงการประกันภัยก็ตามแต่บริษัท ดังกล่าวก็ไม่สามารถจัดการปัญหาดังกล่าวได้

⁵⁶ คปภ. ยื่นดีเอสไอสอบผู้บริหารประกันภัย. โพสต์ทูเดย์ (2 พฤศจิกายน 2550)

⁵⁷ ฐานเศรษฐกิจ. (2550, 22-25 กรกฎาคม). “เช็คบิลล์ข้อผิดพลาดประกันภัยเชือดมือบริหารโกง.” ฉบับที่ 9 หน้า 21.

จนทำให้เกิดการค้างชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ประชาชน รวมถึงหนี้ค้างชำระอีกกว่า 400,000,000 บาทจนเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2550 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ก็ได้มีคำสั่งให้บริษัท ธนสิน จำกัด งดการรับประกันจนกว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ในส่วนของการสอบสวนคดีอาญานั้น แต่เดิมกรมการประกันภัยร้อทุกซ์แก่กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สอบสวนคดีความผิดตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535 ในหลายคดี อาทิ คดีทุจริต รายงานข้อมูลอันเป็นเท็จ เป็นต้น แต่หลังจากนั้นไม่นานก็มีการร้องไปถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้สอบสวนเรื่องดังกล่าว หลังตรวจสอบพบว่าเงินในบริษัทกว่า 280 ล้านบาทสูญหายไป จนอาจเข้าข่ายเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้ ซึ่งขณะนี้คดีอยู่ในระหว่างการสอบสวน⁵⁸⁵⁹

2.4.4 การฉ้อโกงโดยบุคคลภายนอก

การฉ้อโกงโดยบุคคลภายนอกหมายถึง เป็นการฉ้อโกงโดยผู้ที่ไม่ได้มีส่วนได้เสียในสัญญาประกันภัยหรือผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใดๆ ในความเสียหายอันเกิดขึ้นในทรัพย์สินที่เอาประกัน แต่เป็นผู้ที่มีเจตนากระทำการอย่างใดๆ เพื่อให้ตนเองหรือบุคคลอื่นได้ประโยชน์จากการประกันภัยรถยนต์ เช่น อยู่ซ่อมรถยนต์ เป็นต้น

การกระทำของบุคคลภายนอกนั้นอาจส่งผลกระทบต่อบริษัทประกันภัยโดยตรงได้ โดยเฉพาะอยู่ซ่อมรถที่คอยให้บริการผู้ที่เสียหาย ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในตัวอย่างข้างต้น ซึ่งการกระทำของอยู่ซ่อมรถยนต์ที่กระทำมีรูปแบบดังนี้

1. จัดซ่อมที่อยู่ในเครื่องก่อนทำประกันแล้วแจ้งเคลมภายหลัง

ตัวอย่างเช่น

จัดซ่อมที่อยู่ในเครื่องก่อนทำประกันแล้วแจ้งเคลมภายหลัง

1. นาย A มีความประสงค์ที่จะซ่อมแซมรถยนต์ของตนที่มีร่องรอยความเสียหายจุดจิตรอบคันจึงได้เข้าไปที่อู่ นาย B ซึ่งเป็นอู่ในเครือบริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง ซึ่งดีราคาค่าซ่อมเป็นเงิน 25,000 บาท

2. นาย B เสนอจัดซ่อมให้ในราคา 5,000 บาท แต่มีเงื่อนไขคือ นาย A ต้องทำประกันภัยรถยนต์ประเภท 1 ในราคา 23,000 บาท แล้วนาย B ก็จะได้รถยนต์สีใหม่ทั้งคัน แถมมีประกันประเภท 1 อีกต่างหาก

⁵⁸ สยามธุรกิจ. (2550,10-13 มีนาคม). “ธนสินประกันภัยโคมาเงินทุนติดลบ 600 ล้าน เบี้ยวแหล่งหนี้ 500 ล้าน.” สยามธุรกิจ ฉบับที่ 21 หน้าที่ 15.

⁵⁹ โพสต์ทูเดย์. (2549,14 กันยายน). “อู่ไวเบี้ยวหนี้! ธนสิน ค้างค่าซ่อม 400 อู่ 508 ล้าน.” โพสต์ทูเดย์ หน้าที่ B15.

3. นาย A ตกตามนั้น นาย B ทำการจัดซ่อมรถยนต์ของนาย A เสร็จ และถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐาน โดยทำการเปลี่ยนวันที่หลังกล้องถ่ายรูปให้เป็นวันที่ตนได้แจ้งขอทำประกัน ต่อมาจึงได้แจ้งขอทำประกันภัยรถยนต์ประเภท 1

4. หลังจากแจ้งขอทำประกันได้ 1 เดือน นาย B แจ้งบริษัทประกันว่ารถยนต์นาย A ประสบเหตุขอจัดซ่อมแล้วนำหลักฐานภาพถ่ายมาขอเบิกเงินค่าจัดซ่อมจากบริษัทประกันภัย

5. สรุป นาย A ได้รถยนต์สีใหม่ทั้งคันในราคา 28,000 บาทตามประกันภัย ประเภท 1 ส่วนนาย B ได้ค่าซ่อมรถยนต์จากนาย A 5,000 บาท จากบริษัทประกันภัย 25,000 บาท ค่าคอมมิชชั่นจากค่าเบี้ยประกันภัยอีก 25%จากเงิน 23,000 บาท เป็นเงิน 5,750บาท รวมแล้วนาย B ซ่อมรถยนต์ 1 คันได้เงินถึง 35,750 บาท แต่บริษัทประกันภัยได้รับความเสียหาย

เมื่อพิจารณาปัญหานี้ ต้องเป็นการทำประกันภัยรถยนต์ประเภท 1 เท่านั้น และเกิดจากการที่บริษัทประกันภัยได้ยินยอมที่จะให้อู่ซ่อมรถยนต์ที่อยู่ในเครือบริษัทประกันภัยของตนจัดซ่อมได้เอง หรือแจ้งเหตุในการซ่อมได้โดยที่ไม่มีการตรวจสอบอุบัติเหตุจากเจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันภัย หรือแจ้งเหตุภายหลังที่มีการซ่อม การทำทุจริตลักษณะนี้อู่ซ่อมรถยนต์จะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมหรือเป็นตัวการร่วมที่จะทำการทุจริต ปัญหานี้ในอดีตเคยรุนแรงมาก และมีความนิยมเป็นอย่างมากในกลุ่มของอู่ซ่อมรถที่เป็นอยู่ในเครือบริษัทประกันภัย เพราะส่วนใหญ่อู่ซ่อมรถยนต์ในเครือก็เป็นตัวแทนหรือนายหน้าขายประกันให้แก่บริษัทประกันภัยอยู่แล้ว ซึ่งถึงขนาดว่าให้มีการเรียกรถยนต์จัดซ่อมให้ฟรีแต่ต้องทำประกันประเภท 1 และปัญหานี้ได้สร้างความเสียหายให้แก่บริษัทประกันภัยเป็นจำนวนมาก และยังอู่ซ่อมรถยนต์ใดที่สามารถหาลูกค้าหรือมีลูกค้าจำนวนมากเท่าไรบริษัทประกันภัยก็ยอมที่จะเกรงใจมากเท่านั้น เพราะบริษัทประกันภัยก็ต้องการลูกค้าเช่นกัน จากการที่ผู้จัดทำได้สอบถามถึงสภาพปัญหานี้จากนายอภิศักดิ์ คำดี ซึ่งเป็นผู้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การถือ โกงประกันวินาศภัย ศึกษากรณีการประกันภัยรถยนต์” และเคยเป็นพนักงานบริษัทประกันภัยรถยนต์แห่งหนึ่ง จึงได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาและ พฤติกรรมของอู่ในเครือว่า “ปีนี้ส่งค่าเบี้ยไป 1,000,000 บาท เคลมไปแค่ 600,000 บาท อย่างนี้ต้องเรียกลูกค้ามาซ่อมเยอะๆ ถึงจะคุ้ม” ปัญหานี้มักจะเกิดขึ้นกับบริษัทประกันภัยที่มีขนาดเล็กซึ่งจำเป็นต้องการลูกค้า โดยเฉพาะอู่ที่ส่งรถเข้าทำประกันเป็นจำนวนมากก็จะได้รับอภิสิทธิ์อยู่เสมอ แต่ปัจจุบันนี้ปัญหานี้เริ่มมีน้อยลงเนื่องจากได้มีเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ตรวจสอบ ทำให้การทุจริตประเภทนี้ทำยากขึ้น และการที่มีการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่บริษัทประกันภัยมากขึ้น ปัจจุบันการทุจริตประเภทนี้ จะทำได้ก็จะต้องให้เจ้าหน้าที่ของบริษัทร่วมมือหรือรับรู้การกระทำความผิดด้วยเช่นกัน⁶⁰

⁶⁰ แหล่งเดิม. หน้า 52-53.

การกระทำดังกล่าวผู้เขียนมีความเห็นว่า เป็นการกระทำความผิดที่สามารถกระทำได้อย่างต่อเนื่อง และกระทำได้เมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม และผู้กระทำมีอาชีพในการกระทำความผิด ได้รับประโยชน์และผลกำไรจากการทุจริตประกันภัยรถยนต์ จึงถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอีกรูปแบบหนึ่ง

2.4.5 การถือโกงโดยผู้รับประโยชน์

ผู้รับประโยชน์ (BENEFICIARY) คือ บุคคลภายนอกสัญญาประกันภัย แต่ผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยตกลงกัน ให้เป็นผู้มีสิทธิเข้ารับประโยชน์ในค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย⁶¹ แต่ในสัญญาประกันภัยรถยนต์ผู้รับประโยชน์หมายถึง บุคคลที่จะเป็นผู้รับค่าสินไหมทดแทนตามส่วนได้เสียของตนหากรถยนต์ที่เอาประกันภัย เกิดสูญหายหรือเสียหายสิ้นเชิงจนไม่สามารถซ่อมแซมได้เท่านั้น⁶²

ดังนั้นการถือโกงโดยผู้รับประโยชน์ จึงเป็นการแก่งัดกระทำที่ทำให้ทรัพย์สินที่เอาประกันนั้น ได้รับความเสียหายอย่างสิ้นเชิง โดยการทำให้สูญหายหรือไฟไหม้ทั้งคันเท่านั้น

ตัวอย่างเช่น

ผู้รับประโยชน์นำรถยนต์ไปขายแล้วแจ้งว่ารถยนต์หาย

1. นายหนึ่งและนายสองได้รวมกันซื้อรถยนต์มา 3 คัน โดยใช้ชื่อนายหนึ่งเป็นเจ้าของรถยนต์ดังกล่าวทั้งหมดและได้นำไปทำประกันภัยประเภท 2 (คุ้มครองการสูญหาย) ไว้กับบริษัทประกันภัย ก โดยในกรมธรรม์ประกันภัยได้ให้นายสอง เป็นผู้รับประโยชน์

2. ต่อมานายสอง ได้วางแผนกับนายเลว และนายชั่ว นำรถยนต์ทั้งสามคันไปขายกับประเทศเพื่อนบ้านโดยไม่บอกกล่าวกับนายหนึ่ง

3. นายหนึ่งทราบว่ารรถยนต์หายจึงได้แจ้งรถยนต์หายต่อบริษัทประกันภัย ก. ภายหลังเมื่อมีการตรวจสอบ ไม่สามารถตรวจสอบไปถึงเนื่องจากนายหนึ่งผู้เอาประกันไม่ทราบถึงการทุจริตในครั้งนี้ เพราะว่าเป็นการลักทรัพย์ของผู้รับประโยชน์ บริษัทประกันภัยจึงต้องชดใช้เงินให้แก่ นายหนึ่ง เป็นจำนวนเงินหลายล้านบาท

การกระทำความผิดดังกล่าวถือว่าเป็นภัยต่อบริษัทประกันภัยอย่างร้ายแรงอีกทางหนึ่ง ซึ่งก็ไม่ต่างไปจากการขโมยรถยนต์ทั่วไป แต่ในกรณีที่เป็นผู้รับประโยชน์เป็นผู้กระทำความผิด เมื่อบริษัทประกันภัยสามารถที่จะค้นหาพยานหลักฐานว่าเป็นการกระทำของผู้รับประโยชน์ บริษัท

⁶¹ สิทธิโชค ศรีเจริญ. (2540). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย. หน้า 90.

⁶² สมาคมประกันวินาศภัย คณะอนุกรรมการประกันภัยรถยนต์. เล่มเดิม. หน้า 11.

ประกันภัยก็สามารถปฏิเสธการรับผิดชอบ⁶³ ในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจการลักทรัพย์โดยผู้รับประโยชน์ หรือการทุจริตโดยผู้รับประโยชน์ นั้นจะต้องพิจารณาว่าเป็นการกระทำที่เป็นขบวนการหรือผู้กระทำมีอาชีพในการกระทำความผิด และหวังหาประโยชน์ต่อการทุจริตประกันภัยรถยนต์หรือไม่ ซึ่งต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ในแต่ละลักษณะแยกออกไป (ผู้เขียนจะกล่าวต่อไปในบทที่ 4) ซึ่งถ้าการกระทำดังกล่าวเข้าหลักเกณฑ์ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจผู้รับประโยชน์ก็จะต้องได้รับโทษในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเช่นกัน ถึงแม้ว่ากฎหมายจะมีบทบัญญัติที่บริษัทปฏิเสธการจ่าย แต่ก็ยังเป็นเพียงการดำเนินการในทางแพ่งเท่านั้น ส่วนการลงโทษในทางอาญาผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษทุกคน

2.5 สภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอาญา⁶⁴

การถือโทษประกันภัยรถยนต์ กฎหมายได้กำหนดให้มีบทบัญญัติที่มีฐานความผิดนี้ไว้โดยตรง นั่นคือความผิดฐานถือโทษประกันวินาศภัย มาตรา 347 บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย แกล้งทำให้เกิดเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดที่ผู้กระทำต้องมีเจตนาตามมาตรา 59 วรรค 2⁶⁵ และต้องเจตนาพิเศษคือ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย⁶⁶ ส่วนผลของการกระทำนั้นความผิดฐานนี้ไม่ต้องการผลกล่าวคือ เป็นความผิดสำเร็จทันทีเมื่อมีการแกล้งให้เกิดความเสียหาย

จึงมีปัญหาว่า การที่จะพิจารณาว่าการถือโทษประกันภัยรถยนต์มีความเหมาะสมที่จะนำมาตราการในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาบังคับใช้หรือไม่นั้น จำต้องพิจารณาถึงกฎหมายบ้านเมืองที่บังคับใช้ด้วยว่ากฎหมายที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่อย่างไร

⁶³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 879 บัญญัติว่า “ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในเมื่อความวินาศภัยหรือเหตุอันซึ่งได้ระบุไว้ในสัญญาอันนั้นได้เกิดขึ้นเพราะความทุจริตหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์”

⁶⁴ อภิศักดิ์ คำดี. (2548). การถือโทษประกันวินาศภัย : ศึกษากรณีการถือโทษประกันภัยรถยนต์โดยผู้เอาประกัน. หน้า 41.

⁶⁵ กฎหมายอาญามาตรา 59 วรรค 2 บัญญัติว่า “การกระทำโดยเจตนา ได้แก่ กระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ และขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น”

⁶⁶ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2539). คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา. หน้า 157.

(ก) สภาพปัญหาการตีความลักษณะกฎหมายอาญาตามมาตรา 347

เกี่ยวกับการตีความกฎหมายอาญา มีคำกล่าวที่มักจะใช้กันในประเทศไทยเราอยู่คำหนึ่งคือ “กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด”⁶⁷ คำกล่าวนี้มีความไม่ชัดเจนในความหมายเป็นอย่างมาก และทำให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายอาญารวมถึงการตีความในมาตรา 347 นี้ด้วย ซึ่งการใช้กฎหมายอาญาจึงยึดติดอยู่ที่ตัวอักษร และบางครั้งก่อให้เกิดปัญหาการใช้กฎหมายอาญาต่างๆ ที่มีใช้เพราะเหตุของช่องว่างของกฎหมายอาญา เช่น

จากหลักกฎหมายตามมาตรา 347 มีปัญหาในการตีความของกฎหมายว่าการทุจริตในทางแพ่งกับการแก่งทำให้เกิดความเสียหายตามมาตรา 347 นั้นเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพราะการกระทำดังกล่าวจะส่งผลถึงผู้ที่ได้กระทำการทุจริตว่ามีเหตุที่ต้องได้รับโทษหรือไม่อย่างไร เรื่องความทุจริตตามความหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 879⁶⁸ ต่างกันกับกรณีการแก่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347 เพราะการที่จะผิดทางอาญามาตรานี้จะต้องปรากฏว่าได้แก่งทำให้เกิดความเสียหายเช่นนั้นด้วยความมุ่งหมายที่จะให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย กล่าวคือ ไม่ว่าผู้ใดจะเป็นผู้แก่งทำ ถ้าได้ทำด้วยความมุ่งหมายที่จะให้ได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย จึงจะมีความผิด⁶⁹ แต่ถ้าเป็นการแก่งทำให้เกิดความเสียหายหรือเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแต่ผู้กระทำไม่มีเจตนาที่จะเอาประโยชน์กับประกันวินาศภัยหรือมีเจตนาเอาประโยชน์ภายหลังที่ทำความเสียหายกับทรัพย์สินที่เป็นวัตถุที่เอาประกันภัย เช่นนี้การกระทำดังกล่าวก็ไม่เป็นความผิดตามมาตรา 347 นี้

เมื่อบทบัญญัติของกฎหมายมาตรา 347 ได้มีการตีความที่แคบกว่าความผิดฐานอื่น ผลคือในการบังคับใช้ในความผิดฐานนี้ จึงไม่สามารถครอบคลุมถึงปัญหาทุกปัญหาที่ได้มีการฟ้องประกันภัยรถยนต์ เมื่อมีการฟ้องประกันภัยรถยนต์เกิดขึ้นอันเกิดจากการที่มีผู้ทุจริต เช่น แสดงข้อความอันเป็นเท็จ, การจัดการการชน, การเปลี่ยนผู้ขับขี่, การปลอมเอกสารต่างๆ และอีกมากมายหลายวิธี อาจมีสาเหตุมาจากการที่ฟ้องประกันภัยรถยนต์สามารถที่จะกระทำความผิดได้ทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำตั้งแต่ยังไม่ได้เข้ามาทำประกันภัย ขณะที่อยู่ในระยะเวลาทำ

⁶⁷ จิตติ ดิงศภัทย์. กฎหมายอาญา ภาค 1 หัวข้อ 16, เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 หน้า 18.

⁶⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 879 บัญญัติว่า “ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในความวินาศภัยหรือเหตุอันซึ่งได้ระบุไว้ในสัญญาอันได้เกิดขึ้นเพราะความทุจริตหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์”

⁶⁹ ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2543). กฎหมายว่าด้วยประกันภัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). หน้า 227.

ประกันภัย หรือ ขั้นตอนของการเรียกร้องค่าเสียหายและเมื่อสัญญาประกันภัยสิ้นสุด แต่หากการทุจริตไม่ได้เกิดจากการแกล้งทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกัน บทบัญญัติตามมาตรา 347 ก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้และสิ่งสำคัญที่สุดที่กฎหมายมาตรา 347 นี้ไม่สามารถที่จะเอาผิดกับผู้ที่กระทำการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ได้เลย⁷⁰

ดังกล่าวมาแล้วว่า ในการค้นหาความหมายของตัวบทกฎหมายจำเป็นต้องค้นหาคุณธรรมทางกฎหมายเพื่อใช้ประโยชน์ในการตีความกฎหมายอาญา⁷¹

“คุณธรรมทางกฎหมาย” ไม่ใช่สิ่งที่เป็นรูปธรรมที่สามารถจับต้องได้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า แต่เป็นสิ่งที่ปรากฏในความคิดหรือเป็นสิ่งที่เป็นามธรรม กล่าวโดยเฉพาะเป็นสิ่งที่เป็ “ประโยชน์” (Interesse หรือ interest) หรือเป็นสิ่งที่เป็ “คุณค่า” (Wert หรือ value)

ในการที่จะให้การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมมีความปกติสุข มนุษย์ทุกคนต้องเคารพและไม่ละเมิดประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน การละเมิดประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันจึงเป็นการละเมิดคุณธรรมทางกฎหมาย ฉะนั้นคุณธรรมทางกฎหมายจึงหมายถึงประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายคุ้มครอง ซึ่งคุณธรรมทางกฎหมายแบ่งเป็ 2 ประเภท คือ “คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็ส่วนบุคคล” (Individualrechtsgut) เช่น ชีวิตความปลอดภัยของร่างกาย และกรรมสิทธิ์ และ “คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็ส่วนรวม” (Universalrechtsgut) เช่น ความปลอดภัยในการจราจร⁷² หรืออาจเรียกว่าความเสียหายที่กระทบต่อสังคม

นอกจากนี้คุณธรรมทางกฎหมายยังมีประโยชน์ยังมีประโยชน์ในการวินิจฉัยปัญหาผู้เสียหายในคดีอาญา โดยคุณธรรมทางกฎหมายเป็พื้นฐานที่สำคัญของความผิดฐานต่างๆ คุณธรรมทางกฎหมายจึงเป็เครื่องมือช่วยตีความกฎหมายอาญาด้วย⁷³

ปัญหาในทางกฎหมายอาญาใช้บังคับเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น มิได้มีเพียงเรื่องการตีความกฎหมายเท่านั้น ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่ทำให้มาตรการในทางอาญาไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้เป็รูปธรรม เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายที่ล้าสมัยและขาดประสิทธิภาพ ดังเช่น

⁷⁰ อภิศักดิ์ คำดี. (2548). การฉ้อโกงประกันวินาศภัย : ศึกษากรณีการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์โดยผู้เอาประกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. หน้า 42.

⁷¹ คณิต ฒ นคร. (2543). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 43.

⁷² คณิต ฒ นคร. (2543). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 94.

⁷³ คณิต ฒ นคร. (2543). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 95.

(ข) สภาพปัญหากฎหมายอาญาตามมาตรา 347 ที่เป็นการคิดอันยอมความได้

กฎหมายอาญานั้นจัดได้ว่ามีการกึ่งในการคุ้มครองการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม ซึ่งโดยธรรมชาติมนุษย์มีความจำเป็นที่ต้องอยู่ร่วมกันเมื่อมนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันการกระทบกระทั่งกันไม่ว่าทางใดทางหนึ่งจะต้องเกิดขึ้นเป็นธรรมดา กฎหมายอาญาในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองจึงมีความสำคัญมาก⁷⁴ โดยมีบทบัญญัติต่างๆ พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมแต่ละยุคสมัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจะควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมให้มีความเรียบร้อย แม้การกระทำความผิดอาญาบางอย่างจะได้กระทบต่อบุคคลผู้เสียหายให้ได้รับผลกระทบที่ดี การกระทำความผิดนั้นก็ยังสามารถถือว่ากระทบกระเทือนสังคมเป็นส่วนรวม

สำหรับประเทศไทยการกระทำความผิดทุกความผิดที่กระทบกระเทือนต่อสังคมส่วนรวมในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ หรือความผิดที่การกระทำแล้วเป็นภัยแก่บุคคล รัฐจะต้องเข้ามาดำเนินคดีอาญาหรือรักษาความสงบเรียบร้อยซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญของรัฐ และเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมายอาญา แต่ก็มีควมผิดบางประเภทที่เป็นข้อยกเว้นให้สิทธิแก่บุคคลตามที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้สิทธิบุคคลที่เป็นผู้เสียหายเข้ามาเป็นเงื่อนไขในการดำเนินคดี หรือการระงับการดำเนินคดี ความผิดชนิดนี้ก็คือ “ความผิดอันยอมความได้” ซึ่งเป็นความผิดที่กระทบต่อบุคคลโดยตรงอันมีลักษณะหลักสำคัญคือ

1. เป็นความผิดที่ความเป็นอาชญากรรมไม่รุนแรง
2. เป็นความผิดที่มีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นเรื่องส่วนตัวอย่างสูงที่พึงเคารพเจตจำนงของผู้เสียหาย
3. เป็นความผิดที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง⁷⁵

ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยส่วนรวมจัดได้ว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญของรัฐ โดยมีบทบัญญัติของกฎหมายอาญาเป็นกลไก ที่จะควบคุมสมาชิกในสังคมให้สันติปลอดภัยในอาชญากรรม ซึ่งขอบเขตของความสงบเรียบร้อยหรือความสงบสุขของสังคม นั้นจะวางหลักเกณฑ์ลงไปอย่างนั้นย่อมเป็นการยากจึงจะต้องพิจารณาบทบัญญัติเป็นกรณีๆ ไปว่ามีผลกระทบกระเทือนไปถึงผลประโยชน์ของประชาชนโดยทั่วไปหรือไม่ ถ้ามีผลกระทบหรือเกี่ยวข้องไปถึงผลประโยชน์ของประชาชน โดยทั่วไป ไม่ได้เกี่ยวข้องกับบุคคลโดยตรงแล้วก็เรียกได้ว่าเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยส่วนรวม ดังนั้นจึงต้องนำหลักการดำเนินคดี

⁷⁴ คณิต ณ นคร. (2543). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 31.

⁷⁵ คณิต ณ นคร. (2543). แหล่งเดิม. หน้า 98-99.

อาญามาใช้ในสังคมสมัยปัจจุบันจึงมีความเจริญรุ่งเรืองทันสมัยมากในขณะนี้ การกระทำบางอย่างเป็นการกระทำที่กระทบต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมแล้ว ต้องถือว่าเป็นการทำลายความสงบเรียบร้อยรัฐจะต้องมีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมให้เกิดความยุติธรรม

ดังนั้นแนวความคิดในเรื่องการบัญญัติกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยการที่จะถือเอาความผิดใด เป็นความผิดอันยอมความได้ หรือความผิดอาญาแผ่นดิน ต้องแล้วแต่ความผิดนั้นจะกระทบกระเทือนความสงบเรียบร้อยส่วนใหญ่หรือไม่ ถ้าความผิดนั้นกระทบกระเทือนต่อบุคคล โดยเฉพาะหรือบทบัญญัติของความผิดที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองความเสียหายอย่างแท้จริง อาทิเช่น ความผิดฐานฉ้อโกงทั่วไป, ทำให้เสียทรัพย์, ชักยอก ฯลฯ ก็อาจจะถือเอาความผิดลักษณะเช่นนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ถ้าความผิดใดที่สังคมได้รับความกระทบกระเทือนอย่างร้ายแรงแล้วก็จะไม่สามารถยอมความกันได้ เพราะเป็นการสร้างความไม่สงบสุขขึ้นในสังคม เช่น ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ, ความผิดฐานปลอมแปลง ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน รัฐเท่านั้นที่จะเป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีอาญา⁷⁶ เช่นเดียวกับความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัย จะเห็นได้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นผู้ที่ได้รับความเสียหายไม่ได้กระทบกระเทือนต่อบุคคลใด โดยเฉพาะ หรือเป็นความผิดที่มีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นเรื่องส่วนตัวอย่างสูงที่พึงเคารพเจตจำนงของผู้เสียหายคนใดคนหนึ่ง หรือเป็นบทบัญญัติของความผิดที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองความเสียหายเฉพาะตัวทรัพย์สินเท่านั้น แต่ผู้ที่ได้รับความเสียหายนั้นหมายถึงเงินที่ได้รับ (เบี้ยประกัน) จากผู้เอาประกันภัยทุกคน เงินที่ได้รับไปไม่ใช่เป็นเงินของบริษัทประกันภัย ซึ่งแท้ที่จริงแล้วเป็นเงินของผู้เอาประกันภัยที่จ่ายเพื่อประกันความเสี่ยงไว้กับบริษัทประกันภัย

(ค) สภาพปัญหาการดำเนินคดี

เนื่องจากความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยตามมาตรา 347 ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะนั้น เป็นความผิดอันยอมความได้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นการดำเนินคดีอาญาหลักสำคัญคือผู้ที่เสียหายจะต้องมีการร้องทุกข์ เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนได้ แต่ในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้มีหลักที่จะดำเนินคดีอาญาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นหน่วยงานเฉพาะเช่น ตำรวจเศรษฐกิจ การดำเนินคดีของเจ้าพนักงานมักจะเป็นเรื่องที่มีความเสียหายและมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจบ้านเมืองอย่างชัดเจนรวมถึง การดำเนินคดีในความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัย

การดำเนินคดีในความผิดอันยอมความได้ก็ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้เสียหาย ซึ่งได้แก่บริษัทประกันภัย กล่าวคืออำนาจของพนักงานและศาลจะมีได้ก็ต่อเมื่อผู้เสียหายได้

⁷⁶ ชาตรี ศรีนวนนิต และ วันชัย ศรีนวนนิต. (2528). คำอธิบายกฎหมายเรื่องความยินยอมในคดีอาญา : ความผิดอันยอมความได้ (พิมพ์ครั้งที่ 4). หน้า 79.

ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีและการร้องทุกข์ต้องกระทำภายในสามเดือน มิฉะนั้นคดีเป็นอันขาดอายุความร้องทุกข์ และเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดการฟ้องประกันภัยรถยนต์ยังไม่เคยมีการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษในทางอาญาและในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจก็ยังไม่เคยปรากฏถึงการดำเนินคดีนี้เพื่อเป็นบรรทัดฐานแต่อย่างใดเช่นกัน ซึ่งปัญหานี้อาจจะเกิดขึ้นจากการล้ำซ้ำของการดำเนินการภายในบริษัทประกันภัยนั้นๆ หรือหากมีการดำเนินการอย่างไรก็จะมีผลทำให้ชื่อเสียงของบริษัทได้รับความเสียหาย เป็นต้น

2.6 ผลกระทบและผลเสียหายที่เกิดจากการฟ้องประกันภัยรถยนต์

เมื่อได้ทำการศึกษาถึงการฟ้องผลการประกันภัยรถยนต์ ทำให้ทราบถึงผลกระทบต่างๆ ที่ได้รับความเสียหายและผลกระทบต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมทั้งสิ้น ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็นหลายกรณีได้ดังนี้

2.6.1 ผลกระทบและผลเสียหายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการประกันภัยรถยนต์ปัจจุบันนี้ครอบคลุมไปถึงการประกันวินาศภัย การประกันภัยอัคคีภัย และการประกันภัยอุบัติเหตุ ซึ่งขยายวงความคุ้มครองไปกว้างทั้งชีวิตร่างกาย อนามัย ทรัพย์สินต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของฝ่ายผู้เอาประกันและบุคคลภายนอก จึงเห็นได้ว่ามีความคุ้มครองที่กว้างขวางกว่าประกันภัยประเภทอื่นๆ ดังนั้นมันจึงเป็นการง่ายที่จะกระทำการทุจริต หรือฟ้อง ฟ้องผลการประกันภัยรถยนต์ ดังนั้นการที่ปัจจุบันนี้มีกฎหมายกำหนดความผิดเพียงแค่การฟ้องตาม (มาตรา 341) การฟ้องประกันวินาศภัย ตาม (มาตรา 347) นั้นเพียงพอหรือไม่แม้ปัจจุบันได้มีกฎหมายออกมาบังคับเพิ่มเติม คือ ความผิดฐานฟ้อง พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ปี 2535, พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อมีการกระทำความผิด และบริษัทสามารถตรวจสอบจับได้ก็สามารถที่จะดำเนินคดีกับผู้ที่กระทำความผิดเพียงความผิดฐานฟ้อง igo ธรรมดาเท่านั้น เพราะขาดองค์ประกอบตามมาตรา 347

เช่น การฟ้องประกันวินาศภัยนั้นจะต้องเป็นการแก่ง ทำให้เกิดความเสียหาย ซึ่งหมายถึงการจงใจ หรือเจตนา ทำอันตรายหรือทำลายทรัพย์สินที่เอาประกันเท่านั้น ถ้าหากว่าไม่ได้เป็นการแก่ง ก็ไม่สามารถที่จะนำบทบัญญัตินี้มาใช้ได้ ซึ่งตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการฟ้องประกันภัยรถยนต์นั้นมีการกระทำหลายประการและทุกขั้นตอน เช่น การที่ขับขีรถผู้เอาประกันเกิดเหตุเฉี่ยวชนกันจริงไม่ได้เกิดจากการแก่ง อาจเกิดจากความประมาท แต่ฟ้องบริษัทผู้รับประกันโดยการจัดการชนจากฝ่ายถูกมาเป็นฝ่ายผิด หรือการเปลี่ยนตัวผู้ขับขี่ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับขี่ เป็นต้น ฯลฯ เช่นนี้ก็สามารถที่จะดำเนินคดีกับผู้ฟ้องได้เพียงความผิดฐานฟ้อง igo ธรรมดาเท่านั้น

และที่สามารถที่จะนำมาตรา 347 มาใช้ได้มีเพียงการที่ผู้เอาประกันแก๊งที่จะทำลายรถตัวเอง เพื่อหวังเคลม และการจงใจทำให้รถสูญหาย ไฟไหม้เท่านั้น ซึ่งความเสียหายดังกล่าวนี้มีอัตราที่น้อยมากนับจากการถือ โกงประเภทอื่น

2.6.2 ผลกระทบในการถือโงงประกันภัยรถยนต์

ผลกระทบและผลเสียที่เกิดขึ้นในทางที่เกี่ยวกับการถือ โงงประกันภัยรถยนต์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น เป็นผลกระทบที่รุนแรง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ดังนี้

1) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ไม่มีการทุจริตประเภทไหนที่สามารถสร้างความเสียหายได้เท่าการทุจริตในทางที่มีความเสียหายตามแนวทางของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งการถือ โงงประกันภัยรถยนต์ในรูปแบบที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ดังที่ได้ยกตัวอย่าง) ก็ล้วนแล้วแต่จะทำให้ได้รับความเสียหายเป็นตัวเงินสามารถวัดได้ และความเสียหายที่นอกเหนือจากตัวเงิน วัดผลเสียหายไม่ได้ ซึ่งมีผลความเสียหายมากมายมหาศาล และผู้เสียหายจำนวนมาก ทำให้ระบบเศรษฐกิจทั้งระบบ สั่นคลอน การถือ โงงประกันภัยรถยนต์ก็เป็นเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายได้ เป็นต้น

2) ผลกระทบต่อการลงทุน

ธุรกิจการประกันภัยรถยนต์เป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินทุนมหาศาลและถือว่าเป็นเงินเป็นธุรกิจเงินทุน หากประเทศใดที่มีการถือ โงงประกันภัยรถยนต์หรืออาจทำให้กิจการเงินทุนใหญ่ หรือการดำเนินงานของการประกันภัยหยุดชะงัก หรือมีการล้มละลายของบริษัทประกันภัยเป็นจำนวนมาก ย่อมแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นขาดความน่าเชื่อถือทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดความไม่มั่นคงแก่ต่างชาติ เช่นนี้การประกันภัยรถยนต์จะต้องได้รับความเชื่อถือจากประชาชนภายในประเทศเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการคุ้มครองถึงชีวิต ร่างกาย อนามัย ทรัพย์สินของผู้เอาประกัน หากมีการทุจริตในการประกันภัยมาก อาจจะไม่กระทบถึงเสถียรภาพทางการเงิน แต่ถ้าลูกค้าเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจในสถาบันหรือผู้บริหาร ผลอาจจะเกิดขึ้นกับบริษัทประกันภัยนั้น และย่อมเป็นลูกโซ่ไปถึงเสถียรภาพความมั่นคงทางการเงินหรือการลงทุนของประเทศแน่นอน

3) ผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ

ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อที่ 2 การถือ โงงประกันภัยรถยนต์ จะทำลายความไว้วางใจในทางธุรกิจ ศีลธรรมของสังคม ผลผลิตขององค์กรต่างประเทศตกต่ำ ภาพพจน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศถูกมองในแง่ลบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจและการตลาดของชาวต่างประเทศ เพราะไม่มีผู้ใดต้องการทำธุรกิจการค้ากับประเทศที่มีชื่อเสียงด้านการทุจริตการที่ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีการทุจริตมากแสดงให้เห็นถึงความด้อยพัฒนาของคนในประเทศ ซึ่งนับเป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของประเทศอย่างยิ่ง

4) ผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ

ผลกระทบที่ทางเศรษฐกิจเรียกว่า ค่าโอกาส ซึ่งหมายความว่า สิ่งที่ประเทศชาติควรได้อีกมากมาย แต่ไม่ได้เพราะภาพพจน์และความเชื่อถือที่เสียไปด้วยอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เช่น อาชญากรรมทางการประกันภัย ซึ่งมีผลที่คุ้มครองความเสี่ยง หากประเทศไทยมีภาพพจน์ที่ไม่ดี เงินจำนวนมหาศาลก็จะสูญหายไป อันส่งผลกระทบต่อธุรกิจของประเทศทั้งระบบ⁷⁷

5) ผลกระทบทางด้านสังคม

การที่บริษัทประกันภัยไม่ได้รับความเชื่อถือและขาดความมั่นคง สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาย่อมไม่พ้นความเสียหายทางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายแก่ทรัพย์สินหรือชีวิตร่างกายที่ขาดการเยียวยา เป็นเหตุให้ผู้ประสบภัยหรือผู้ได้รับเคราะห์ที่เป็นผู้บริสุทธิ์จะได้รับความเดือดร้อน ผู้เอาประกันได้รับความเสียหายและภายหลังสังคมย่อมได้รับความเสียหายตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

---

⁷⁷ วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2544). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. หน้า 122.

บทที่ 3

การบังคับใช้กฎหมายในความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์

เมื่อได้มีการศึกษาถึงการกระทำความผิดในการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ แล้วจะเห็นว่าการกระทำความผิดนั้นสามารถที่จะกระทำได้หลายรูปแบบ หลายวิธี แต่ละวิธีก็ล้วนแล้วจะสามารถทำได้ทุกขั้นตอน และไม่ว่าจะเป็นบุคคลใดก็สามารถที่จะกระทำความผิดได้ ซึ่งปัจจุบันดูเหมือนว่าจะทำได้ง่ายดาย มากกว่าการประกันภัยประเภทอื่นๆ และการกระทำความผิดในแต่ละครั้งก็ล้วนแล้วที่จะทำให้มีความเสียหายที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น และมีความสลับซับซ้อน การตรวจสอบในการกระทำความผิดทำได้ยากเนื่องจากผู้ที่กระทำความผิดมีความรู้ความชำนาญและรู้ช่องทางในการกระทำความผิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อการกระทำความผิดนั้นคือ มาตรการในทางกฎหมาย ซึ่งจะต้องทำการศึกษาว่ามาตรการในทางอาญาของประเทศไทย และมาตรการในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะสามารถที่จะควบคุมดูแล หรือป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดได้มากน้อยเพียงไร จึงเห็นว่าควรจะทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงมาตรการดังกล่าวแล้วมาเปรียบเทียบกับมาตรการในทางกฎหมายของต่างประเทศต่อไปเพื่อจะนำไปสู่แนวทางการแก้ไขให้สมฤทธิ์ผล

3.1 มาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการประกันภัยรถยนต์

มาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยรถยนต์ที่มีในปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามยุคสมัยเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น การนำกฎหมายอาญามาปรับใช้ย่อมไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมายได้ บทลงโทษที่ไม่สามารถทำให้เห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งหากมีการนำกฎหมายอาญามาปรับใช้ก็จะสามารถใช้กฎหมายดังต่อไปนี้

3.1.1 ความผิดฐานฉ้อโกง ตามมาตรา 341

การฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดทุจริตหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ควรบอกให้แจ้งโดยเจตนาและโดยมีมูลเหตุชักจูงใจ โดยทุจริตและโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง” ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้คือ ทรัพย์สินอย่างเดียวไม่รวมถึงความไว้วางใจของผู้อื่น และไม่ใช้เสรีภาพในการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน¹

ความผิดฐานถือโกงตามมาตรา 341 มีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบภายนอก

1. หลอกหลวงด้วย

แสดงข้อความอันเป็นเท็จ

ปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งผู้อื่น

2. โดยหลอกหลวงดังว่านั้น

ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกหลวง หรือบุคคลที่สาม

ทำให้ผู้ถูกหลอกหลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ

องค์ประกอบภายใน

มูลเหตุจงใจ ทุจริต

องค์ประกอบข้อ (1) หลอกหลวง

การกระทำความผิดฐานนี้ คือการหลอกหลวงกล่าว² คือ ทำให้เข้าใจผิด การหลอกหลวงทำได้ 2 วิธี คือ

การแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือ

ปกปิดความจริงอันควรบอกให้แจ้ง

การกระทำสองประการดังกล่าวจะกระทำด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร กิริยา หรือวิธีการอื่นใดได้ทั้งสิ้น เพียงแต่ให้ข้อความที่แสดงออกนั้นได้ทราบถึงผู้อื่น

(ก) การแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ข้อความที่นำมาถ่าวนั้นต้องเป็นความเท็จ ซึ่ง “ข้อความเท็จ” หมายความว่า ข้อความที่แสดงเป็นเหตุการณ์ข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ข้อเท็จจริงนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงที่ในขณะที่แสดงข้อความนั้น³ ดังนั้นถ้าข้อเท็จจริงที่แสดงเป็นความจริงแม้ผู้กล่าวจะเข้าใจว่าเป็นเท็จและกล่าวเพื่อจะหลอกหลวงผู้อื่น ก็ไม่ถือเป็นการแสดงความเท็จ ลักษณะของการแสดงความจริงนั้นต้องเป็นการแสดงถึงเหตุการณ์ ที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือที่ผ่านแล้วในอดีต และต้องไม่ใช่เหตุการณ์จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต⁴ ดังนั้นจะเห็นว่าผู้ที่จะกระทำความผิดฐาน

¹ คณิศ ฌ นคร. (2543). กฎหมายอาญาภาคความผิด. (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม). หน้า 155.

² แต่การหลอกหลวงที่เป็นการกระทำที่สังคมยอมรับไม่เป็นการหลอกหลวงตามความหมายของกฎหมาย คูฎีกาที่ 1568/2521

³ จิตติ ดิงศภัทย์. (2513). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3. หน้า 2190.

⁴ คณิศ ฌ นคร. เล่มเดิม. หน้า 156.

ข้อ โกงนั้น จะต้องมีเจตนาทุจริต และลักษณะแห่งการกระทำนั้นเป็นการหลอกลวงผู้อื่นด้วย ข้อความอันเป็นเท็จ หรือทำการปกปิดข้อความจริงที่ควรบอก หรือแจ้งให้เขาทราบ ซึ่งผลของการหลอกลวงนั้นทำให้ผู้ถูกหลอกลวงส่ง มอบทรัพย์สินให้หรือถอนหรือทำลายเอกสารสิทธิ⁵

(ข) การปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้ง คือ ผู้ปกปิดได้ทราบความจริงแล้วว่ามีอยู่อย่างไร แล้วปกปิดความจริงนั้นเสีย ในเรื่องปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งนี้ บางกรณีก็รวมอยู่กับ การแสดงข้อความอันเป็นเท็จด้วยการหลอกลวงโดยปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้ง ผู้กระทำจะต้องกระทำการใดอันเป็นการปกปิด คือ ต้องมีการมิใช่เพียงแต่นิ่งเฉย ผู้กระทำได้กระทำการอันทำให้เข้าใจผิดมาแต่ต้น⁶ การปกปิดข้อความเป็นการกระทำมิใช่ละเว้นกระทำ ถ้าหากผู้ใดมีหน้าที่ต้องทำเพื่อป้องกันผล คือ ไม่ให้ผู้ใดหลงผิดแล้ว แต่งเว้นเสียไม่ทำตามหน้าที่เป็นเหตุให้มีผู้หลงเชื่อและได้ทรัพย์สินไปจากผู้นั้น ก็ได้ชื่อว่ากระทำการปกปิด⁷

ส่วนความหมายของคำว่า “แสดง” นั้นหมายความถึง การแสดงทุกวิถีทาง จะเป็นโดยทางวาจา โดยกิริยาท่าทาง โดยลายลักษณ์อักษร โดยทางโทรศัพท์ วิทยุ หรือวิทยุโทรภาพก็ได้⁸

ความหมายของคำว่า “ซึ่งควรบอกให้แจ้ง” หมายถึง กรณีที่เป็นหน้าที่ต้องเปิดเผยในเมื่อการนิ่งเฉยเป็นการงดเว้นกระทำการตามมาตรา 59 วรรคท้ายเท่านั้น

ดังนั้นหากผู้เอาประกันภัยรถยนต์ได้หลอกลวงไม่ว่าจะเป็นการกระทำอย่างใด ๆ เช่น นารถที่เกิดเหตุมาก่อน หรือมีบาดแผลก่อนทำประกันภัยรถยนต์แต่ผู้เอาประกัน ไม่ยอมแจ้งให้ผู้รับประกันภัยทราบเพื่อเข้าทำสัญญา และผู้รับประกัน ได้ออกกรมธรรม์ให้ไปแล้ว ถือว่าครบองค์ประกอบความผิดฐาน ข้อ โกงนี้

3.1.2 ความผิดฐานข้อ โกงประกันวินาศภัย ตามมาตรา 347

การประกันภัยรถยนต์เป็นส่วนหนึ่งของการประกันวินาศภัย ซึ่งนอกจากประมวลกฎหมายได้มีบทบัญญัติที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการข้อ โกงทั่วไปแล้ว การข้อ โกงประกันภัยรถยนต์ก็ยังมีเฉพาะ คือ ความผิดฐานข้อ โกงประกันวินาศภัยไว้อีก ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดเพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้ ประโยชน์จากการประกันวินาศภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁵ ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2535). สารานุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กลข้อฉล. หน้า 16-17.

⁶ สุวัฒน์ชัย ไชหาญ. (2532). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา 334 ถึง 336. หน้า 217.

⁷ จิตติ ดิงศภัทย์. เล่มเดิม. หน้า 2190.

⁸ หยุด แสงอุทัย. (2542). กฎหมายอาญา ภาค 2-3 (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม). หน้า 310.

องค์ประกอบความผิด⁹

1. องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกคือ สิ่งที่เป็นส่วนภายนอกที่ประกอบอยู่ในความผิดฐานใด ฐานหนึ่ง เป็นส่วนที่ไม่ใช่ส่วนจิตใจของผู้กระทำความผิด (สิ่งที่เป็นส่วนภายนอก) ซึ่งมีอยู่หลายอย่าง องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานใดฐานหนึ่งอย่างน้อยต้องมี “ผู้กระทำความผิด” และ “การกระทำ” นอกจากนี้อาจมี “กรรมของการกระทำ” “ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล” (ผล) และในบางฐานอาจมี “สิ่งที่เป็นส่วนพิเศษอื่น” อีกด้วย¹⁰ ซึ่งตามกฎหมายมาตรา 347 นี้ได้แก่ การที่บุคคลแก่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันวินาศภัย แยกได้ดังนี้

(ก) ผู้กระทำ	ผู้ใดไม่จำกัดตัวผู้กระทำ ดังนั้นผู้กระทำจะเป็นใครก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เอาประกันภัย
(ข) การกระทำ	แก่งทำให้เกิดความเสียหาย
(ค) กรรม	วัตถุที่เอาประกันภัย
(ง) ผล	ความผิดฐานนี้ไม่ต้องการผล

องค์ประกอบภายใน ได้แก่

เจตนาธรรมดาตามมาตรา 59

เจตนาพิเศษ เพื่อให้ตนหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย

(ก) ผู้กระทำ คือ ความผิดฐานนี้ไม่จำกัดตัวผู้กระทำ ดังนั้นผู้กระทำจะเป็นใครก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เอาประกันภัย ดังนั้น “ผู้ที่กระทำความผิด” ฐานนี้สามารถแบ่งแยกออกเป็นหลายลักษณะ

1. ผู้กระทำความผิดโดยตรง คือผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำความผิดโดยกระทำทุกๆ อย่างต้องตามที่บัญญัติของความผิดฐานใดฐานหนึ่งบัญญัติไว้ ซึ่งผู้กระทำความผิดโดยตรงนี้อาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ เช่น ผู้เอาประกันภัย มีเจตนาถือโกงประกันภัยรถยนต์เอง

2. ผู้กระทำความผิดโดยทางอ้อม คือผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำความผิดโดยมีผู้อื่นเป็นเครื่องมือกระทำความผิดแทน เช่น ผู้บริหารบริษัทประกันภัยใช้อำนาจในตำแหน่งบังคับให้ลูกน้องทำการถือโกงบริษัทประกันภัย เป็นต้น

3. ผู้กระทำความผิดข้างเคียง คือผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำความผิดฐานใด ฐานหนึ่ง โดยได้ก่อผลของกฎหมายที่บัญญัติไว้ในวันขึ้นอิสระของตนเองโดยมิได้ขึ้นอยู่กับผู้ใดผู้หนึ่ง

⁹ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2539). คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา. หน้า 157.

¹⁰ คณิศ ฌ นคร. เล่มเดิม. หน้า 107.

หรือเป็นกรณีของการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งโดยต่างคนต่างทำ¹¹ เช่นผู้เอาประกันภัย ยินยอมให้อู่ซ่อมรถทำการรื้อโก่งบริษัทประกันภัย เป็นต้น¹²

(ข) การกระทำ หมายถึงการกระทำหรือการเคลื่อนไหวร่างกายของมนุษย์ที่มี เจตจำนงควบคุมได้แก่ การแกล้งทำให้เกิดความเสียหาย ซึ่งหมายถึงการจงใจทำอันตราย หรือ ทำลายทรัพย์สินที่เป็นวัตถุที่เอาประกัน หากไม่มีการทำเช่นนั้นแล้ว วัตถุที่เอาประกันนั้นก็จะไม่ เสียหาย

(ค) กรรมของการกระทำ หมายถึงสิ่งที่กฎหมายบัญญัติไว้ในความผิดแต่ละฐาน ซึ่ง อาจเป็นบุคคลหรือสิ่งของก็ได้ ซึ่งในความผิดฐานนี้ได้แก่ ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัยที่ ผู้รับประกันภัยให้สัญญาแก่ผู้เอาประกัน หากเกิดความเสียหายจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้

คำว่า “ประกันภัย” นี้เมื่อประมวล กฎหมายอาญาไม่ได้นิยามเอาไว้ จึงมี ความหมายดังที่บัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 ว่า “อันสัญญาประกันภัย นั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ ใน กรณีวินาศภัยหากมีขึ้นหรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคตที่ได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้บุคคลอีก คนหนึ่งตกลงจะส่งเงิน ซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย”

ดังนั้นกรรมของการกระทำในความผิดฐานนี้ก็คือ ทรัพย์สินที่เป็นวัตถุที่เอา ประกันวินาศภัยตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 นั่นเอง เช่น อาคารบ้านเรือน รถยนต์ หรือสินค้า

(ง) ผลแห่งการกระทำ ความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่ไม่ต้องการผล กล่าวคือ เป็น ความผิดที่สำเร็จทันทีเมื่อมีการกระทำ คือ แกล้งให้เกิดความเสียหาย

“แกล้ง” ทำให้เกิดความเสียหาย คงจะหมายความถึง ทำให้เกิดความเสียหาย โดยจงใจกระทำ มิใช่ความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยธรรมดาจากการใช้ทรัพย์สินปกติ¹³ และถ้าไม่ทำก็ไม่ เกิดความเสียหายซึ่งความจริงก็อยู่ในความหมายของคำว่า “เจตนา” อันเป็นองค์ประกอบภายใน อยู่แล้ว¹⁴

(จ) คุณธรรมทางกฎหมาย เป็นสิ่งที่มีอยู่ในส่วนขององค์ประกอบภายนอกด้วย

¹¹ หยุค แสงอุทัย. กฎหมายอาญา ภาค 1. หน้า 99.

¹² คณิต ณ นคร. (2543). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 120.

¹³ จิตติ ดิงศักดิ์. (2519). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอนที่ 2 และภาค 3. หน้า 2586-2587.

¹⁴ หยุค แสงอุทัย. (2542). กฎหมายอาญา ภาค 2-3. (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม). หน้า 324.

ในความเห็นของท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร กล่าวไว้ว่าการประกันภัย เป็นธุรกิจที่มีผลกระทบต่อความผาสุกของประชาชน การที่กฎหมายบัญญัติให้ความคิดฐานนี้เป็น ความผิดอันยอมความได้¹⁵ จึงไม่เป็นการเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง

ความคิดฐานนี้อาจพิจารณาได้เป็น 2 ความเห็น กล่าวคือ ทางหนึ่งอาจเห็นว่าเป็น การกำหนด การลงโทษการกระทำที่เป็นการเตรียมมือโกง

ถ้าเห็นดังนี้คุณธรรมทางกฎหมายของความคิดฐานนี้ก็เป็นอย่างเดียวกับ คุณธรรมทางกฎหมายของความคิดฐานมือโกงตามมาตรา 341 คือทรัพย์สินของผู้รับประกันภัย แต่ ถ้าเห็นว่าความคิดฐานนี้เป็นความผิดเอกเทศต่างหากแล้ว การกระทำความผิดฐานนี้ไม่เป็นเพียง กระทำต่อทรัพย์สินของผู้รับประกันเท่านั้นแต่เป็นการกระทำต่อสาธารณะด้วย¹⁶ ในความเห็นของ ท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร

ยังมีความเห็นอีกว่า ความคิดฐานนี้จะเป็นความผิด อันยอมความได้ก็ตาม แต่ การประกันภัยเป็นธุรกิจที่กระทบต่อสาธารณะด้วย

2. องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในคือ สิ่งที่เป็นส่วนภายในตัวผู้กระทำความผิดหรือเป็นสิ่งที่เป็นส่วน จิตใจที่ประกอบอยู่ในความคิดฐานใดฐานหนึ่ง ซึ่งสิ่งดังกล่าวนี้ตามปกติจะมีสิ่งเดียว แต่ใน ความผิดบางฐานอาจมีองค์ประกอบภายในมากกว่าหนึ่งสิ่งได้ เช่นความผิดตามมาตรา 347 มี องค์ประกอบภายใน 2 ประการ คือ

(ก) เจตนาธรรมดา ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 59 คือ ผู้กระทำจะต้องรู้ว่าเป็น ทรัพย์สินที่เป็นวัตถุที่เอาประกันภัยและตนต้องการที่จะทำให้เกิดความเสียหาย

(ข) เจตนาพิเศษ ตามมาตรา 347 คือ ผู้กระทำจะต้องกระทำไปโดยมีเจตนาพิเศษ เพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการกระทำวินาศภัย

ซึ่งหมายความว่า เป็นการทำไปเพื่อหวังจะได้ค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ ประกันภัยนั่นเอง หรือที่เรียกว่า “มูลเหตุจูงใจ”¹⁷ เพื่อให้ตนหรือผู้อื่น ได้รับประโยชน์จากการ ประกันวินาศภัย ถ้าเจตนาธรรมดาที่จะทำให้ทรัพย์สินที่เอาประกันได้รับความเสียหายแต่ไม่ได้ กระทำโดยมีมูลเหตุจูงใจดังกล่าว ผู้กระทำหาไม่มีความผิดไม่ ตัวอย่างเช่น ก. มีความประสงค์จะฆ่า ตัวตาย จึงขบรถที่ประกันวินาศภัยไว้กับบริษัทประกันภัยบริษัทหนึ่งเข้าชนต้นไม้ แต่ ก. ไม่ตาย

¹⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 348 บัญญัติว่า “ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา 343 เป็นความผิดอันยอมความได้”

¹⁶ คณิต ฒ นคร. (2545). กฎหมายอาญา ภาคความผิด (พิมพ์ครั้งที่ 8 ปรับปรุงใหม่). หน้า 280.

¹⁷ แหล่งเดิม. หน้า 325.

เพียงแต่ได้รับอันตรายสาหัส ภายหลัง ก. นี้ถึงสัญญาประกันภัยได้ ก. จึงไปทวงถามเงินค่าความเสียหายซึ่งรถยนต์ ได้รับจากบริษัทประกันภัย ก. หามีความผิดตามมาตรา 341

3.1.3 ความผิดฐานฉ้อโกง พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2535

มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ประสมภักกล่าวคือ ผู้ประสมภักผู้ใดยื่นคำขอรับการชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นตาม พ.ร.บ. นี้ โดยทุจริตหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จเพื่อขอรับค่าเสียหายเบื้องต้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁸

จากบทบัญญัตินี้แสดงให้เห็นว่าการป้องกันการฉ้อโกงประกันภัยภาคบังคับ (พ.ร.บ.) ได้มีการป้องกันอยู่ระดับหนึ่งเพียงเท่านั้น จากการทำที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาและได้สอบถามไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพนักงานบริษัทประกันภัย หรือเจ้าหน้าที่พนักงานนั้น มีความเห็นว่า บทบัญญัตินี้ไม่สามารถที่จะบังคับเอากับตัวผู้กระทำผิดได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1) การตีความในทางกฎหมาย กล่าวคือ

บทบัญญัติกฎหมายยังไม่มีการนำมาใช้ให้เป็นบรรทัดฐานของการกระทำความผิด เมื่อมีการกระทำความผิดที่เข้าองค์ประกอบของความผิดเกิดขึ้นก็มักจะไม่นับเข้ากับความผิดฐานนี้ แต่จะใช้ในบทบัญญัติตาม กฎหมายอาญา มาตรา 341

2) การตรวจสอบการกระทำความผิด

การตรวจสอบเป็นไปได้ยาก เพราะเมื่อเกิดเหตุขึ้นมาผู้รับประกันไม่สามารถที่จะทำการตรวจสอบได้ทันที กล่าวคือ เมื่อมีผู้ได้รับบาดเจ็บเกิดขึ้นคงไม่มีผู้บาดเจ็บคนไหนขอให้พนักงานประกันภัยตรวจสอบยังที่เกิดเหตุ มีเพียงแต่การรับแจ้งเหตุที่บริษัทเท่านั้น และให้ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บนำตัวส่งโรงพยาบาล เมื่อส่งโรงพยาบาลแล้วก็ยังเป็นการยากในการตรวจสอบเพราะปัจจุบันนี้โรงพยาบาลเอง ก็ยังต้องการคนไข้ที่เกิดอุบัติเหตุที่เกี่ยวกับรถถึงขนาดว่า ทางโรงพยาบาลเองกระทำการฉ้อ โกงก็ยังเคยมีปรากฏให้เห็นอยู่บ่อย ๆ ไม่ว่าจะการรักษาพยาบาลที่สูงเกินจริง และการกระทำความผิดลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

จากการที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าถึงมาตรการบังคับใช้กฎหมายในทางอาญาแล้วพบว่ามาตรการดังกล่าวยังไม่สามารถที่จะนำมาใช้กับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์และให้ผู้ที่

¹⁸ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2535 มาตรา 45 บัญญัติว่า “ผู้ประสมภักผู้ใดยื่นคำขอรับการชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นตามพระราชบัญญัตินี้โดยทุจริตหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”.

กระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมายได้ ซึ่งอาจเนื่องจากการที่กฎหมายอาญาที่บังคับใช้นั้นมีบทลงโทษที่ไม่รุนแรง การตีความกฎหมายเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อผู้กระทำความผิด ความลำเอียงของกฎหมายที่ยังไม่มีการแก้ไขปรับปรุง ซึ่งสวนทางกับการกระทำความผิดและความเสียหายรวมถึงผลกระทบที่ได้รับในปัจจุบัน และกฎหมายอาญานั้นเป็นกฎหมายที่ยอมความได้ เมื่อเป็นเช่นนี้การที่จะนำมาตรการในทางกฎหมายอาญามาใช้จึงควรที่จะนำมาตรการในทางกฎหมายอื่นมาใช้ควบคู่กันกับเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามกระทำความผิดในมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 มาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

มาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นมาตรการที่พึงจะเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย ดังนั้นการที่จะนำมาตรการดังกล่าวมาใช้จึงควรที่จะทำการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้ และสามารถนำมาบังคับใช้กับการฉ้อโกง ประกันภัยรถยนต์ได้มากน้อยเพียงไร ซึ่งมาตรการในทางกฎหมายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีดังนี้

3.2.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

การฟอกเงิน (Money Laundering) คือการเปลี่ยนเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายหรือโดยมิชอบให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยมิชอบ ให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการฟอกเงินเป็นขบวนการซึ่งบุคคลปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ที่ผิดกฎหมายและทำให้รายได้นั้นกลายเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมาย¹⁹

การฟอกเงิน แบ่งได้เป็น 3 ระดับชั้น²⁰ คือ

1. PLACEMENT แปลว่า ระดับชั้นเอาไปวางไว้กับที่ หมายถึง การเก็บเงินที่ได้จากการกระทำความผิดกฎหมายไว้อย่างปกปิดในที่ซ่อนเร้นและปลอดภัยที่สุด จะเก็บไว้เองโดยจะเก็บไว้ที่ใดก็ได้ เงินยังคงเป็นเงิน เป็นระดับขั้นต้น เป็นวิธีการดั้งเดิมที่เล่ากันว่าในสมัยโบราณมีวิธีเก็บซ่อนเงินด้วยการเอาเงินห่อผ้าใส่ไหฝังดินไว้ในที่ที่เชื่อว่าจะไม่มีใครรู้ใครเห็น จะไม่มีใครไปขุดหามาได้ ครั้นเมื่อเป็นยุคสมัยใหม่และปัจจุบันนี้ นอกจากจะเก็บไว้กับตัวไว้ที่บ้านแล้ว ก็ใช้วิธีการนำไปฝากไว้กับธนาคารหรือสถาบันการเงินและยังจะใช้ชื่อที่อยู่จริง หรือจะใช้ชื่อย่อชื่อที่ตั้งขึ้นลอยๆ ชื่อคนอื่น ถ้าทำได้

¹⁹ ปีย์พันธ์ อุคคศิลป์. (2534). การกำหนดความผิดอาญาเกี่ยวกับการฟอกเงิน.

²⁰ Money Laundering Symposium Singapore 1995.

2. LAYERING แปลว่า ระดับชั้นแปรเปลี่ยนเป็นชั้นๆ โดยการใช้เงินที่ได้มาจากการกระทำคามผิดไปซื้อทรัพย์สินหรือจัดทำทรัพย์สินของมีค่า มีราคาแพง มีมูลค่ามากๆ เช่น เพชรนิลจินดา หรือ ทองคำแท่ง ทองรูปพรรณ ซื้อมอเตอร์ซื้อมือถือหรือหลักทรัพย์ ซื้อหรือสร้างอาคารบ้านเรือน ที่ดินเรือกสวนไร่นาไว้ ทรัพย์สินที่ต้องจดทะเบียนการถือกรรมสิทธิ์ อาจใช้ชื่อที่อยู่คนอื่นที่ไว้ใจได้ หรืออาจทำเป็นขายให้คนอื่นที่ไว้ใจได้ หรือทำเป็นโอนยกเป็นมรดกให้คนอื่น อาจเป็นบุตรหลานไปแล้วด้วยก็ได้ หรืออาจนำเงินไปฝากไว้กับคนอื่นที่ไว้ใจได้ อาจเป็นบุตรหลานญาติพี่น้องหรือบิดามารดา บางประเทศอาจอนุญาตให้ผู้ฝากเงินกับธนาคารหรือสถาบันการเงิน โดยใช้ชื่อผู้ฝากเป็นชื่อย่อหรือรหัสได้ ชื่อที่ดิน ชื่ออาคารบ้านเรือนไว้ในต่างประเทศ

3. INTEGRATION แปลว่า ระดับชั้นการคละเคล้าผสมผสาน โดยการนำเงินที่ได้มาจากการกระทำคามผิด หรือที่ได้มาโดยไม่ชอบกัอันใหญ่ไปผสมผสานกับเงินส่วนน้อยที่ได้จากรายได้ส่วนอื่นไปลงทุนประกอบการที่ถูกต้องหลายๆ กิจการ จดทะเบียนจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทประกอบการทางเศรษฐกิจขึ้นหลายบริษัท เป็นนายหน้ารับจ้างอง รับซื้อขายฝากที่ดินอสังหาริมทรัพย์ ให้เงินกู้ได้ดอกเบี้ย รับเหมาก่อสร้าง หรือลงทุนข้ามชาติ ข้ามประเทศ โอนเงินเข้าโอนเงินออกนอกประเทศ

กฎหมายควบคุมการฟอกเงินที่ใช้บังคับแล้ว และพัฒนามากที่สุดคือในประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมาก็เป็นประเทศในยุโรปบางประเทศ และประเทศญี่ปุ่น²¹ มีหลักการโดยย่อคือ ทุกประเทศรับข้อกำหนดเรื่องที่จะต้องดำเนินการให้ลูกค้านาคารแสดงตัวที่แท้จริงให้ธนาคารปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงิน โดยต้องปฏิเสธที่จะทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน พร้อมให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลของลูกค้านาคารที่ทำได้ตามหลักเกณฑ์ที่มีอยู่กับเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย

พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มีมาตราที่เกี่ยวข้องดังนี้
มาตรา 13 เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมนั้นต่อสำนักงาน เมื่อปรากฏว่าธุรกรรมดังกล่าวเป็น

- (1) ธุรกรรมที่ใช้เงินสดจำนวนมากที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (2) ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (3) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมตาม (1) หรือ (2) หรือไม่

ก็ตาม

²¹ ประธาน วัฒนะวานิชย์. วิทยาการสัมมนาเรื่องกฎหมายเพื่อสกัดการฟอกเงิน.

มาตรา 48 ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมหากมีเหตุอันควรเชื่อว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจยึด หรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกิน 90 วัน

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน เลขาธิการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง แล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม

มาตรา 49 ภายใต้บังคับมาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน โดยเร็ว

3.2.2 การริบทรัพย์สิน

การริบทรัพย์สิน หมายถึง การที่รัฐไปพรากเอาทรัพย์สินมาจากบุคคลใดโดยไม่มีค่าตอบแทนให้เนื่องจากการที่บุคคลนั้นได้กระทำความผิดนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง หมายถึง การบังคับเอาไปซึ่งทรัพย์สินเฉพาะอย่าง อันมีความเกี่ยวพันอยู่กับการกระทำความผิด²²

ตามหลักกฎหมายของสหรัฐอเมริกา การริบทรัพย์สินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การริบทรัพย์สินทางแพ่ง และการริบทรัพย์สินทางอาญา

การริบทรัพย์สินทางแพ่งเป็นการดำเนินคดีที่เรียกว่า “In rem”²³ ที่มุ่งกระทำต่อทรัพย์สินมากกว่าตัวผู้กระทำความผิด โดยมีพื้นฐานหลักกฎหมายที่ว่า ทรัพย์สินมีความผิดในฐานะที่ถูกใช้ หรือได้มาจากการกระทำความผิด กล่าวอีกนัยหนึ่ง จำเลยในกระบวนการพิจารณาแบบ In rem คือ ตัวทรัพย์สินนั่นเอง และการพิจารณาก็แยกต่างหากโดยเด็ดขาดจากการดำเนินคดีอาญากับผู้เป็นเจ้าของตัวทรัพย์สินนั้น

การริบทรัพย์สินทางแพ่งนี้มีรากฐานแนวความคิดมาจากในกฎหมายคอมมอนลอว์ที่ว่าตัวทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นเองเป็นทรัพย์สินที่ผิด และต้องปรับให้แก่พระเจ้า ทรัพย์สินที่จะริบได้นั้น ต้องเป็นทรัพย์สินผิดกฎหมายโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากถือกันว่าทรัพย์สินนั้นเองเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ทรัพย์สินนั้นจึงมีมลทินมาตั้งแต่การกระทำความผิด การโอนต่อๆ มาจึงไม่มีผล ผู้รับโอนจะอ้างว่าตนได้รับมาโดยสุจริตไม่ได้

²² สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “ริบทรัพย์สิน” ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายประสิทธิ์ ศรีรินทร์ หน้า 62.

²³ “In rem” หมายถึง กระบวนการพิจารณาหรือการดำเนินคดีกับทรัพย์สิน ซึ่งตรงข้ามกับการดำเนินคดีบุคคล เรียกว่า “In personam”

ทางด้านกระบวนการพิจารณาความนั้น การริบทรัพย์จะฟ้องศาลที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ และจะฟ้องตัวทรัพย์สินนั้นเป็นจำเลยในคดีโดยตรง การที่จะได้ตัวผู้กระทำความผิดด้วยหรือไม่ ไม่เป็นอุปสรรคในการที่จะดำเนินคดีกับทรัพย์สินนั้น ส่วนวิธีพิจารณาเรื่องการรับฟังพยานหลักฐาน ถือหลักการซึ่งน้ำหนักพยานตามปกติของวิธีพิจารณาความแพ่ง (Preponderance of the Evidence) ทั่วไป โดยไม่ต้องพิสูจน์พยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัย (Beyond Reasonable Doubt) เหมือนในคดีอาญา

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการบังคับใช้มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งมาเป็นเวลานาน โดยเอาหลัก The Rule of Deodand มาเป็นพื้นฐานการริบทรัพย์ทางแพ่งในประเทศของตน โดยถือว่าวัตถุที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือครอบครองไว้โดยผิดกฎหมายเป็นการละเมิดกฎหมาย มาตรการริบทรัพย์สินนี้ได้นำไปบัญญัติไว้ในกฎหมายศุลกากรสหรัฐอเมริกา

การริบทรัพย์สินทางอาญา ตรงข้ามกับการริบทรัพย์ในทางแพ่ง การริบทรัพย์ในทางอาญาถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินคดีอาญา การริบทรัพย์ในทางอาญาไม่อาจเกิดขึ้นได้เลยถ้าไม่มีคำพิพากษาว่าจำเลยได้กระทำความผิด เพราะการริบทรัพย์ทางอาญาเป็นการดำเนินคดีแบบ “In personum” ในสหรัฐอเมริกาถือเป็นโทษอย่างหนึ่ง การที่รัฐจะริบทรัพย์สินได้ก็แต่เฉพาะที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น ส่วนการฟ้องร้องคดีจะฟ้องตัวผู้กระทำความผิด ไม่ใช่ฟ้องตัวทรัพย์สิน และการรับฟังพยานหลักฐานจะต้องใช้หลักพิสูจน์พยานหลักฐานปราศจากข้อสงสัย

การริบทรัพย์สินในทางอาญาที่ถือว่าเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น ปรากฏอยู่ในกฎหมาย Racketeer Influenced and Corrupt Organization Statue (RICO) และกฎหมาย The Continuing Criminal Enterprise Statue (CCE) ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่อาชญากรรมทางธุรกิจ และกลุ่มบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องไม่ใช่เฉพาะในฐานะความผิดใดความผิดเดียว แต่เกี่ยวข้องในแบบแผนหรือขบวนการของฐานความผิด ส่วนการฟ้องคดีนั้นจะฟ้องตัวผู้กระทำความผิด (In personum) มิใช่ฟ้องที่ตัวทรัพย์สินเหมือนการริบทรัพย์สินทางแพ่ง และจำกัดการใช้เฉพาะคดีที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม โดยเฉพาะการริบทรัพย์สินทางอาญาตามกฎหมาย RICO ซึ่งเป็นกฎหมายที่ก่อตั้งโทษในทางอาญา และสะท้อนการปรับกฎหมายคอมมอนลอว์ในการริบทรัพย์เพื่อแก้ปัญหากลุ่มอาชญากรรมในปัจจุบัน โดยใช้แนวความคิดของกฎหมายจารีตประเพณี หรือการริบทรัพย์สินในทางแพ่งเข้ามาผสมผสาน และนักกฎหมายสหรัฐอเมริกาเห็นว่า การริบทรัพย์ในทางแพ่งและในทางอาญา ในปัจจุบันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญมุ่งหมายถึงการริบทรัพย์ไปจนชั่วลูกชั่วหลาน แต่ริบทรัพย์ตามกฎหมายปัจจุบันให้รับได้เฉพาะเครื่องมือเครื่องใช้หรือผลของการกระทำผิดกฎหมาย และสิทธิของ

รัฐที่จะริบทรัพย์มิได้เฉพาะที่กฎหมายกำหนดไว้²⁴ ต่อมาปี 1984 สหรัฐอเมริกาได้แก้ไขกฎหมาย และ CCE ใหม่ โดยให้ใช้การริบทรัพย์ทางอาญาแก่การกระทำความผิดร้ายแรง (Felony) หลาย ประเภท เช่น การกระทำความผิดหรือการข่มขู่ร้ายแรง การฉ้อ การลักพาตัว การพนัน การวางเพลิง การลักทรัพย์ การให้สินบน การลักลอบค้ายาเสพติด การฉ้อโกงในการขายหลักทรัพย์ เป็นต้น โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นการกระทำเฉพาะที่กระทำเป็นองค์กรอาชญากรรม และได้แก้ไขกฎหมาย RICO และกฎหมาย CCE ให้มีหลักการและรายละเอียดอย่างเดียวกันด้วย โดยเฉพาะในหลักกฎหมาย RICO นั้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุด คือ การจัดการแทรกแซงขององค์กรอาชญากรรมและการปกครองมิจอาชีพในธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมายในทางการพาณิชย์ของรัฐ ดังนั้นทรัพย์ที่จะริบได้ตามกฎหมาย RICO มีลักษณะกึ่งการลงโทษในทางอาญาและกึ่งการลงโทษที่มุ่งกระทำต่อตัวทรัพย์ไม่ว่าทรัพย์นั้นจะต้องอยู่ในเขตอำนาจศาลที่พิจารณาหรือไม่ก็ริบได้²⁵

จะเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาใช้หลักการริบทรัพย์ทั้งทางแพ่งและทางอาญาผสมผสานกัน เพื่อแก้ปัญหาในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมในปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ประเทศไทยถือว่าการริบทรัพย์เป็นโทษทางอาญาอย่างหนึ่ง เพราะการริบทรัพย์สิ้นเป็นการกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐจะลงโทษได้โดยอาศัยเหตุที่บุคคลนั้นได้กระทำความผิดในทางอาชญามาเป็นเหตุ ประมวลกฎหมายอาญาของไทยมาตรา 18 ได้จัดให้การริบทรัพย์เป็นโทษลำดับที่ 5 และได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการริบทรัพย์ไว้ในประมวลกฎหมาย

²⁴ Asset Forfeiture Office. (1987). Department of justice Forfeiture Manual. Washington, D.C. New York : Asset forfeiture Office. P 1 (Mimeographed).

²⁵ ปิยะพันธุ์ สารากรบริรักษ์. (2539). การกำหนดความผิดอาญาเกี่ยวกับการฟอกเงิน. หน้า 23.

อาญา มาตรา 32 ถึง 37²⁶ ซึ่งต้องใช้หลักเกณฑ์ในการริบทรัพย์ทางอาญามาดำเนินการจึงอาจเกิดปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพราะจะต้องพิสูจน์จำเลยได้กระทำผิดจนศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยจึงจะใช้มาตรการริบทรัพย์ได้ ซึ่งแตกต่างจากการริบทรัพย์ในทางแพ่งของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมุ่งบังคับเอากับตัวทรัพย์เป็นหลัก ดังกล่าวมาแล้ว จึงเห็นควรขยายขอบเขตของกฎหมายในเรื่องการริบทรัพย์ให้ใช้หลักการริบทรัพย์ทั้งทางแพ่งและทางอาญาผสมผสานกัน

3.2.3 มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

มาตรการสมคบการกระทำความผิด

ประมวลกฎหมายอาญามีมาตราที่เกี่ยวข้องดังนี้

²⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32 บัญญัติว่า “ทรัพย์สินใดที่กฎหมายกำหนดว่า ผู้ใดทำหรือที่ไว้เป็นความผิดให้รับเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าเป็นการกระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 บัญญัติว่า “ในการริบทรัพย์สินนอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ อีกด้วย คือทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่บุคคลได้โดยได้กระทำความผิด เว้นแต่ทรัพย์สินเหล่านี้ เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด”

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 34 บัญญัติว่า “บรรดาทรัพย์สินซึ่งได้ให้ตามความในมาตรา 143 มาตรา 144 มาตรา 149 มาตรา 150 มาตรา 167 มาตรา 201 หรือมาตรา 202 หรือซึ่งได้ให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิดหรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด ให้รับเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นเป็นของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด”

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 35 บัญญัติว่า “ทรัพย์สินซึ่งศาลพิจารณาให้ริบให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ศาลจะพิจารณาให้ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้”

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 36 บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลสั่งให้ริบทรัพย์สินตามมาตรา 33 หรือมาตรา 34 ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำเสนอเจ้าของแท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของแท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิดก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สิน ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน แต่คำเสนอของเจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายใน 1 ปี นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด”

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 37 บัญญัติว่า “ถ้าผู้ที่ศาลสั่งให้ส่งทรัพย์สินที่ริบไม่ส่งให้ภายในเวลาที่ศาลกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งดังต่อไปนี้ ให้ยึดทรัพย์สินนั้น ให้ชำระราคาหรือสั่งยึดทรัพย์สินอื่นของผู้นั้นขอใช้ราคาเต็ม หรือในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นจะส่งทรัพย์สินที่สั่งให้ได้ แต่ไม่ชำระ ให้ศาลมีอำนาจกักขังผู้นั้นไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งแต่ไม่เกิน 1 ปี แต่ถ้าภายหลังปรากฏแก่ศาลเองหรือคำเสนอของผู้นั้นว่าผู้นั้นไม่สามารถส่งทรัพย์สิน หรือชำระราคาได้ศาลจะสั่งให้ปล่อยตัวผู้นั้นไปก่อนครบกำหนดก็ได้”

มาตรา 210 “ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ได้บัญญัติไว้ในภาค 2 นี้ และความผิดนั้นกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นช่องโจร...”

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มีมาตราที่เกี่ยวข้องดังนี้

มาตรา 8 “ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้นั้นสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด...”

ทั้งสองมาตรานี้ บัญญัติขึ้นมาเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ที่สมคบกันกระทำความผิด โดยที่ความผิดนั้นยังไม่ถึงขั้นลงมือกระทำความผิดแต่ใช้ลงโทษแต่ผู้ที่คบคิดกันจะกระทำความผิดซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับนี้มีองค์ประกอบของผู้กระทำความผิดต่างกันและมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดไว้ต่างกัน

3.3 การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ของต่างประเทศ

ในต่างประเทศที่มีการพัฒนาและแก้ไขกฎหมายให้ทันต่อยุคสมัย มาตรการบังคับใช้กฎหมายจึงมีบทบัญญัติที่มีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากประเทศดังต่อไปนี้

3.3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ซึ่งเป็นการบังคับใช้กฎหมายแบบคอมมอนลอว์ มีการพิจารณาคดีโดยคณะลูกขุนเป็นคดี ๆ ไป และมีการพิจารณาความผิดฐานฉ้อโกงโดยการหลอก (Cheating by False Pretenses) ซึ่งในแต่ละมลรัฐที่ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์ จะมีหลักเกณฑ์ที่นำมาใช้เพื่อกำหนดความของความผิดฐานฉ้อโกงคือ โดยการแถลงข้อความอันเป็นเท็จ บุคคลผู้แถลงความเท็จนั้นรู้อยู่แล้วว่าข้อความนั้นเป็นเท็จ โดยมีเจตนาที่จะฉ้อโกงผู้ที่เป็นเจ้าของเงิน สินค้า หรือสิ่งของนั้น²⁷

ในสหรัฐอเมริกาเมื่อ ปี ค.ศ.1962 ได้มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาแบบอย่าง (Model Penal Code) เพื่อเป็นแบบอย่างในการแก้ไขกฎหมายอาญาของมลรัฐต่างๆ²⁸

ตามประมวลกฎหมายอาญาแบบอย่างได้บัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์โดยหลอกลวงไว้ในมาตรา 223.3 ว่า บุคคลผู้มีความผิดฐานลักทรัพย์ ถ้าผู้นั้นได้รับทรัพย์สินของบุคคลอื่นโดยการหลอกลวง บุคคลทำการหลอกลวงถ้ามีวัตถุประสงค์

²⁷ Justin Miller. (1934). **Handbook of Criminal Law.** (St.Paul, minn : West Publishing). P. 386.

²⁸ สุวัฒน์ชัย ใจหาญ. เล่มเดิม. หน้า 304.

1. ก่อให้เกิดหรือส่งเสริมให้เข้าใจผิด รวมทั้งเข้าใจผิดในข้อกฎหมาย มูลค่าเจตนา หรือสภาพแห่งจิตใจอย่างอื่น แต่การหลอกลวงว่า บุคคลจะมีเจตนาจะทำตามคำมั่นจะอนุমানเอาแต่เพียงจากการที่ผู้นั้นไม่ทำตามคำมั่นในเวลาต่อมาเท่านั้นมิได้ หรือ

2. ป้องกันมิให้คนอื่นได้รับข้อมูลที่เขาต้องการซึ่งจะทำให้มีผลต่อการตัดสินใจกระทำการใดต่อไป หรือ

3. ทำให้ไม่อาจแก้ไขความเข้าใจผิด ที่ผู้หลอกลวงได้ก่อให้เกิดขึ้น หรือส่งเสริมให้เข้าใจผิดมาก่อน หรือผู้หลอกลวงรู้ว่าเป็นการโน้มน้าวบุคคลอื่นผู้ซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้แทน หรือมีความสัมพันธ์เป็นที่ได้รับความเชื่อถือ หรือ

4. ทำให้ล้มเหลวซึ่งการเปิดเผยถึงความเป็นหนี้ การเรียกร้องต่อคู่สัญญาหรือการขัดขวางทางกฎหมายอื่นใดในการใช้ทรัพย์สินซึ่งเขายักย้าย หรือกีดขวางการพิจารณา สำหรับทรัพย์สินที่ได้รับมา ซึ่งการขัดขวางนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นหรือไม่เป็นสาระในรายงานของเจ้าพนักงาน

คำว่า “หลอกลวง” นี้อย่างไรก็ดีไม่รวมถึงความเท็จในสิ่งที่ไม่เป็นสิ่งสำคัญทางด้านการเงินหรือเป็นการใช้ข้อความที่ไม่น่าจะหลอกลวงบุคคลธรรมดาในประเภทเดียวกันได้²⁹

จากบทบัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์โดยหลอกลวงดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นความผิดฐานถือโกงนั่นเอง และในประมวลกฎหมายอาญาแบบอย่าง (Model Penal Code) ยังได้บัญญัติถึงคำนิยามของคำว่าทรัพย์สิน (Property) ไว้ในมาตรา 233.3 (6) ด้วย ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

²⁹ Section 223.3 Theft by Deception.

A person is guilty of theft if he purposely obtains property of another by deception. A person deceives if he purposely:

Creates or reinforces a false impression, including false impression as to law, value, intention or other state of mind, but deception as to a person's intention to perform a promise shall not be inferred from the fact alone that he did not subsequently perform the promise; or

Prevents another from acquiring information which would affect his judgment of a transaction; or

Fails to correct a false impression which the deceiver previously created or reinforced, or which the deceiver knows to be influencing another to whom he stands in a fiduciary or confidential relationship; or

Fails to disclose a known lien, adverse claim or other legal impediment to the enjoyment of property which he transfers or encumbers in consideration for the property obtained, whether such impediment is or is not valid, or is not a matter of official record.

The term “deceive” does not, however, include falsity as to matters having on pecuniary significance, or puffing by statements unlikely to deceive ordinary persons in the group addressed.

ทรัพย์สิน หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่ารวมถึงอสังหาริมทรัพย์, ทรัพย์สินส่วนบุคคลที่สัมผัสได้ และสัมผัสไม่ได้, สิทธิตามสัญญา, สิทธิเรียกร้องต่อบุคคลอื่น และประโยชน์อื่นใดในการเรียกร้องเพื่อความมั่งคั่ง, การรับหรือการขนส่ง, การยึดหรือใช้สัตว์, อาหารและเครื่องคัม, ไฟฟ้าหรือพลังงานอื่นใด

กรณีนี้จึงแตกต่างไปจากประมวลกฎหมายอาญาของไทยเราที่มีได้บัญญัติคำนิยามของคำว่าทรัพย์สินไว้ ในสหรัฐอเมริกาจึงไม่ผู้จะมีปัญหานักในเรื่องที่ว่าสิ่งใดคือทรัพย์สินตามความหมายในทางอาญา

นอกจากความผิดฐานลักทรัพย์โดยการหลอกลวง (Theft by Deception) ดังกล่าวแล้วในประมวลกฎหมายอาญาแบบอย่าง (Model Penal Code) ยังได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการปฏิบัติการณ์โกงใน Article 244 อีก โดยแยกบัญญัติเป็นความผิดเกี่ยวกับการโกงโดยเฉพาะไว้หลายฐานความผิด เช่น ความผิดฐานหลอกลวงทางธุรกิจ ตามมาตรา 224.7 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแถลงข้อความอันเป็นเท็จเพื่อลวงขายสินค้า การใช้เครื่องชั่งตวงวัดที่ไม่ได้มาตรฐานและอื่นๆ ความผิดฐานถือโกงเจ้าหนี้ตามมาตรา 224.10 ความผิดฐานถือโกงในการล้มละลายตามมาตรา 224.11 เป็นต้น

ส่วนการถือโกงประกันภัย ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้เฉพาะ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการประชุมและได้มีข้อตกลงที่ตรงกันในเรื่องความหรือสาระสำคัญที่ตรงกันทั้ง 52 รัฐ ซึ่งในส่วนรายละเอียดของบทระหว่างไทยนั้น ส่วนกลางได้ให้อำนาจในแต่ละรัฐเป็นผู้ที่ออกกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามและหาอัตราโทษที่เหมาะสมในแต่ละรัฐ³⁰ ซึ่งสามารถแบ่งสาระสำคัญได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

กฎหมายนี้สร้างหลักประกันเกี่ยวกับการถือโกง เช่น อาชญากรรมในรูปแบบเฉพาะและ อาชญากรรมร้ายแรงในกรณีที่เป็นอาชญากรรมร้ายแรง ซึ่งมีผลกระทบต่อประกันเกี่ยวกับการถือโกงและสามารถนำไปใช้ในโครงสร้างสำหรับกฎหมายที่เพิ่มขึ้นมา เช่น การเกิดขึ้นของการประกันเกี่ยวกับการถือโกงในสำนักงาน รูปแบบนี้จะช่วยลดการจ่ายค่าเสียหายเกี่ยวกับความเสียหายอันเกิดมาจากการถือโกงของผู้รับประกันภัย เพราะว่ารูปแบบนี้ครอบคลุมไปถึงผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการถือโกงซึ่งประกอบไปด้วย ผู้รับประกันภัย และ ผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้รับประกันภัย มันจำกัดผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการถือโกงต่อลูกค้า และ บทเรียนเกี่ยวกับความยุ่งยากในการเงินของธุรกิจการประกันภัย

³⁰ www.leginfo.ca.gov/cgi-bin/displaycode?section=ins&group=01001-02000&file=18.

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รูปแบบนี้ได้กำหนดบทระหว่างโทษของการถือโงงไว้ ทั้งในทางคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งเป็นบทลงโทษของผู้กระทำผิดที่ถูกกำหนดไว้ ทั้งในหลักการประกันการถูกถือโงงและการประกันนอกกฎหมาย เป็นรูปแบบเพื่อเป็นการจัดการปัญหาต่างๆ ทั้งหมดของการประกันการถูกถือโงง, การเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ที่ถูกถือโงง, ธรรมเนียมของการถูกถือโงง, การขายประกันภัยอย่างถือโงง และ การถือโงงโดยผู้ประกอบการประกันภัย

กฎหมายเกี่ยวกับการถือโงง เป็นกฎหมายพื้นฐานบนเจตนาที่มีให้เกิดการถือโงงผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นบริษัทประกันภัยหรือผู้บริโภคร การประกันภัยที่ผิดกฎหมายต้องการมาตรฐานที่ต่ำกว่าในการพิสูจน์และถูกออกแบบในการจัดการเกี่ยวกับการถือโงง เช่น การตรวจร่างกายและวงจรของการถือโงง ซึ่ง ผู้กระทำผิดมักจะรอดพ้นจากการถูกฟ้องได้บ่อย ๆ ภายใต้กฎหมายนี้

รูปแบบที่สำคัญขยายนิยามของการประกันภัยเกี่ยวกับการถือโงงนั้น เป็นการดำรงอยู่ของกฎหมายของรัฐในปัจจุบันและรูปแบบอื่นๆ ที่ต้องมีการแก้ไขให้เป็นประโยชน์ทั้งผู้บริโภครและผู้รับประกันภัย เป็นการปกป้องเป็นพิเศษ อันเป็นผลจากการปิดบริษัทประกันที่หลอกลวงและบริษัทประกันภัยจะต้องให้มีการลงโทษที่เคร่งครัด

การออกกฎหมายกำหนดให้ผู้รับประกันต้องเป็นแนวหน้าของการต่อต้านการถือโงง ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องร่วมมือกับผู้รับประกันภัยในการสืบสวนผู้ต้องสงสัยเกี่ยวกับการถือโงง ในทางกลับกัน รูปแบบได้บรรจุข้อยกเว้นในศาลแพ่งที่กว้างขวางสำหรับผู้ที่ไม่ครบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องสงสัยเกี่ยวกับการถือโงง รูปแบบยังต้องการผู้รับประกันภัยที่จะวางแผนการต่อต้านการโงงและคำเตือนเกี่ยวกับการถือโงงบนในสมัครและในเรียกร้องการจ่ายเงิน แต่หลีกเลี่ยงการจัดการเล็กๆ ของความพยายามต่อต้านการถือโงงโดยกรมการประกันภัย

ตั้งแต่มีการรวมตัวเพื่อจุดประสงค์ในรูปแบบนี้ในปี 1995, หลายๆ รัฐ มีการใช้ประโยชน์จากกฎหมายนี้ มีการจัดเตรียม มีความพยายามที่จะออกพระราชบัญญัติกฎหมายต่อต้านการถือโงง รัฐเทนเนสซี ออกพระราชบัญญัติ ของรูปแบบนี้ กับการชดเชยผู้ใช้แรงงานที่ถูกโงงในปี 1996 รัฐโคโลราโด ใช้ประโยชน์ของกฎหมายนี้การเตรียมการวางแผนในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการถือโงงปี 1996 รัฐอากันซอ ใช้ประโยชน์จากสื่อสารของแผนการเกี่ยวกับการถือโงงในการเขียนกฎข้อบังคับของกฎหมายของรัฐในปี 1997 ที่ต้องการเริ่มต้นเกี่ยวกับกฎหมายต่อต้านการถือโงง รัฐเนวาดา ใช้ประโยชน์ โดยผู้ฝึกหัดเป็นเกณฑ์ในการทบทวนกฎหมายอนุญาตเกี่ยวกับการเสียค่าปรับในปี 1997 และรัฐนิวเจอร์ซีย์ออกพระราชบัญญัติในปี 1998 ที่มีความเข้มงวดอย่างมากกับการอนุมัติในทางการแพทย์คล้ายกับภาษาของรูปแบบที่ใช้ร่วมกัน รัฐนิวเม็กซิโก, เมน และเวอร์จิเนีย ทั้ง 3 รัฐใช้รูปแบบนี้ในการออกพระราชบัญญัติต่อต้านการถือโงงที่เข้มงวดมากขึ้นในปี 1998

2. ลักษณะกฎหมายการประกันการถ่วงมือโกง

กฎหมายการประกันการถ่วงมือโกงถูกบัญญัติขึ้น โดยผู้ซึ่งมีความรู้และด้วยความเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่ได้มาจากการโกงผู้อื่น กฎหมายการถ่วงมือโกง รวมไปถึงการเรียกร้องให้จ่ายค่าประกัน, การประกันตนเกี่ยวกับการโกง และ การออกกฎหมาย มีเงื่อนไขความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันกับผู้รับประกันการถ่วงมือโกง มีการตกลงกันอย่างลับๆ ที่ไม่ขึ้นต่อกัน เกี่ยวกับความช่วยเหลือ และส่งเสริม กฎหมายเกี่ยวกับการถ่วงมือโกง ซึ่งอยู่ในนิยามนี้แล้ว ส่วนการพิสูจน์ความผิดภายใต้เงื่อนไขนี้ ก็ต้องสามารถจับหรือต้องพบกับผู้ต้องหาแล้ว และต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำผิดจนกว่าจะปราศจากข้อสงสัยทั้งปวงว่าผู้ันั้นได้กระทำความผิด

การดำเนินคดี

ผู้เสียหายหรือเจ้าหน้าที่พนักงานที่ตกอยู่ภายใต้กฎหมายนี้ จะต้องเตรียมตัวและแสดงพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับความผิดที่มีผลกระทบเช่น

- ใบแสดงความจำนงสำหรับข้อตกลงของการประกันภัยต่างๆ
- การเรียกร้องการจ่ายเงินของผู้เอาประกันที่ตามมาในข้อตกลงต่างๆ
- การจ่ายเงินที่ตามมาในข้อตกลงต่างๆ

ส่วนการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดที่ตกอยู่ภายใต้บังคับประกอบของผู้รับประกันการถ่วงมือโกงของกฎหมายถ่วงมือโกง ต้องแสดงให้เห็นถึง

- การจงใจสำหรับการขายประกัน หรือ การอ้างข้อตกลง
- ใบแสดงความจำนงสำหรับหนังสือรับรองของผู้มีอำนาจ
- การบิดเบือนความจริงของเงื่อนไขทางการเงินของผู้รับประกันต่าง ๆ

ในส่วนนี้เป็นรูปแบบของการประกันการถ่วงมือโกงที่เป็นความผิดเฉพาะ และมีความพยายามที่จะแสดงให้เห็นถึงความผิดเกี่ยวกับการถ่วงมือโกง ซึ่งปราศจากคำที่เป็นนิยามหรือความหมายของความพยายามที่ตั้งเป้าหมาย, แผนการ และ ความช่วยเหลือ หรือ การหนุนหลังของการถ่วงมือโกง, ผู้รับประกันต้องจ่ายเงินตามข้อเรียกร้องผิดบ่อยๆ ก่อนที่ผู้กระทำผิดจะถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำผิด ผู้ถูกกล่าวหาอื่นๆ อาจจะไม่ได้กระทำความผิด การเตรียมการป้องกัน ผู้บริโภครจากผู้ประกอบการที่ไม่ซื่อสัตย์ โดยส่วนที่ขยายออกของนิยามของการถ่วงมือโกง รวมทั้งแผนการที่ทำความผิดโดยผู้รับประกัน หรือ ผู้ที่อ้างตัวว่าทำธุรกิจประกันภัย

3. บทลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมาย

ส่วนที่ 1 บทลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมาย ถูกประยุกต์ให้ใช้สำหรับผู้ที่ถูกกล่าวหาจากการกระทำผิดกฎหมายการประกันการถ่วงมือโกง ซึ่งบทลงโทษใช้แบบขั้นบันได และหาฐานความผิดที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการถ่วงมือโกง และก่อนการพิสูจน์ว่ามีกระทำความผิดเกิดขึ้น การเตรียมการนั้น ต้องพิจารณาจากการผลแห่งการกระทำโดยเจตนา พิจารณาร่วมกับบทลงโทษที่มีอยู่

ในรัฐซึ่งมีความผิดคล้ายๆ กัน โดยบทลงโทษ กฎหมายได้อนุญาตให้ศาลมีอำนาจดำเนินการแบ่งแยกหรือรวมมูลค่าที่เสียหาย เช่น

กฎหมายการประกันภัยการฉ้อโกง ที่กระทำความผิดแก่ผู้ใดเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือได้รับการทำร้ายจนบาดเจ็บอย่างหนัก

การลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น กำหนดไว้รุนแรงมาก ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจที่เกิดจากการฉ้อโกง ซึ่งวิธีการปกติที่ถูกใช้จะมีลักษณะเป็นขั้นของความรุนแรงหรือผลแห่งความเสียหาย ในส่วนของการยังยั้งผู้กระทำความผิดหรือส่วนของรูปแบบการกระทำความผิด ที่มีความรุนแรงหรือเลวร้ายอย่างไรอันเกิดจากการฉ้อโกง รัฐไม่ได้กำหนดขั้นของการออกกฎหมายที่พอดีกับความผิดไว้

ส่วนที่ 2 กฎหมายการประกันการฉ้อโกง ได้แก่

กรณีที่ ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีความรู้และมีเจตนาที่จะฉ้อโกง หรือ เป็นผู้ที่มีเจตนาเพื่อมีวัตถุประสงค์ในการถดถอนสิทธิการถือครองหรือ ถดถอนจากผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน, ไม่ว่าจะได้ลงมือการกระทำความผิด, มีส่วนร่วม หรือ เป็นผู้ช่วยเหลือ, ช่วยให้ออกพ้นจากความผิด หรือ ร่วมกันวางแผนที่จะกระทำความผิดอย่างลับๆ หรือเรียกร้องให้ผู้อื่นทำความผิด หรือ อนุญาตให้กระทำ หรือเป็นตัวแทนที่กระทำความผิด ตามกฎหมายดังกล่าวมาแล้ว มีความผิดตามกฎหมายประกันการฉ้อโกงนี้ด้วย เช่น

ก. การเกิด,สาเหตุที่ทำให้เกิด หรือ เตรียมตัวโดยรู้ก่อน หรือ เชื่อว่าจะเกิดขึ้น โดยตัวแทนของการประกัน, ผู้เรียกร้องสิทธิ หรือผู้ประกันตนผู้เชี่ยวชาญทางการเงินการประกันภัย หรือ บริษัทที่มีฐานะทางการเงินดีในการติดต่อทางธุรกิจของการประกันภัย หรือ การดำเนินธุรกิจที่ดีทางการเงิน, ข้อมูลบางอย่างซึ่งมีการดำเนินการที่มีข้อเท็จจริงที่ผิด ซึ่งระงับหรือปกปิดของเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกันของข้อต่อไปนี้

1. การประยুক্ত, การประเมิน หรือการนำมาใช้ใหม่ของข้อตกลงในการประกันภัย
2. การเรียกร้องให้จ่ายเงินหรือกำไรที่มีผลตามมาจากข้อตกลงในการประกันภัย
3. การจ่ายเงินที่สอดคล้องกันระยะเวลาที่กำหนดในข้อตกลงของการประกันภัย
4. ความสัมพันธ์ที่ถูกใช้ในการดำเนินธุรกิจอย่างดีเยี่ยม

ข. การเกิด สาเหตุที่ทำให้เกิด หรือ เตรียมตัวโดยรู้ก่อนล่วงหน้า หรือเชื่อว่าจะเกิดขึ้น หรือโดยผู้รับประกันภัย, ผู้เชี่ยวชาญการประกันภัยหรือบริษัทที่มีฐานะทางการเงินดีเยี่ยมในการติดต่อกับการดำเนินงานทางการเงินการประกันภัย หรือ บริษัทที่การดำเนินการทางการเงินที่ดีเยี่ยม

ข้อมูลบางอย่างซึ่งมีแต่ข้อผิดพลาดในข้อเท็จจริง หรือ ระงับหรือ ปกปิดข้อเท็จจริง,ที่เกี่ยวข้องกันตามข้อต่อไปนี้

1. การชักชวนสำหรับการขายประกันหรือ อ้างถึงข้อตกลงของการประกันภัย
2. การใช้ประกาศนียบัตรของผู้ได้รับอนุญาต
3. เงื่อนไขทางการเงินของผู้รับประกัน
4. การสืบหา, การพัฒนา, การรวมตัว, การเข้าร่วม หรือการแยกตัวของผู้รับประกันภัย

ค. เชื้อเชิญหรือ ยอมรับคนใหม่ หรือ การต่อสัญญา กับผู้ที่มีความเสี่ยงในการประกันภัย โดย หรือ สำหรับ ผู้รับประกันภัยที่ล้มละลาย

ง. โยกย้ายสินทรัพย์ หรือบันทึกสินทรัพย์, การดำเนินการและ การทำงานที่ผิดทำนองธรรมเนียม หรือ ข้อเท็จจริงบางส่วน จากบ้านที่เป็นสำนักงาน หรือ สถานที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้รับประกันภัย, หรือ ทำลายหรือ อาศัย ทรัพย์สินที่เหมือนกันจากแผนกประกันภัย

จ. เบี่ยงเบน, นำมาใช้ประโยชน์โดยมิชอบ, เปลี่ยนแปลง หรือยกยอกเงินของผู้รับประกัน หรือ ซึ่งถูกประกัน หรือ มีการเรียกร้องสำหรับการประกันที่ติดต่อกับ

1. การดำเนินการประกันภัย
2. การจัดการเกี่ยวกับธุรกรรมทางธุรกิจโดย ผู้รับประกันภัย หรือ ผู้เชี่ยวชาญทางการประกันภัย
3. การสืบหา, การพัฒนา, การรวมตัว, การเข้าร่วม หรือการแยกตัวของผู้รับประกันภัย

มันอาจจะนอกกฎหมายสำหรับบุคคลบางคนที่จะกระทำผิด หรือ ผู้ที่มีความพยายามที่จะกระทำผิด หรือ ช่วยเหลือ ,เป็นผู้ช่วย, ช่วยให้การรอดพ้นจากการทำผิด หรือ ขอร้องให้ผู้อื่นกระทำผิด หรือ คบคิดเพื่อจะกระทำผิด 2 กฎหมายการประกันการน้อ โกง

ส่วนที่ 3 บทลงโทษเกี่ยวกับผู้กระทำผิด

บุคคลใด ผู้ซึ่ง ฝ่าฝืนใน ส่วนที่ 2 ของกฎหมาย ซึ่งมีความผิดดังนี้

ก. ชั้น A เป็นความผิดหลุโทษ ถ้ามากกว่า ค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้ อื่น ๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือ ความพยายามที่หามาได้ หรือ แบ่งแยก หรือรวม การสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 ที่มีค่าน้อยกว่า ___;

ข. ชั้น B ความผิดหลุโทษถ้า :

1. มากกว่า ค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้ อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือ ความพยายามที่หามาได้ หรือแบ่งแยก หรือรวม การสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 เป็น _____ หรือมากกว่า แต่น้อยกว่า ___; หรือ

2. มากกว่า ค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือความพยายามที่หามาได้ หรือแบ่งแยก หรือรวม การสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 ที่มีค่าน้อยกว่า __, และ ผู้กระทำผิดถูกพิสูจน์ว่าได้กระทำผิดมาก่อนของแต่ละชั้น หรืออยู่ในการดำเนินคดีของการร้องไถ่การประกันภัยในศาลต่างๆ

ค. ชั้น C ความผิดหุโทษ ถ้ามักกว่า (i) ค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้ อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือ ความพยายามที่หามาได้ หรือ (ii) แบ่งแยก หรือรวม การสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 เป็น _____ หรือ มากกว่า แต่น้อยกว่า __;

ง. ความผิดร้ายแรงในชั้นที่ 3 ถ้า:

1. มากกว่าค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือ ความพยายามที่หามาได้ หรือ (ii) แบ่งแยก หรือรวม การสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 เป็น _____ หรือมากกว่า แต่น้อยกว่า __; หรือ

2. มากกว่าค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือ ความพยายามที่หามาได้ หรือ (ii) แบ่งแยก หรือรวมการสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 ที่มีค่าน้อยกว่า __, และผู้กระทำผิดถูกพิสูจน์ว่าได้กระทำผิดมาก่อนของแต่ละชั้นหรืออยู่ในการดำเนินคดีของการร้องไถ่การประกันภัยในศาลต่างๆ

จ. ความผิดร้ายแรงในชั้นที่สอง ถ้ามักกว่า (i) ค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือ ความพยายามที่หามาได้ หรือ (ii) แบ่งแยก หรือรวม การสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 เป็น _____ หรือมากกว่า แต่น้อยกว่า __

ฉ. ความผิดร้ายแรงในชั้นที่ 1 ถ้า:

1. มากกว่าค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือความพยายามที่หามาได้ หรือแบ่งแยก หรือรวมการสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 เป็น _____ หรือมากกว่า แต่น้อยกว่า __; หรือ

2. มากกว่าค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือความพยายามที่หามาได้ หรือแบ่งแยก หรือรวม การสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 ที่มีค่าน้อยกว่า __, และผู้กระทำผิดถูกพิสูจน์ว่าได้กระทำผิดมาก่อนของแต่ละชั้นหรือ อยู่ในการดำเนินคดีของการร้องไถ่การประกันภัยในศาลต่างๆ หรือ

3. มากกว่าค่าของสินทรัพย์ การบริการ หรือรายได้อื่นๆ ผิดไปจากที่หามาได้ หรือ ความพยายามที่หามาได้ หรือแบ่งแยก หรือรวมการสูญเสียทางเศรษฐกิจ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลทำให้เกิดการฝ่าฝืนของส่วนที่ 2 ของกฎหมายที่บุคคลมาคนตายหรือทำร้ายถึงขนาดเจ็บสาหัส

ดังจะเห็นได้ว่าการกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายนั้น ได้มีการกำหนดบทบัญญัติให้มีสาระสำคัญให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่การกำหนดอัตราความร้ายแรงของการกระทำ ความผิดซึ่งบัญญัติให้สอดคล้องกับอัตราโทษนั้นส่วนกลางได้ให้รัฐแต่ละรัฐออกกฎหมายออกมาใช้บังคับกับคนในรัฐของตนเอง เช่น ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐเท็กซัส

3.3.1.1 ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐเท็กซัส

บทที่ 35 การประกันการน้อ โกง

ตอนที่ 35.025 การประกันภัยการน้อ โกง

(a) ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ถ้าบุคคลนั้นเจตนาที่จะน้อ โกง หรือ หลอกลวงผู้รับประกันภัย ผู้รับผิดชอบในการจ่ายเงินต่อการเรียกร้องการประกันภัยภายใต้ข้อตกลงของการประกันภัย :

(1) การเตรียมหรือ เหตุผลที่ถูกเตรียม มีข้อความว่า

a. บุคคลใดที่รู้ว่ากระทำผิด หรือถูกชักจูงไปในทางที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง และ

b. ถูกเสนอไปยังผู้รับประกัน หรือ

(2) การนำเสนอหรือเหตุที่ต้องเสนอ ไปยังผู้รับประกันภัย แลลงการณั้ว ผู้ที่กระทำความผิด หรือถูกชักจูงไปในทางที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง

(a-1) ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ถ้าบุคคลนั้นเจตนาที่จะน้อ โกง หรือ หลอกลวงผู้รับประกันภัย, ผู้รับผิดชอบในการจ่ายเงินต่อการเรียกร้องการประกันภัยภายใต้ข้อตกลงของการประกันภัย :

(1) การเตรียมหรือ เหตุผลที่ถูกเตรียม มีข้อความว่า

(A) บุคคลใดที่รู้ว่ากระทำผิดหรือ ถูกชักจูงไปในทางที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง และ

(B) ถูกเสนอ ไปยังผู้รับประกัน หรือ

(2) การนำเสนอหรือเหตุที่ต้องเสนอ ไปยังผู้รับประกันภัย แลลงการณั้ว ผู้ที่กระทำความผิด หรือ ถูกชักจูงไปในทางที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง

(b) ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ถ้าบุคคลนั้นเจตนาที่จะน้อ โกง หรือ หลอกลวงผู้รับประกันภัย, ผู้ที่เรียกร้อง, มีข้อเสนอ, จ่าย หรือ รับ ผลประโยชน์ ในการเชื่อมต่อกับ

สิ่งที่ให้มา กับสินค้า หรือบริการ สำหรับการจ่ายเงินของการเรียกร้องการจ่ายเงิน ที่มีข้อเสนออายุได้
ข้อตกลงในการประกันภัย

(c) การฝ่าฝืนกฎหมายภายใต้ส่วนย่อย (a) หรือ (b) คือ

(1) ชั้น C เป็นความผิดแบบลหุโทษ ถ้า ค่าของการเรียกร้องการ
ประกันน้อยกว่า \$50

(2) ชั้น B เป็นความผิดแบบลหุโทษ ถ้า ค่าของการเรียกร้องการ
ประกันตั้งแต่ \$50 แต่น้อยกว่า \$500

(3) ชั้น A เป็นความผิดแบบลหุโทษ ถ้า ค่าของการเรียกร้องการ
ประกันตั้งแต่ \$500 ถึง \$1,500

(4) คดีอาญาที่ถึงชั้นฎกของจำ ถ้า ค่าของการเรียกร้องการประกัน
คือ \$1,500 หรือมากกว่าแต่น้อยกว่า \$20,000;

(5) ทำความผิดคดีอาญาของชั้นที่ 3 ถ้า ค่าของการเรียกร้องการ
ประกัน คือ \$20,000 หรือมากกว่าแต่น้อยกว่า \$100,000;

(6) ทำความผิดคดีอาญาของชั้นที่ 2 ถ้า ค่าของการเรียกร้องการ
ประกัน คือ \$100,000 หรือมากกว่าแต่น้อยกว่า \$200,000;

(7) ทำความผิดคดีอาญาของชั้นที่ 1

(A) ถ้า ค่าของการเรียกร้องการประกัน คือ \$ 200,000 หรือ
มากกว่า; หรือ

(B) ถ้าการกระทำผิดเชื่อมโยงกับกลุ่มคนของสถานที่ที่
กระทำผิด ที่ทำให้บุคคลใดๆ ถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บสาหัส

(d) การกระทำผิดภายใต้ ข้อย่อยที่ (a-1) ที่ทำผิดถึงชั้นฎกของจำ

(e) ศาลจะสั่งให้ จำเลยที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดตามมาตรานี้ ต้องชดใช้
รวมไปถึงค่าศาล และค่าธรรมเนียมทนาย ของผู้รับประกันด้วย

(f) ถ้ามีการกระทำความผิดตามมาตรานี้ รวมถึงการกระทำความผิดใน
กฎหมายอื่นๆ ผู้กระทำความผิดอาจจะต้องถูกดำเนินคดีตามมาตรานี้ ตามกฎหมายอื่น หรือ ทั้งสองอย่าง

(g) จุดประสงค์ของมาตรานี้ ถ้าผู้กระทำความผิดพิสูจน์โดยหลักฐานที่
มีความสำคัญมากกว่า ว่าส่วนหนึ่งของการเรียกร้องการประกันของการจ่ายเงินภายใต้ข้อตกลงของ
การประกันภัยที่หาเหตุผลได้ว่าเกิดการขาดทุน, บาดเจ็บ, เกิดค่าใช้จ่าย, หรือ มีการปิดบัง โดย
ข้อตกลง, ค่าของการเรียกร้องการจ่ายเงิน เท่ากับความแตกต่างระหว่างทั้งหมดของจำนวนรวมที่
เรียกร้องการประกันและ จำนวนรวมของส่วนที่ถูกต้องของการเรียกร้องการประกัน

(h) ถ้าพิสูจน์ได้ว่าการทดลองกระทำความผิดภายใต้มาตรานี้ ผู้กระทำความผิดให้ใบเสร็จของสินค้า หรือบริการในการสนับสนุนของการเรียกร้องการประกันให้จ่ายเงินภายใต้ข้อตกลงของการประกัน ต่อผู้รับประกันภัยที่ประกาศในข้อตกลง, ข้อที่สามารถโต้แย้งได้ว่าผู้กระทำผิดได้เรียกร้องการจ่ายเงินถูกเตรียมตัวหรือถูกเสนอให้เพิ่มเติม โดยกฎหมาย 1995, เลขที่ 74 ช่อง 621 ส่วนที่ 1 มีผลเมื่อ 1 กันยายน 1995 ถูกปรับปรุงโดยกฎหมายปี 2003, เลขที่ 78 ช่อง 605 ส่วนที่ 1 มีผลเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2003 กฎหมายปี 2005 เลขที่ 79 ช่องที่ 1162 ส่วนที่ 4 มีผลเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2005

ส่วนที่ 35.025 มูลค่าของการเรียกร้องการประกันภัย

(a) ข้อยกเว้นถูกเตรียมไว้โดย ส่วนย่อย (b) และ หัวข้อของข้อย่อย (c) สำหรับ จุดประสงค์ของ ส่วนที่ 35.02 , ถ้า มูลค่าของการเรียกร้องการประกันไม่สามารถสืบให้แน่ใจอย่าง หนักที่ทันใด, มูลค่าของการเรียกร้องการประกันภัยคือ

(1) ค่าของการตลาดที่เป็นธรรม, ในเวลาและสถานที่ของการกระทำผิด, ของสินค้าหรือบริการ ที่เป็นประเด็นของการเรียกร้องการประกัน; หรือ

(2) การทดแทนค่าของสินค้าหรือบริการ ว่า เป็นประเด็นในการเรียกร้อง การรับประกันภายใต้ช่วงเวลาที่เหมาะสมได้ หลังจากการเรียกร้องการประกัน

(b) ถ้าสินค้าหรือบริการ เป็นประเด็นของการเรียกร้องการประกันไม่สามารถ หาเหตุผลอย่างแน่ชัดได้ ภายใต้ข้อย่อย (a), สินค้าหรือบริการ ถูกพิจารณาว่ามีค่า \$500 หรือมากกว่า แต่ไม่ถึง \$1,500

(c) จุดประสงค์ของมาตรานี้, ถ้าผู้กระทำความผิดพิสูจน์โดยหลักฐานที่มีความสำคัญมากกว่า ว่าส่วนหนึ่งของการเรียกร้องการประกันของการจ่ายเงินภายใต้ข้อตกลงของการ ประกันภัยที่หาเหตุผลได้ว่าเกิดการขาดทุน, บาดเจ็บ, เกิดค่าใช้จ่าย, หรือ มีการปิดบัง โดย ข้อตกลง, ค่าของการเรียกร้องการจ่ายเงิน เท่ากับความแตกต่างระหว่างทั้งหมดของจำนวนรวมที่ เรียกร้องการประกันและ จำนวนรวมของส่วนที่ถูกต้องของการเรียกร้องการประกัน

บทลงโทษ

บทที่ 12 บทลงโทษ

บทย่อย B บทลงโทษของการกระทำผิดแบบลหุโทษที่เป็นแบบสามัญ

12.21 ชั้น A การกระทำผิดแบบลหุโทษ การตัดสินต่อบุคคลของชั้น A ที่กระทำ ความผิดแบบลหุโทษจะลงโทษโดย

- (1) ถูกปรับไม่เกิน \$4,000
- (2) การจำคุกเป็นระยะเวลาไม่เกิน 180 วัน หรือ
- (3) ทั้งจำทั้งปรับ

12.22 ชั้น B การกระทำผิดแบบหลอกลวง การตัดสินต่อบุคคลของชั้น B ที่กระทำ ความผิดแบบหลอกลวงจะลงโทษโดย

- (1) ถูกปรับไม่เกิน \$2,000
- (2) การจำคุกเป็นระยะเวลาไม่เกิน 180 วัน หรือ
- (3) ทั้งจำทั้งปรับ

12.23 ชั้น A การกระทำผิดแบบหลอกลวง การตัดสินต่อบุคคลของชั้น A ที่กระทำ ความผิดแบบหลอกลวงจะลงโทษโดยถูกปรับไม่เกิน \$500

บทย่อ B บทลงโทษของการกระทำผิดในคดีอาญา

12.32 บทลงโทษของคดีอาญาชั้นที่ 1 (a) การพิจารณาอย่างอิสระของการทำความผิด ชั้นร้ายแรงของชั้นที่ 1 จะถูกลงโทษโดยการจำคุกในหลักฐานที่เป็นส่วน ของชีวิตหรือช่วงเวลาไม่ มากกว่า 99 ปี หรือ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

(b) ในส่วนที่เพิ่มขึ้นมาของการจำคุก, การตัดสินการกระทำผิดต่อบุคคลของ ความผิดชั้นที่ 2 อาจจะถูกลงโทษโดยการปรับไม่เกิน \$10,000

12.33 บทลงโทษของคดีอาญาชั้นที่ 2 (a) การพิจารณาอย่างอิสระของการทำความผิด ชั้นร้ายแรงของชั้นที่ 1 จะถูกลงโทษโดยการจำคุกในหลักฐานที่เป็นส่วน ของชีวิตหรือช่วงเวลาไม่ มากกว่า 20 ปี หรือ ไม่น้อยกว่า 2 ปี

(b) ในส่วนที่เพิ่มขึ้นมาของการจำคุก, การตัดสินการกระทำผิดต่อบุคคลของ ความผิดชั้นที่ 2 อาจจะถูกลงโทษโดยการปรับไม่เกิน \$10,000

12.34 บทลงโทษของคดีอาญาชั้นที่ 3 (a) การพิจารณาอย่างอิสระของการทำความผิด ชั้นร้ายแรงของชั้นที่ 1 จะถูกลงโทษโดยการจำคุกในหลักฐานที่เป็นส่วน ของชีวิตหรือช่วงเวลาไม่ มากกว่า 10 ปี หรือ ไม่น้อยกว่า 2 ปี

(b) ในส่วนที่เพิ่มขึ้นมาของการจำคุก, การตัดสินการกระทำผิดต่อบุคคลของ ความผิดชั้นที่ 2 อาจจะถูกลงโทษโดยการปรับไม่เกิน \$10,000

12.35 ความผิดร้ายแรงของการถูกจองจำ (a) ข้อยกเว้นถูกเตรียมไว้โดย ส่วนย่อย (c), การตัดสินต่อบุคคลของสถานการณืถูกจองจำจะถูกลงโทษโดยการถูกขังคุกสำหรับระยะเวลาหนึ่ง โดยไม่มากกว่า 2 ปี แต่ไม่น้อยกว่า 180 วัน

(b) ในส่วนที่เพิ่มขึ้นมาของการจำคุก, การตัดสินการกระทำผิดต่อบุคคลของความผิดขั้นที่ 2 อาจจะถูกลงโทษโดยการปรับไม่เกิน \$10,000

(c) การตัดสินต่อบุคคล ของการจงใจของการกระทำผิดร้ายแรงจะถูกลงโทษสำหรับขั้นที่ 3 ของคดีความผิดร้ายแรง ถ้ามันไม่สามารถแสดงว่ามีการลงกระทำผิดว่า

(1) อาวุธ ที่ทำให้ถึงตายที่ถูกกำหนดใน ส่วนที่ 1.07 ถูกใช้หรือถูกแสดงระหว่างการกระทำผิดหรือระหว่างการต่อสู้ ตามการกระทำผิด, และบุคคลที่ใช้หรือแสดงอาวุธที่ทำให้ถึงตายหรือ อยู่ในช่วงของการกระทำผิด และรู้ว่าอาวุธที่ทำให้ถึงตายถูกใช้หรือถูกแสดง หรือ

(2) บุคคลที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในความผิดขั้นร้ายแรง

(A) รายการในส่วนที่ 3g(a)(1) หัวข้อ ที่ 42.12 รหัสของขั้นตอนอาชญากรรม; หรือ

(B) ชั่วขณะการพิพากษาประกอบด้วยการยื่นยันการค้นหาคความผิดภายใต้ ส่วนที่ 3g(a)(2) หัวข้อ ที่ 42.12 รหัสของขั้นตอนอาชญากรรม

3.3.2 ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในแถบเอเชียเป็นประเทศที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจประเทศหนึ่งของโลก แต่ปัญหาเกี่ยวกับการถือ โกงประกันภัยรถยนต์ก็ยังเป็นปัญหาที่สำคัญซึ่งก็เกิดขึ้นไม่ต่างกับประเทศไทยหรือประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการถือ โกงประกันภัยรถยนต์ในประเทศญี่ปุ่นนั้น ประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายที่ควบคุมการถือ โกงประกันภัยรถยนต์ คือ The Criminal Penal Law of Japan Article 246 ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ใดกระทำการหลอกลวง เพื่อให้ได้ซึ่งเงิน ที่อยู่อาศัย หรือ อสังหาริมทรัพย์อื่นๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี”³¹

กฎหมายที่ใช้ควบคุมการถือ โกงในการประกันภัยรถยนต์ของประเทศญี่ปุ่นมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และในกฎหมายญี่ปุ่นนั้นกำหนดว่าเป็นความผิดที่ยอมความกันไม่ได้ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกฎหมายถือ โกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 แล้วอัตราโทษจะแตกต่างกันค่อนข้างมาก และตามมาตรา 341 ของไทยยังกำหนดให้เป็นความผิดที่สามารถยอมความกันได้ กล่าวคือ หากผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์แล้วพนักงานสอบสวนหรืออัยการก็จะไม่สามารถดำเนินการฟ้องร้องต่อไปได้ หรือหากมีการร้องทุกข์ในชั้นพนักงานสอบสวนแต่ต่อมาผู้เสียหายยอมรับการ

³¹ The Criminal Penal Law of Japan Article 246 “If somebody deceive and get something some money or possess a house or real estate ets.

They will serve less than ten year’s penal servitude”.

ชำระหนี้หรือค่าเสียหายบางส่วนจากผู้ต้องหาทำให้คดีข้อโกงเป็นอันสิ้นสุด³² ส่วนการข้อโกง ประกันภัยนั้นกฎหมายญี่ปุ่นที่ได้มีบทบัญญัติที่อยู่ในเรื่องของ “มาตรการการต่อต้านการข้อโกง ถูกส่งเสริม โดยสังคม” และกฎหมายอาญาที่บัญญัติเฉพาะ ไว้ดังนี้

3.3.2.1 มาตรการการต่อต้านการข้อโกง ถูกส่งเสริม โดยสังคม

ความถี่ที่สูงของความไม่เหมาะสมและไม่ถูกต้องของการเรียกร้องการประกัน ซึ่ง ไม่มีผลดีต่อระบบประกันภัย จะเป็นอันตราย ความสนใจของผู้เอาประกันภัยที่มีความซื่อตรง ทั้งหลาย, และสามารถกลายเป็นปัจจัยเบื้องต้นซึ่งขัดขวางการจัดการที่เหมาะสมและการพัฒนาที่ดี ของระบบประกันภัย

การการต่อสู้กับการข้อโกง, อุตสาหกรรมที่ไม่มีชีวิตถูกทำให้ทำงานเกี่ยวพันใน รูปแบบดังต่อไปนี้ :

a. สนับสนุนการปฏิบัติการโดย “คณะกรรมการการขัดขวางอาชญากรรมของการประกันภัยที่ไม่มีชีวิต”

“คณะกรรมการการขัดขวางอาชญากรรมของการประกันภัยที่ไม่มีชีวิต” ประกอบด้วยตัวแทนของตำรวจท้องถิ่นและ บริษัทประกันภัยที่ไม่มีชีวิต, ซึ่งประกอบไปด้วยที่ทำการของเจ้าหน้าที่ในเมืองและในชนบท 47 แห่ง และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ที่ใช้ กำจัดการข้อโกงการประกัน, และช่วยตำรวจในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอาชญากรรม

b. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสมของการเรียกร้องการประกัน บริษัทประกันที่ไม่มีชีวิต กำลังแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารบนใบเรียกร้องการชำระเงินของการประกันภัยที่ไม่เหมาะสม, และการร่วมม้นทั้งสองฝ่ายช่วยต่อต้านการข้อ โกงการประกันภัยได้

c. การร่วมมือกับตำรวจ

การตอบสนองที่เหมาะสมของการได้ส่วนที่ราบเรียบจากการสอบข้อเท็จจริงของตำรวจ บริษัทประกันภัย มีการประชุมอย่างเป็นทางการเป็นช่วงเวลาในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของการขัดขวางการ ข้อ โกงการประกันภัย

d. การสัมมนาเกี่ยวกับการขัดขวางของใบเรียกร้องการประกันภัยที่ไม่เหมาะสม และมีข้อผิดพลาด

ด้วยการมีส่วนร่วมในการบรรยาย นักวิชาการและตำรวจ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญการ ข้อ โกงการประกันภัย การมีส่วนร่วมการสัมมนาซึ่งทดสอบตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของใบเรียกร้อง การประกันภัยที่ไม่เหมาะสมและมีข้อผิดพลาด

³² สมพร พรหมหิตาธร. (2539). รวมคดีข้อโกง. หน้า 78-79.

3.3.2.2 ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศญี่ปุ่น

ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 87 บัญญัติว่า “บุคคลผู้ซึ่งออกหรือต่อไปใหม่ใบรับประกันรถยนต์ หรือใบรับประกันประกันการช่วยเหลือ หรือสติกเกอร์ประกัน, สติกเกอร์การช่วยเหลือ หรือการประกัน/สติกเกอร์การรับความช่วยเหลือ โดยการฉ้อโกง หรือเจตนาที่จะทำความผิด จะถูกตัดสิทธิลงโทษ จอมจำในระยะไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 200,000 เยน” c]t

มาตรา 92 บัญญัติว่า “บุคคลผู้ได้รับการชี้แจง (รวมไปถึงการชี้แจงในกรณีพิจารณาเกี่ยวกับการชี้แจง และอื่นๆ โดยเขียนเป็นข้อความ ที่เป็นเงื่อนไขตามมา (รวมไปถึงกรณีที่มาตามมาซึ่งถูกประยุกต์ มาจากการอนุโลมไว้ใน วรรค 1 มาตรา 23-3) ของ วรรค 5, มาตราที่ 16-5) ที่ตามมาในส่วนที่จัดเตรียมไว้ให้ของ วรรค 1 มาตรา 16-5 (รวมไปถึงกรณีที่จัดเตรียมมาให้จะถูกอนุโลมในวรรค 1 มาตรา 23-3) โดยการฉ้อโกงหรือผู้ที่มีเจตนาไม่ดีอื่นๆ จะถูกลงโทษโดยการปรับไม่เกิน 100,000 เยน” เป็นต้น

3.3.2.3 การเป็นโมฆะในสัญญาประกันภัยที่เกิดจากการฉ้อโกงประกันภัย

การเป็นโมฆะในสัญญาประกันภัยที่เกิดจากการฉ้อโกงประกันภัย ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตราที่ 9 บัญญัติว่า “การกรณีที่ผู้เอาประกันภัย หรือ ประกันการกระทำความผิดในกฎหมายการฉ้อโกง ด้วยการเคารพต่อสัญญาประกันภัยเมื่อจบหมดสัญญาการประกันภัย สัญญาประกันภัยจะถูกโมฆะ

3.3.3 การใช้มาตรการสมคบ

การกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนมากรูปแบบของการกระทำความผิดเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นองค์กร ขบวนการ หรือมีการใช้กลุ่มบุคคลที่ตกลงปลงใจที่จะร่วมกันทำทุจริต โดยมีวางแผนและแบ่งหน้าที่กันทำอย่างมีระบบ มีขั้นมีตอน และใช้ความรู้ความสามารถของบุคคลในหน้าที่นั้นๆ กระทำความผิดมากกว่ากระทำเพียงคนเดียว ดังนั้นมาตรการหนึ่งที่จะมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางป้องกันหรือเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวได้ ซึ่งมาตรการหนึ่งที่เรียกว่า “มาตรการสมคบ” จึงนำมาปรับใช้ให้เข้ากับรูปแบบของการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ซึ่งมีแนวคิดดังนี้

1. ประเทศไทย

การนำมาตรการสมคบมาใช้นั้นมีการใช้มานานแล้วตั้งแต่เริ่มบังคับใช้กฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 210 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเพื่อการทำผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในภาคสองนี้ และความผิดนั้นมิกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปผู้นั้นทำผิดฐานเป็นช่องโจรต้องระวางโทษ...” และตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 8 บัญญัติว่า “ผู้ใด

สมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดผู้หนึ่งสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องระวางโทษ...”

2. ประเทศอังกฤษ

มีการนำมาตรการสมคบมาใช้ตามหลักกฎหมายอังกฤษได้บัญญัติเป็นความผิดตั้งแต่ได้มีการตกลงหรือได้มีการกำหนดแผนการร่วมกันระหว่างผู้กระทำความผิด โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะได้มีการกระทำตามที่ได้ตกลงกันหรือไม่

3. ประเทศสหรัฐอเมริกา

มีการใช้มาตรการสมคบตามแนวคิดของระบบคอมมอนลอว์ ในหลักเกณฑ์เรื่องผู้กระทำความผิดหลายคนซึ่งไม่ถึงขนาดเป็นตัวการร่วมหรือลักษณะของผู้สนับสนุนการกระทำความผิด แต่เมื่อมีการสมคบกันและมีการกระทำที่ได้ตกลงกันไว้ผู้ที่ร่วมสมคบจะต้องร่วมกันรับผิดชอบในความผิดสำเร็งนั้นแต่ตามกฎหมายนี้ไม่สามารถที่จะจัดการกับผู้กระทำผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้จึงได้มีการออกกฎหมายมาบังคับ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ได้ต่อองค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวกับบริษัทอาชญากรรมรวมถึงสมาชิกทุกคนในบริษัท ไม่ว่าจะกระทำผิดประเภทไหนก็ตามจะถูกฟ้องภายใต้กฎหมายนี้

จากการเปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศทั้งประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกานั้น มีการนำมาตรการสมคบมาใช้โดยเฉพาะกับความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนประเทศไทยนั้นการใช้มาตรการสมคบในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดนั้นกฎหมายของประเทศไทยยังมีจุดอ่อนที่จะนำมาดำเนินการแก่ผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเพราะตามกฎหมายอาญามาตรา 210 นั้นผู้ร่วมสมคบนั้นต้องมีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปส่วนผู้สมคบตามกฎหมายของต่างประเทศสมคบกันสองคนก็เป็นความผิดแล้วนอกจากนี้มาตรา 210 ยังได้จำกัดประเภทของความผิดที่จะเป็นการสมคบกันคือต้องกระทำความผิดตามภาค 2 ของประมวลกฎหมายอาญาและความผิดนั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปซึ่งในกรณีนี้การที่จะนำกฎหมายอาญามาตรา 210 ไปดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้นั้นได้แก่ความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงหรือยักยอกเท่านั้น

ส่วนความผิดฐานสมคบตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาตรา 8 นั้น ยังมีข้อจำกัดในการนำไปใช้เพราะใช้ได้เพียงกรณีของการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษเท่านั้นจะนำความผิดฐานสมคบตามมาตรา 8 นี้ไปใช้ในกรณีอื่นไม่ได้ดังนั้นในกรณีของประเทศไทยการนำเอามาตรการสมคบมาใช้เพื่อ

ปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อผลในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ³³

ซึ่งจากการที่ได้ศึกษากฎหมายอาญา และกฎหมายที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ของต่างประเทศและกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมถึงได้ศึกษาคดีตัวอย่างที่เกิดขึ้นที่ในการกระทำผิด ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาแล้วรวมถึง การศึกษาเปรียบเทียบการกระทำผิดในกรณีต่าง ๆ ที่เป็นความผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น ทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องของกฎหมายอาญาที่บังคับใช้ และหลักการของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการที่จะนำมาวิเคราะห์หาความเหมาะสมในการนำมาตราการอย่างใดที่จะนำมาใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดกรณีการฉ้อโกง ประกันภัยรถยนต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

---

³³ กังวาล ศรีวิไล. (2544). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับสภาพบังคับทางอาญา : ศึกษากรณีความผิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร. หน้า 59-60.

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในการถือโยงประกันภัยรถยนต์

จากที่ได้ทำการศึกษาถึงสภาพปัญหา แนวคิด ลักษณะ ความหมาย และปัจจัยของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการประกันภัยรถยนต์ยนต์ รวมถึงรูปแบบต่างๆ ในการกระทำ ความผิดในการถือโยงประกันภัยรถยนต์ที่มีลักษณะของการกระทำผิดเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนได้ทำการศึกษาถึงคดีตัวอย่างของการกระทำผิดเกี่ยวกับการถือโยงประกันภัยรถยนต์ ที่ทำให้เกิดความเสียหายและมีผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจอย่างไร (ดังที่ได้ อธิบายมาในบทที่ 2) และได้ศึกษาค้นคว้าถึงแนวทางการบังคับใช้กฎหมายทั้งทางกฎหมายอาญา และการบังคับใช้กฎหมายในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ว่ามาตรการดังกล่าวสามารถที่จะนำมาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการ แก้ปัญหาได้หรือไม่ (ดังที่ได้อธิบายมาในบทที่ 3)

ดังนั้นในบทที่ 4 นี้จึงเป็นการวิเคราะห์ถึงข้อบกพร่อง สภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดย นำมาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมายของประเทศไทยและของต่างประเทศ มาประมวลผลเพื่อหา แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาใช้กับการถือโยงประกันภัยรถยนต์ในรูปแบบต่างๆ ดังที่ได้ ศึกษามาแล้ว ได้อย่างถูกต้องและยุติธรรม ทั้งฝ่ายของผู้เสียหายและฝ่ายผู้กระทำความผิด ให้มีความ เหมาะสม กับการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมนั้น จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาและวิเคราะห์กันต่อไป ซึ่งแนวทางการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์รูปแบบและลักษณะการถือโยงประกันภัยรถยนต์

ในการถือ โงงประกันภัยรถยนต์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การกระทำความผิดสามารถที่จะ กระทำได้ตลอดของระยะเวลาสัญญาประกันภัย คือตั้งแต่ก่อนเริ่มทำสัญญาประกันภัยตลอดจน กระทั่งสิ้นสุดสัญญาประกันภัย และผู้ที่สามารถกระทำความผิดได้นั้นก็ไม่จำกัดเฉพาะแต่เพียงผู้เอา ประกันภัยเท่านั้น แต่การถือ โงงประกันภัยรถยนต์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ที่ได้รับความเสียหาย จากการประกันภัยรถยนต์ทั้งหมด ยังสามารถที่จะกระทำความผิดได้

แต่การกระทำความผิดลักษณะใดบ้างที่จะส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหายถึงสังคมและระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงจะต้องทำการวิเคราะห์ถึงลักษณะของการรื้อ โกงประกันภัยรถยนต์ว่าการกระทำความผิดในรูปแบบใด เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งวิเคราะห์ได้ดังนี้

การรื้อโกงประกันภัยรถยนต์

อาชญากรรมธรรมดา (ประมวลกฎหมายอาญา)

ระยะเวลาการกระทำความผิด

- (1) ก่อนทำสัญญา
- (2) ระหว่างสัญญาประกันภัย
- (3) การเรียกร้อง
- (4) สัญญาประกันภัยสิ้นสุด

ผู้กระทำความผิด

- (1) ผู้เอาประกันภัย
- (2) ผู้รับประกันภัย
- (3) ผู้รับประโยชน์
- (4) บุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหาย
- (5) ผู้บริหารบริษัทประกันภัย
- (6) โรงพยาบาล

ผลกระทบและความเสียหาย

เสียหายเล็กน้อย ไม่กระทบต่อความเป็นอยู่ของบริษัท หรือระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ผลของการกระทำความผิด

- (1) มาตรา 347 (รื้อ โกงประกันวินาศภัย)
- (2) มาตรา 341 (รื้อ โกง)
- (3) พ.ร.บ. คู่คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

พ.ศ. 2535 มาตรา 45

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ระยะเวลาการกระทำความผิด

ไม่คำนึงถึงระยะเวลาการกระทำความผิด แต่เป็นการกระทำที่ต่อเนื่อง

ผู้กระทำความผิด

ไม่คำนึงถึงตัวผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหรือเป็นองค์กร ขบวนการ บุคคลทั่วไป ผู้บริหาร, พนักงาน, โรงพยาบาล, อุช่มรถ เป็นต้น

ผลกระทบและความเสียหาย

เสียหายมาก กระทบต่อความเป็นอยู่ของบริษัทหรือระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ผลของการกระทำความผิด

ต้องเป็นความผิดกฎหมายบ้านเมือง รวมถึงการฉ้อฉล ที่ทำให้บริษัทประกันภัยได้รับความเสียหาย

จากการที่ได้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์และแบ่งแยกรูปแบบและลักษณะของการกระทำ ความผิดข้อ โกงประกันภัยรถยนต์ตามบทข้างต้น ทำให้ทราบถึงความเป็นจริงว่า การข้อ โกง ประกันภัยรถยนต์นั้นมีการกระทำหลายลักษณะและมีปัจจัยในการกระทำความผิดที่ต่างกันไป ซึ่งตามหลักการของการกระทำที่เป็นความผิดในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ที่ได้กล่าวไว้คือ

“การกระทำความผิดต่อกฎหมายซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศโดยไม่ได้อำกัดเฉพาะความผิดอาญาเท่านั้น ผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงานและความรู้”¹

“ใครก็ตามที่พยายามแย่งยึดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยไม่ชอบธรรมเนื่องจากมีอำนาจมืด มีความฉลาด มีอำนาจทางเศรษฐกิจ มีพลังกำลังหรือมีอิทธิพลทางกฎหมายทางทหารทางการเมืองเหนือกว่า ย่อมถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ก็เป็นอาชญากรได้”²

“อาชญากรรมทางเศรษฐกิจคือ การกระทำใดที่ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงหรือ บ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำมีเจตนาหรือไม่มีเจตนา ผิดกฎหมายหรือไม่ผิดกฎหมายมีกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายห้ามก็ตาม”³

4.1.1 วิเคราะห์หลักเกณฑ์และแนวคิดการข้อ โกงประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

การข้อ โกงการประกันภัยรถยนต์ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใดก็ล้วนแล้วที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพทางเศรษฐกิจของบริษัทประกันภัยที่ได้รับความเสียหายทั้งสิ้น แต่การข้อ โกงบางกรณีที่มีความรุนแรงมากถึงขนาดที่ทำให้เกิดความเสียหายเป็นเงินจำนวนมาก และทำให้การประกันภัยรถยนต์ได้รับความเสียหายจนส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินภายในบริษัท อันทำให้เกิดหนี้เสียเกินกว่าทุนเบี้ยประกันภัย และทำให้บริษัทปิดกิจการลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบไปถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ดังนั้นการกระทำความผิดตามรูปแบบและลักษณะใดก็ตาม จำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ของการกระทำความผิดให้ครบองค์ประกอบของการกระทำผิดทางเศรษฐกิจ

¹ วีระพงษ์ บุญญากาศ. เทคนิคและแนวทางการป้องกัน การข้อ โกง ข้อฉ้อ การปลอมแปลงในธุรกิจการค้าและพาณิชย์. หน้า 7.

² อภิชัย พันธเสน. เล่มเดิม. หน้า 20.

³ คณิน บุญสุวรรณ. (2529). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ นักบ่อนทำลายชาติอย่างแท้จริง. เอกสารประกอบสัมมนาทางวิชาการเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. หน้า 3.

ซึ่งจากการศึกษาผู้เขียนสามารถวิเคราะห์หลักเกณฑ์ของการกระทำทางทฤษฎีการประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยพิจารณาได้ 4 ประการคือ

1. ระยะเวลาการกระทำความคิด

ระยะเวลาการทฤษฎีประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จะไม่คำนึงถึงเงื่อนไขทางระยะเวลาการกระทำความคิดว่าเป็นการกระทำก่อน ขณะ เร็วหรือช้าหรือสัญญาประกันภัยสิ้นสุด แต่เป็นการกระทำความคิดได้ทุกขณะที่สบโอกาส หรือเป็นการกระทำโดยการประกอบอาชีพนั้นอยู่ เป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลานาน ซึ่งผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีโอกาสกระทำความผิดได้อย่างต่อเนื่อง กระทำอย่างสม่ำเสมอ กระทำเป็นอาชีพ หรือมีรายได้ ผลกำไรมาจากการทฤษฎี และการดำรงชีพจากการกระทำทฤษฎีประกันภัย ซึ่งหมายถึงบุคคลที่มีโอกาสกระทำความผิดได้หลายครั้ง และทำทุกครั้งเมื่อมีโอกาส ซึ่งต่างจากการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมธรรมดา ซึ่งลักษณะเป็นการกระทำความผิดเพียงครั้งเดียว และมีผลกระทบที่ไม่ต่อเนื่อง คือประสงค์ที่จะให้ตนได้รับการคุ้มครองโดยทฤษฎีเท่านั้น ไม่ได้ต้องการผลกำไรจากการประกันภัยรถยนต์ แต่ต้องการได้รับประโยชน์ที่เกินควร

2. ลักษณะของผู้กระทำความผิด

ผู้กระทำความผิดมีลักษณะแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนหรือมีการวางแผนเป็นขั้นตอน แต่ไม่คำนึงถึงตัวผู้กระทำความผิด ว่าอยู่ในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หรือเป็นองค์กร ขบวนการ ที่อยู่ในบทนิยามของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่รวมไปถึงบุคคลทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นบุคคลากรที่เป็นผู้บริหาร, พนักงานบริษัท, อยู่ซ่อมรถ หรือบุคคลภายนอกและผู้เอาประกันภัย เพราะเนื่องจากการกระทำทฤษฎีประกันภัยรถยนต์นั้นสามารถที่จะกระทำได้ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นใคร มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้เสียตามสัญญาประกันภัยหรือไม่ก็สามารถที่จะทฤษฎีได้เช่นกัน ตามที่ผู้เขียนได้เสนอมาแล้วในบทที่ 2 แต่การพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงเจตนาในการกระทำว่ามีเจตนาที่ชั่วร้ายถึงขนาดหรือไม่ เช่นมีการเตรียมการเป็นรูปแบบ มีการวางแผนเป็นขั้นเป็นตอนและแบ่งหน้าที่กันทำ หรือกระทำเมื่อสบโอกาสในตำแหน่งหน้าที่ของตน

3. ผลกระทบหรือความเสียหาย

ต้องมีลักษณะของผู้กระทำความผิดที่มีเจตนาจะทำให้บริษัทประกันภัยได้รับความเสียหายและผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสภาพคล่องทางการเงินของบริษัท หรือเกิดความเสียหายที่มีมูลค่าสูง ซึ่งการฉ้อโกงในแต่ละครั้งอาจมีมูลค่าไม่สูงมากนัก แต่หากเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่อง เมื่อรวมความเสียหายแต่ละครั้งเข้าด้วยกัน จะมีมูลค่าที่สูงมาก อาจจะทำให้กล่าวได้ว่าการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่หรือการปิดกิจการของบริษัทประกันภัย

4. การบังคับโทษ

ผลของการกระทำความผิดในลักษณะนี้ ไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าเป็นการกระทำที่เป็นความผิดต่อกฎหมายอาญาหรือไม่ แต่ต้องพิจารณารวมไปถึงการกระทำเพียงทุจริต แต่การกระทำดังกล่าวทำให้บริษัทประกันภัยได้รับความเสียหาย ซึ่งการกระทำนั้นต้องมีความเสียหายที่มากและเข้าหลักเกณฑ์ตามข้อที่ 1- ข้อ 4

4.1.2 รูปแบบการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

เมื่อทำการศึกษาและวิจัย หลักเกณฑ์ของการกระทำความผิดฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาแล้วตามข้อ 4.1.2 ก็สามารถพิจารณาได้ว่าการกระทำทุจริตใดเป็นการกระทำความผิดในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีรูปแบบและลักษณะดังต่อไปนี้

1. ผู้ซ่อมรถยนต์ทุจริต ซึ่งมีลักษณะของการกระทำความผิดดังนี้

ลักษณะของการกระทำความผิด : รับเปิดบริการจัดซ่อมก่อนทำประกันภัยแล้วขอจัดซ่อมภายหลัง

1. อุ๋นนายเลวการช่าง เปิดบริการเป็นอุ๋นซ่อมรถยนต์ ครบวงจร เปิดบริการมาหลายปี มีสาขาอยู่ทั่วกรุงเทพฯ ฯ และเป็นอุ๋นซ่อมรถยนต์ในเครือบริษัทประกันกว่า 10 บริษัท เนื่องจากเป็นอุ๋นใหญ่และมีมาตรฐานดังนั้นไม่ว่าจะเป็นบริษัท ว จำกัด ,บริษัท ก.จำกัด, บริษัท ส. จำกัด ก็ต้องการให้เป็นอุ๋นในเครือ และอุ๋นนายเลวก็มีอาชีพคือเป็นตัวแทนของบริษัทประกันภัยที่ตนเป็นอุ๋นในเครือดังกล่าวขายประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับและภาคสมัครใจ โดยมีค่าตอบแทนเป็นค่าคอมมิสชั่นอีกทางหนึ่ง ซึ่งอุ๋นนายเลวมียุทธศาสตร์ที่ทำประกันหลายร้อยคัน

2. นายเลว ได้มอบหมายให้นายชั่ว พนักงานอุ๋นคอยหาลูกค้าทำประกันภัยรถยนต์ โดยโฆษณาว่า จะซ่อมแซมสิ่รถยนต์ที่เสื่อม และมีบาดแผลชูดขีดให้ฟรีไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่ต้องทำประกันภัยรถยนต์ประเภทที่ 1

3. ต่อมาเมื่อวันที่ 1/7/2548 นายชั่วได้เห็นรถยนต์ของ นายก.มีร่องรอยบาดแผลความเสียหายจึงได้เขาไปเสนอเงื่อนไขดังกล่าวนาย ก . นาย ก. ซึ่งต้องการที่จะซ่อมแซมรถยนต์ของตนที่มีร่องรอยความเสียหาย คือมีบาดแผลรอยชูดขีดเป็นจำนวนมากอยู่แล้วจึงตอบตกลง

4. เมื่อมาถึงอุ๋นซ่อมรถยนต์ นายเลวซึ่งเป็นเจ้าของอุ๋นจึงได้ประเมินราคาค่าซ่อมรถยนต์ของนายก. เป็นเงิน 30,000 บาท แต่ถ้าทำประกันภัยรถยนต์ประเภท 1 จะต้องเสียเงินค่าเบี้ยประกันภัยเป็นเงินเพียง 18,000 บาท แต่ต้องเก็บค่าความเสียหายส่วนแรก 4,000 บาท ให้สำหรับการเปิดเคลมขอจัดซ่อมย้อนหลัง (ทุจริต) นาย ก. จึงตกลงที่จะทำประกันภัยดังกล่าว เพราะคิดว่าไม่เสียหายอะไร เนื่องจากจ่ายเงินน้อยกว่าซ่อมรถยนต์แถมได้ประกันและสามารถเลือกบริษัทที่ตนต้องการได้

5. เมื่อทั้งสองตกลงกันได้ นายเลวจึงจัดซ่อมรถยนต์ของนาย ก. เสร็จในวันที่ 15/7/2548 แต่ขณะจัดซ่อมได้ถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐาน แต่วันที่ที่อยู่ในภาพถ่ายเปลี่ยนเป็นวันที่ 1/10/2548 และนายเลวได้ให้นาย ก. ลงลายมือชื่อและเอกสารต่างๆ เพื่อเก็บไว้ เพื่อขอจัดซ่อมภายหลัง

6. ต่อมาจึงได้แจ้งขอทำประกันที่บริษัท ส จำกัด เมื่อเจ้าหน้าที่มาตรวจสภาพรถยนต์เป็นรถยนต์ของนาย ก. พบว่ามีบาดแผลจึงตกลงคุ้มครองในวันที่ 15/7 /2548

7. เมื่อถึงวันที่ 20/9/2548 นายเลวจึงแจ้งเหตุไปยังบริษัทประกันภัย ส. จำกัด ว่ารถยนต์ของนาย ก. ได้รับความเสียหายและขอจัดซ่อม และเมื่อถึงเวลานายเลวจึงนำภาพที่ถ่ายไว้แต่เดิมมาขอราคาค่าสินไหมทดแทน

8. บริษัทประกันภัย ส. จำกัด หลงเชื่อ เนื่องจากอู่ นายเลวเป็นผู้ที่หาลูกค้ามาให้บริษัทจำนวนมาก บริษัทประกันภัยจึงต้องชดใช้เป็นเงิน 25,000 บาท

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าอู่ นายเลวจะมีรายได้จากการกระทำความผิดเป็นเงินดังนี้

1. เงินที่เก็บจากนาย ก. ที่อ้างว่าเป็นค่าความเสียหายส่วนแรกในการจัดซ่อม 4,000 บาท
2. ค่าคอมมิชชั่น 25% จากยอดเงินค่าเบี้ยประกันภัย 18,000 บาท เป็นเงิน 4,500 บาท
3. เงินจากการซ่อมรถยนต์ที่ได้รับจากบริษัทประกันภัย 25,000 บาท

รวมทั้งสิ้น 33,500 บาท และอู่ นายเลวกระทำความผิดลักษณะนี้ปีละ กว่า 1,000 คัน ดังนั้นต่อปี นายเลวจะได้รับเงินที่ทุจริตปีละ 30,350,000 บาท โดยสภาวะความเป็นจริงในปัจจุบันมีบริษัทประกันภัยที่เสียหายอยู่หลายบริษัท

จากตัวอย่างข้างต้น การกระทำความผิดของอู่ นายเลวการช่าง เข้าหลักเกณฑ์ของการกระทำความผิดที่ถือ โกงประกันภัย ในลักษณะที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ดังนั้นหากจะลงโทษผู้ที่กระทำความผิดเฉพาะกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ นั้น ก็จะลงโทษนายเลวและพวกได้เพียงการถือ โกงตามมาตรา 341 เท่านั้น ไม่มีความผิดตามมาตรา 347 เนื่องจากการกระทำความผิดก่อนที่สัญญาประกันภัยเริ่มต้นและเป็นฐานความผิดที่ยอมความได้

ดังนั้นเมื่อบทลงโทษตามกฎหมายไม่สามารถที่จะนำมาบังคับได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำบทบัญญัติการลงโทษผู้กระทำความผิดในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาบังคับใช้เช่นการปรับในทางอาญา ยึดทรัพย์ เพราะเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด และการลงโทษในทางการประกอบอาชีพหรือมาตรการคุ้มครองสังคม โดยใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย เพื่อการตัดโอกาสในการกระทำความผิด เพราะการกระทำความผิดประเภทนี้ มักจะเกิดจากผู้ที่มีโอกาสในการที่ตนประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ

2. ผู้บริหารบริษัทประกันภัยทุจริต

ลักษณะของการกระทำผิด :

1. ผู้บริหารนำเงินค่าเบี้ยประกันภัยออกมาใช้จ่ายนอกระบบหรือใช้จ่ายเป็นการส่วนตัว

ดังจะเห็นได้จากนิยามเกี่ยวกับการประกันภัยแล้วว่าเงินค่าเบี้ยประกันภัยมิใช่เป็นเงินของบริษัทประกันภัยหรือเป็นเงินของเจ้าของกิจการ แต่เป็นเงินของประชาชนที่เป็นผู้เอาประกันทุกคน และการประกันภัยเป็นกิจการที่ไม่มุ่งหวังกำไร ดังนั้นตามหลักการของธุรกิจการประกันภัยแล้วเงินค่าเบี้ยจะต้องนำมาฝากไว้กับสถาบันการเงินและได้ถูกควบคุมดูแลโดยกรมการประกันภัยในวงเงินที่กำหนด เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นและเพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับการเยียวยา ดังปรากฏให้เห็นคือ บริษัทประกันภัยมีหนี้สินมากกว่าทุนประกันภัย และทำให้มีผลกระทบตามมาคือ

บริษัทสมพันธ์ประกันภัย ที่มีการชู้ประวั่งของผู้ประกอบการที่เป็นผู้บริหารจัดซ่อมรถยนต์ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จะไม่รับซ่อมแซมรถยนต์คันที่ประสบอุบัติเหตุหรือคันที่ได้รับ ความเสียหายจากรถยนต์คันที่ทำประกันไว้ของบริษัทสมพันธ์ประกันภัย เนื่องจากบริษัทประกันภัยดังกล่าวค้างจ่ายค่าซ่อมรถยนต์ไว้หลายล้านบาท บริษัทไม่มีเงินทุนเพียงพอต่อการเยียวยาความเสียหาย ซึ่งหนึ่งสาเหตุนี้มาจากการทุจริตภายในองค์กร และระบบขาดการตรวจสอบที่ดี บริษัทสมพันธ์ประกันภัย จึงต้องมีการระดมเงินทุนจากต่างชาติเพิ่มขึ้น 1-2 พันล้าน⁴ การทุจริตประเภทนี้สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงและทำลายให้กับระบบเศรษฐกิจโดยรวม และทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงต่อคนในสังคม โดยเฉพาะผู้ประสบภัยที่ไม่ได้รับการเยียวยา ซึ่งหากความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น ผู้ประสบภัยได้รับความเสียหายทางด้านร่างกายที่จะต้องได้รับการรักษาอย่างเร่งด่วนทันทีหากบริษัทประกันภัยนั้นขาดความเชื่อถือและมั่นคงทางการเงินทำให้โรงพยาบาลปฏิเสธการรักษา ผลเสียหายและความเดือดร้อนที่ได้รับย่อมตกแก่ผู้ประสบภัยที่เป็นผู้บริสุทธิ์

ดังนั้น สภาพปัญหาดังกล่าวนี้ถือได้ว่าผู้ที่กระทำความผิดย่อมเป็นอาชญากรในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแต่ในประเทศไทยยังไม่ได้มีการพัฒนาทางด้านกฎหมาย เพื่อที่จะนำ มาลงโทษผู้กระทำความผิดได้แม้แต่ระบบการตรวจสอบโดยองค์กรของรัฐก็ขาดประสิทธิภาพอย่างชัดเจน

⁴ โปสต์ทูเดย์. (2549,14 กันยายน). “อุ๊ยเบี้ยวหนี้! ธนสินค้างค่าซ่อม 400 อยู่ 508 ล้าน.” โปสต์ทูเดย์ หน้า B15.

2. ทุจริตในการบริหารงานโดยการประเมินมูลค่าค่าซ่อมแซมรถยนต์เกินกว่าความเสียหายจริง

เป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นจากผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ ในการทำงานที่ตนปฏิบัติและมีโอกาสในการกระทำความผิดได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. ผู้บริหารได้ใช้อำนาจของตนทำการตกลงกับอู่ซ่อมรถยนต์ที่อยู่ในเครือของบริษัท โดยทำการตกลงว่าถ้าหากนำรถยนต์คันที่เกิดเหตุไปจัดซ่อมที่อู่ดังกล่าว ทางอู่จะต้องให้ส่วนแบ่งจากเงินที่ประเมินราคาค่าเสียหาย 10-20 % ให้แก่ตน หรือ

2. ผู้บริหารได้ให้คนใกล้ชิดเปิดอู่ซ่อมรถยนต์บังหน้า ต่อมาได้บังคับให้พนักงานส่งรถยนต์คันที่เกิดเหตุไปจัดซ่อมที่อู่ของตน

3. ผู้บริหารทุจริตประเมินราคาค่าซ่อมรถยนต์สูงกว่าราคาเสียหายจริง 10-20 % โดยตนเองเป็นผู้มีอำนาจกำหนดราคาค่าเสียหายทั้งหมด

ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวอาจเห็นว่าการกระทำดังกล่าวมีความเสียหายขึ้น โดยเฉลี่ยต่อคันเป็นจำนวนเงินไม่มาก แต่แท้ที่จริงแล้วเกิดความเสียหายที่มีจำนวนมากหากเทียบกับธุรกิจประเภทอื่น

จากที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาและวิจัยถึงโครงสร้างของบริษัทประกันภัยรถยนต์ที่มีขนาดเล็กแต่ไม่ได้มีปัญหาคาราคาซังคล่องทางการเงินแห่งหนึ่ง พบว่าจะ มีรถยนต์ที่ทำประกันภัยเฉลี่ยประมาณปีละ 3,000 – 5,000 คัน ซึ่งมีอู่ซ่อมรถยนต์ในเครือประมาณ 20-30 อู่ มีรถยนต์ที่ขอจัดซ่อมเฉลี่ยประมาณ 50-60 % ของจำนวนรถยนต์ที่ทำประกันหรือประมาณ 2,000 เรื่อง เฉลี่ยต่อเรื่องๆ ละ 10,000 บาท รวมเงินประเมินค่าเสียหายต่อปีประมาณ 20,000,000 บาท ซึ่งหากมีการทุจริตโดยผู้บริหารประเมินราคาสูงเกินค่าเสียหายจริงและขอส่วนแบ่งจากอู่ 20 % จะทำให้ผู้บริหารคนนั้นมีรายได้จากการกระทำความผิดเฉลี่ยต่อปี เป็นเงิน 4,000,000 บาท

แต่หากบริษัทที่มีขนาดกลางและใหญ่ ที่มีรถยนต์ทำประกันหลายหมื่นหรือแสนคัน ผู้บริหารจะได้รับเงินจากการกระทำความผิดของตนต่อปีเฉลี่ย รายสิบล้านบาท หรืออาจเป็นร้อยล้านบาท

ซึ่งการทุจริตลักษณะนี้เป็นการทุจริตที่มีการกระทำมายาวนาน หมักหมม ที่เกิดซ้ำแล้วซ้ำเล่าอีก จนเป็นกาฝากของระบบการประกันภัยรถยนต์ และในปัจจุบันการกระทำความผิดในลักษณะนี้ก็ยังมีอยู่มากมายในวงการประกันภัยรถยนต์ เนื่องจากการกระทำความผิดที่ตรวจสอบได้ยากลำบากมาก หรืออาจเรียกว่าไม่สามารถทำการตรวจสอบหรือเอาผิดได้เลย เพราะลักษณะของการกระทำความผิดประเภทนี้เริ่มต้นจากการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย กล่าวคือเมื่อมีการเกิดอุบัติเหตุเกิดขึ้นหรือมีการขอจัดซ่อมรถยนต์คันที่เอาประกันภัย หรือเป็นรถยนต์ของผู้เสียหาย แต่เมื่อถึงขั้นตอนการตีราคาค่าจัดซ่อมก็จะประเมินราคาที่สูงกว่าราคาที่จัดซ่อมจริง

สาเหตุนี้ถือว่าเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้บริษัทประกันภัยมีหนี้เสียมากกว่า รายได้ที่บริษัทจะได้รับ จนเกิดภาวะหนี้สูงเกินความเป็นจริง ทำให้บริษัทประกันภัยหลายแห่งเกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงิน สุดท้ายแล้วต้องปิดกิจการลง แต่ผู้บริหารที่กระทำความผิดที่ไร้จรรยาบรรณ กลับไม่ถูกลงโทษและยังสามารถเข้าไปบริหารงานบริษัทอื่นได้⁵

ข้อบกพร่องคือ ไม่มีมาตรการตรวจสอบ และมาตรการบังคับในทางกฎหมายไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขกฎหมายประกันภัยให้ทันต่อเหตุการณ์และระบบการประกันภัยต้องสามารถตรวจสอบได้ การนำมาตรการทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้จึงควรมีการศึกษาและนำมาใช้อย่างจริงจัง

3. บุคคลที่มีอาชีพทุจริต

ลักษณะของการกระทำความผิด : หลอกคานรถยนต์นำไปขายต่างประเทศแล้วแจ้งหายโดยทุจริต

สถิติคดีอาญาประเภทการโจรกรรมรถ เกิดจากมีผู้มาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่า รถถูกโจรกรรม พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รับคำร้องทุกข์ทำการสอบสวน แต่ก็มีบางกรณีที่มีผู้แจ้งความอัน เป็นเท็จต่อพนักงานสอบสวนว่ารถหาย ซึ่งความเป็นจริงก็คือ ผู้แจ้งความได้นำรถไปขาย แล้วจึงมาแจ้งความว่ารถหาย เพื่อขอใบรับแจ้งความ (บันทึกประจำวัน) ไปแสวงหาประโยชน์ โดยพนักงานสอบสวนตกเป็นเครื่องมือของคนร้าย คนร้ายมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. คนร้ายเช่าซื้อรถเป้าหมาย ได้แก่ รถกระบะขับเคลื่อนสี่ล้อ รถเก๋งยี่ห้อฮอนด้า และ โตโยต้า รวมทั้งยี่ห้ออื่น ๆ ตามที่ตลาดรถเดือนมีความต้องการ โดยคนร้ายจะชำระเงินงวดแรกไป ประมาณ 200,000 บาท ราคารถประมาณคันละ 500,000 บาท คนร้ายคือผู้เช่าซื้อจะได้รับรถไปจำนวน 1 คัน ตามสัญญาเช่าซื้อ

2. ก่อนรับรถผู้เช่าซื้อจะต้องชำระเบี้ยประกันภัย จำนวนประมาณ 30,000 บาท เป็นการทำประกันภัยรถยนต์ โดยมีผู้เช่าซื้อเป็นผู้เอาประกัน (มีหน้าที่ชำระเบี้ยประกัน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ในฐานะเจ้าของเป็นผู้รับประโยชน์ตามสัญญาประกันภัย (มีสิทธิรับเงินตามสัญญาประกันภัยถ้ารถหาย) บริษัทประกันภัยเป็นผู้รับประกันภัย

3. ผู้เช่าซื้อ (คนร้าย) ได้รับรถจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไป

4. คนร้ายนำรถไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ได้ราคาคันละประมาณ 350,000 – 400,000 บาท คนร้ายจะได้กำไรคันละประมาณหนึ่งแสนบาทเศษ

⁵ มติชน สุดสัปดาห์. (2550, 27 กรกฎาคม -2 สิงหาคม). “วิกฤตเจียบธุรกิจประกันภัย ถึงเวลาต้องมีระบบเตือนภัยเสียที” มติชนสุดสัปดาห์. ฉบับที่ 1406. หน้าที่ 23.

5. คนร้าย (ผู้เช่าซื้อหรือพรรคพวก) ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่ารถถูกโจรกรรม พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์ไว้ ลงบันทึกประจำวันสรุปสำนวนการสอบสวนส่งพนักงานอัยการตามกฎหมาย

6. คนร้ายนำสำเนาบันทึกการแจ้งความ ไปแสดงต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทประกันภัย

7. บริษัทประกันภัยในฐานะผู้รับประกันภัย ชำระเงินตามสัญญาให้กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ในฐานะเจ้าของรถเป็นผู้รับประโยชน์ตามสัญญาประกันภัย

วงจรดังกล่าวเกิดผลร้ายคือ

1. สถิติการแจ้งความรุดหายสูงขึ้นจากความเป็นจริง เพราะพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการชักยอก ทรัพย์หรือถือโกงทรัพย์ ตรงนี้เป็นความบกพร่อง พนักงานสอบสวนที่ขาดความรอบคอบในการสอบสวน

2. บริษัทประกันภัยต้องชำระเงินตามสัญญาประกันภัย เงินจำนวนดังกล่าวเป็นเบี้ยประกันภัยของประชาชนที่ส่งมอบให้บริษัทประกันภัย ในลักษณะสถาบันการเงิน ถ้าไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น ประชาชนน่าจะจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยที่ต่ำกว่านี้

3. ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านใช้รถราคาสามแสนเศษ ขณะที่ประชาชนไทยใช้รถคันละหกแสนบาท เป็นการเสียดุลการค้าถึงคันละสามแสนบาทเป็นอย่างต่ำ ซึ่งเชื่อว่ามีรถที่ถูกโจรกรรมไปขายต่างประเทศปีละประมาณ 1,000 คัน เป็นเงินประมาณ 400 ล้านบาท ติดต่อกันประมาณ 10 ปี ค่าเสียหายในลักษณะขาดดุลการค้าประมาณสี่พันล้านบาท โดยยังไม่รวมถึงรถจักรยานยนต์

ผลกระทบทางสังคมอีกมากมาย เช่น เสียขวัญ กระทบต่อธุรกิจของผู้เป็นเจ้าของรถ ปัญหาการฟ้องร้องในคดีแพ่ง นับว่าพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นอันตรายต่อประเทศเป็นอย่างยิ่ง

5. การกระทำเป็นกระบวนการ

ลักษณะของการกระทำความผิด :

1. ข้อโกงการประกันภัยรถยนต์

เมื่อประมาณต้นเดือนมีนาคม 2540 กลุ่มเจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันภัยจำนวนหนึ่งได้ร่วมทำการสืบสวนจนทราบว่า มีนายวัชชัยกับพวกประมาณ 5-7 คน มีพฤติการณ์เช่าซื้อรถ โดยรถคันที่เช่า ซื้อได้มีประกันภัยไว้ จากนั้นกลุ่มคนร้ายได้นำรถไปขายยังประเทศพม่าและกัมพูชาแล้วแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่ารถถูกโจรกรรม จึงได้ดำเนินการติดตามและทราบข้อมูลดังนี้

จากตารางรวบรวมข้อมูลที่ปรากฏจะได้ข้อเท็จจริงดังนี้

1. รถที่มีการเช่าซื้อแล้วนำไปขาย จากนั้นได้มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่ารถหาย เป็นรถโตโยต้ากระบะจำนวน 3 คัน รถตู้โตโยต้าจำนวน 1 คัน
2. บริษัทที่ขายตั้งอยู่บริเวณเขตจังหวัดปทุมธานี และเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
3. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่จัดให้มีการเช่า คือ บริษัท ฐิติกร จำกัด จำนวน 2 คัน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เอเชียเสริมกิจ จำกัด และบริษัทเอทีลิสซิ่ง จำกัด บริษัทละจำนวน 1 คัน
4. ผู้เช่าซื้อและแจ้งความว่ารถหายมี 2 คน คือ นายธวัชชัยจำนวน 3 คัน นางสาวศรีจำนวน 1 คัน
5. ผู้ค้าประกันคือ นางทวิ ซึ่งเป็นมารดาของนายธวัชชัย และนางสาวศรี
6. นายธวัชชัยได้เช่าจากบริษัท ฐิติกร จำกัด จำนวน 2 คัน และรถทั้งสองคันได้มีการแจ้งหาย แสดงว่าคนร้ายได้มุ่งไปที่บริษัทประกันภัย โดยพยายามไม่ให้เข้ากับบริษัทประกันภัย จึงเป็นเหตุให้บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เกิดการซ้กัน
7. นางทวิเป็นมารดาของนายธวัชชัย และนางสาวศรี บุคคลทั้งสามอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน
8. การทำประกันภัยรถยนต์ทั้ง 4 คัน ทำประกันไม่เข้าบริษัท ผู้รับประกันภัยได้แก่ นำสินประกันภัย ลิเบอร์ตี้ประกันภัย สิ้นมั่นคงประกันภัย และไทยเศรษฐกิจประกันภัย
9. รถทั้ง 4 คัน มีหลักฐานการแจ้งหาย คือ คันแรก 9 ธ.ค.39 คันที่สอง 23 ธ.ค.39 คันที่สาม 3 ม.ค. 40 คันที่สี่ 21 ม.ค. 40 ตามลำดับ ดังนั้นภายในระยะเวลา 43 วัน คนร้ายชุดนี้ (ชุดอื่นยังไม่เกี่ยว) ได้มีการแจ้งรถหายถึง 4 คัน
10. สำหรับรถที่บริษัท ฐิติกร จำกัด เป็นผู้เช่าซื้อที่มีการแจ้งหายโดยนายธวัชชัย ครั้งแรก 9 ธ.ค. 39 ครั้งที่สอง 3 ม.ค. 40 ระยะเวลาห่างประมาณ 25 วัน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์น่าจะรู้หรือมีเหตุ อันควรจะรู้ว่าเกิดการฉ้อโกงประกันภัยขึ้นแล้ว ในฐานะผู้รับประกันภัยจะต้องรีบแจ้งให้บริษัทประกันภัยทราบ
11. สถานที่แจ้งหายจะเป็นศูนย์การค้า ลานจอดรถ และบริเวณริมถนน หากเป็นกรณีแจ้งหายในลานจอดรถของห้างสรรพสินค้า หรือโรงแรม พนักงานบริษัทประกันภัยก็น่าจะมีช่องทางในการตรวจสอบ
12. รถที่มีการแจ้งหายจำนวนทั้งสิ้นสี่คัน มีบุคคลที่เกี่ยวข้องเพียง 3 คน ผลัดกันเช่าซื้อและผลัดกันค้าประกัน การแจ้งหายซื้อผู้เช่าซื้อรถยนต์หายและผู้ที่เกี่ยวข้องซ้กัน กรมตำรวจน่าจะทราบโดยการประมวลผลโดยทางคอมพิวเตอร์ รูปแบบอาชญากรรมเปลี่ยน วิธีการต้องเปลี่ยนแปลงก่อนกรมตำรวจสนใจว่าใครเป็นคนลักรถแต่ปัจจุบันต้องกลับมาให้ความสนใจว่า ใครคือคนแจ้ง

ความว่ารถหาย โดยเฉพาะคันที่สอง สาม และคันที่สี่ มีการแจ้งความที่ สภอ.ปากเกร็ด สภต.คูคต สภต.ประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ทั้งสามสถานีตำรวจเป็นพื้นที่ติดต่อกันอยู่ในเขตจังหวัดปทุมธานี

ถ้าตามสัญญาเช่าซื้อ เป็นการเช่าซื้อรถยนต์แล้วนำรถที่เช่าซื้อไปทำประกันภัย ผู้ให้เช่าซื้อจะเป็นผู้รับประกันภัยตามสัญญาประกันภัย ผู้เช่าซื้อจะเป็นผู้เอาประกันภัย บริษัทประกันภัยเป็นผู้รับประกันภัย ต่อมาปรากฏว่าธุรกิจการนำรถที่ได้จากการโจรกรรมไปจำหน่ายเกิดการเจริญเติบโต มีทั้งตลาดภายในประเทศและภายนอกประเทศ คนร้ายได้ใช้วิธีการเช่าซื้อรถ จ่ายเงินงวดแรกและจ่ายค่าเบี้ยประกันภัย แล้วคนร้ายได้รถตามสัญญาเช่าซื้อและทำประกันภัยไปจำนวน 1 คัน จากนั้นคนร้ายได้นำรถไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และได้เงินมาจำนวนหนึ่งที่มาจากการลงทุน (ค่าเงินงวดแรก+ค่าเบี้ยประกันภัย) ถ้ารถหายไปไม่ว่ากรณีใดผู้เช่าซื้อจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อยังมีหน้าที่ที่จะต้องชำระค่างวดจนกว่าจะครบ แต่ถ้ารถคันนั้นได้ทำประกันภัยคุ้มครองไว้ ต่อมาที่มีการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่ารถหาย ความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยจะเกิดขึ้น โดยผู้รับประกันภัยจะต้องจ่ายเงินให้กับผู้รับประกันภัย คือ ผู้ให้เช่าซื้อ

ส่วนผู้เช่าซื้อ มีสถานะเป็นผู้เอาประกันภัยในสัญญาประกันภัยรถยนต์ที่เช่าซื้อคันนั้น ก็ไม่ต้องรับผิดชอบในราคารถ ต่อผู้ให้เช่าซื้อได้รับเงินจากผู้รับประกันภัยแล้ว

จึงสรุปได้ว่าผู้ที่ได้รับความเสียหาย คือ บริษัทประกันภัยซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยรถยนต์ และทำให้สถิติคดีอาญาที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนมีจำนวนมากเกินความจริง เพราะคดีดังกล่าวเป็นการยกยอก น้อ โกง ไม่ใช่เป็นคดีลักทรัพย์ รูปแบบความสัมพันธ์ของการเช่าซื้อรถนำไปประกันภัยแล้วนำไปขาย จากนั้นมาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

2. การนำซากรถยนต์กระทำการทุจริต

ซากรถ คือ รถที่มีการจดทะเบียนไว้กับกรมการขนส่งทางบกตามกฎหมายและได้เกิดความเสียหาย เช่น เกิดอุบัติเหตุชนกัน ไฟไหม้ ตกจากที่สูง ถูกรถไฟชน ความเสียหายที่เกิดจากเหตุดังกล่าวเป็นเหตุให้รถไม่สามารถซ่อมได้ หรือถ้าซ่อมจะมีราคาซ่อมสูงกว่ามูลค่าของรถ แต่เอกสาร ทางทะเบียนที่กรมขนส่งทางบกยังคงมีอยู่

1. นายเอกมีอาชีพรับซื้อซากรถยนต์ที่เกิดอุบัติเหตุ ราคา 100,000 บาท
2. เมื่อได้ซากรถยนต์มา จึงได้ร่วมมือกับช่างซ่อมรถยนต์หารรถยนต์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและร่วมมือกับพนักงานตรวจสภาพรถยนต์
3. ต่อมาได้แจ้งขอทำประกันภัยประเภท 2 (ประกันรถหาย) เมื่อพนักงานตรวจสภาพรถยนต์ มาตรวจสภาพรถยนต์จึงได้ถ่ายภาพรถยนต์คันที่เตรียมไว้ แต่ได้เก็บหลักฐานเลขตัวถังกับเลขเครื่องยนต์กับซากรถยนต์ที่ซื้อมา
4. เมื่อระยะเวลาทำประกันผ่านไปประมาณ 3 เดือน นายเอกจึงแจ้งรถยนต์หาย

5. บริษัทไม่สามารถตรวจสอบรถยนต์หายได้เนื่องจากเป็นซากรถยนต์ตั้งแต่เริ่มแรก บริษัทประกันภัยจึงต้องชดใช้ราคารถยนต์เป็นเงิน 500,000 บาท

การทุจริตลักษณะดังกล่าวเป็นการกระทำที่ค้นหาหลักฐานการกระทำความผิดที่ยาก เนื่องจากเป็นการกระทำที่ร่วมมือกันหลายฝ่าย และมีการวางแผนกันเป็นขั้นตอน บริษัทประกันได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวนมาก มาตรการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดคือการลงโทษฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 เท่านั้นซึ่งความเสียหายกับการที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ นั้นผู้เขียนเห็นว่าไม่สมดุลกัน เนื่องจากลักษณะการกระทำความผิดเป็นการทำลายระบบประกันภัยอย่างแท้จริง ผู้กระทำความผิดมีจิตใจที่ชั่วร้ายมาก ดังนั้นการที่นำมาตราการลงโทษทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้จึงเป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง

4.2 วิเคราะห์มาตรการบังคับใช้ในทางกฎหมายเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์

4.2.1 วิเคราะห์ปัญหามาตรการบังคับใช้กฎหมายอาญา

1. วิเคราะห์ความผิดฐานฉ้อโกงประกันภัย มาตรา 347

บทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยนั้นแตกต่างจากการประกันภัยรถยนต์ กล่าวคือ การประกันวินาศภัยทั่วไปจะมุ่งคุ้มครองเฉพาะตัวทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้เท่านั้น คือมีผลผูกพัน 2 ฝ่าย 1. ผู้รับประกันภัยกับ 2. ผู้เอาประกันภัย เช่นประกันอัคคีภัย ประกันภัยขนส่ง ประกันภัยทางทะเล เป็นต้น แต่การประกันภัยรถยนต์มีการประกันภัยประเภทคุ้มครองอยู่ด้วย ดังนั้นผลผูกพันจึงแตกต่างจากการประกันวินาศภัยทั่วไป คือมีฝ่ายที่ 3. ได้แก่บุคคลภายนอก ซึ่งบุคคลภายนอกนี้มีผู้ใช้ประโยชน์ในสัญญาประกันภัยรถยนต์ แต่เป็นบุคคลภายนอกผู้ที่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้เองตามกฎหมาย ดังนั้นบทบัญญัติที่บัญญัติให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินที่เอาประกัน ภัยไว้เพียงฝ่ายเดียว คือ “การแก่งัดทำให้เกิดความเสียหายต่อ (กรรม) วัตถุที่เอาประกัน” นั้นก็หมายความว่า ความเสียหายอย่างใด ๆ ที่เกิดขึ้น จำต้องเกิดกับรถยนต์ที่เอาประกันภัยไว้เท่านั้น หากการกระทำใดที่แก่งัดทำให้เกิดความเสียหาย แต่ความเสียหายดังกล่าวเกิดขึ้นกับรถยนต์ของบุคคลภายนอก ซึ่งรถยนต์ที่เอาประกันไม่ได้รับเสียหาย หรือไม่ได้รับความคุ้มครองตามกรมธรรม์ เพราะทำประกันภัยรถยนต์ประเภทคุ้มครองเฉพาะความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก (กรมธรรม์ประเภท 3) ไม่ได้คุ้มครองความเสียหายต่อรถยนต์ที่เอาประกันภัย ดังนั้นก็หมายความว่า บทบัญญัติมาตรา 347 ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันวินาศภัยโดยตรงไม่สามารถบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งในสังคมปัจจุบันการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์มีมากมาย เพราะทำได้ง่าย และทำให้เกิดความเสียหายโดยรวมมากกว่าการประกันวินาศภัยประเภทอื่น แต่กลับว่าไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ จากบทบัญญัติความผิดมาตรานี้เพื่อมาลงโทษ ผู้กระทำความผิด

ได้ ซึ่งการกระทำความผิดทั้งหลายล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทประกันภัยซึ่งเป็นผู้รับประกันภัย

เมื่อมีปัญหาการทุจริตด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น จึงไม่มีกฎหมายที่จะเอาผู้กระทำความผิดไปลงโทษได้อย่างจริงจัง ปัญหาการถือโงงประกันภัยรถยนต์จึงไม่ลดลงและนับวันก็ยิ่งจะทวีความรุนแรงมากขึ้น บทบัญญัติตามมาตรา 347 จึงไม่เป็นการสมควรที่จะมีการนำมาใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันได้ และควรที่จะมีการแก้ไขให้ทันยุคทันสมัยและให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากเมื่อมีการทุจริตเกิดขึ้นการนำความตามบทบัญญัติฐานถือโงงประกันวินาศภัย ตามมาตรา 347 บังคับใช้กับผู้ที่มีเจตนาถือโงงไม่ได้ เพราะไม่เข้ากับองค์ประกอบของฐานความผิดแต่อาจจะนำบทบัญญัติความผิดฐานถือโงงทั่วไปตามมาตรา 341⁶ ซึ่งเป็นบทลงโทษที่เบากว่ามาตรา 347 มาบังคับได้ เห็นได้จากการดำเนินการเอาผิดกับผู้ถือโงงประกันรถยนต์ ตามมาตรา 347 หรือเหตุการณ์บางลักษณะมีการทุจริต กฎหมายก็ไม่อาจนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ซึ่งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังไม่เคยมีการปรากฏในคำพิพากษาของศาลฎีกาที่เป็นบรรทัดฐานของการตีความกฎหมายและลงโทษเอาผิดกับผู้กระทำความผิดของมาตรา 347 แต่อย่างใด และสาเหตุประการสำคัญคือบทบัญญัติมาตรา 347 นี้เป็นความผิดที่ยอมความกันได้ ซึ่งมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่เอื้อประโยชน์ให้มีผู้ทำการทุจริตถือโงงประกันวินาศภัยกันมากขึ้น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1376-1380/2508 “เมื่อได้ความว่าผู้เอาประกันภัย หรือผู้ได้รับประโยชน์ได้ทำให้เกิดวินาศภัยขึ้นด้วยความทุจริตแล้ว ผู้รับประกันภัยก็ไม่ต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ ไม่จำเป็นต้องฟ้องร้องผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์เป็นคดีอาญา” จึงมีผลทำให้ผู้ที่กระทำความผิดถือโงงประกันภัยรถยนต์ไม่เกรงกลัวกฎหมายและในส่วนของบริษัทประกันภัยนั้นก็ไม่อยากจะมีปัญหาขัดแย้งกับผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นลูกค้าของตน โดยเกรงว่าจะเสื่อมเสียชื่อเสียงและเป็นการเสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย ในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำการถือโงง นั้นเอง

4.2.2 วิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายอันเป็นความผิดอันยอมความได้

1) วิเคราะห์ตามบทบัญญัติของกฎหมายอาญา

หากพิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่าการทำงานธุรกิจการประกันวินาศภัย ได้มีการจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ตามกฎหมาย และเป็นกิจการค้าขายอันกระทบถึงความ

⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341.บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริตหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง โดยเจตนาและโดยมีมูลเหตุชักจูงใจโดยทุจริต และโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารผู้นั้น กระทำความผิดฐานถือโงง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน ดังนั้นเมื่อมีการทุจริต ในการถือ โกงประกันวินาศภัยเกิดขึ้น ความเสียหายหรือผลกระทบไม่ได้อยู่ที่บริษัทที่รับประกันภัยเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงความเสียหายที่กระทบต่อประชาชนที่รับประกันภัยทุกคนเพราะผู้ที่ทำประกันภัยถือเป็นส่วนที่สำคัญของความมั่นคงของบริษัทผู้รับประกันภัย ดังนั้นการทุจริต ถือ โกงจึงไม่ได้เป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์สินของผู้รับประกันภัยเท่านั้น แต่เป็นการเอาทรัพย์สินซึ่งอยู่ในรูปของค่าเบี้ยประกันภัยของผู้เอาประกันภัยทุกๆ คน จึงไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ผู้กระทำความผิดนั้นจะไม่ถูกลงโทษเพราะเหตุที่ว่าเป็นได้มีการยอมความกัน

ดังนั้น ความผิดที่กระทำต่อกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทุกฐาน ได้ว่าอาจถือเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน แต่ที่มาเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น ขึ้นอยู่กับความเป็นอาชญากรรมมากน้อยเพียงไร ต้องพิจารณาว่าสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองในความผิดฐานนั้นคืออะไร ถ้าเป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวมแล้วไม่มีทางที่จะยอมความได้ ส่วนถ้าเป็นคุณธรรมทางกฎหมายหรือสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองแล้วโดยปกติยอมความไม่ได้เพราะคุ้มครองรัฐด้วยแต่รัฐควรเปิดโอกาสมีนโยบายให้ยอมความได้เพราะเกี่ยวกับผลประโยชน์โดยตรงต่อบุคคลผู้เสียหาย⁷

ส่วนความผิด “การกระทำต่อทรัพย์สินผู้อื่น” ในที่นี้ขอนำมาตรา 341 มาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครอง

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ที่ได้บัญญัติไว้ จะเห็นว่าการกระทำความผิดฐานนี้คือ การหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง โดยเจตนาและโดยมูลเหตุชักจูงใจโดยทุจริต และโดยการหลอกลวงนั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามหรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน ทำลายเอกสารสิทธิ โดยมีคุณธรรมทางกฎหมายอย่างเดียวกันคือ “ทรัพย์สินของผู้อื่น” ดังนั้นความผิดฐานถือ โกงจึงมุ่งที่จะคุ้มครองทรัพย์สินโดยเฉพาะ⁸ อันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคลผู้เสียหายโดยตรงซึ่งจะส่งผลให้ความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่ยอมความได้ตามมาตรา 348 ซึ่งจะมีผลในทางวิธีพิจารณาความอาญา อันได้แก่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96 กำหนดว่าต้องมีคำร้องทุกข์ภายใน 3 เดือนนับแต่รู้เรื่องความผิดและตัวผู้กระทำความผิด หรือในเรื่องอำนาจการสอบสวน ที่จะต้องมีการร้องทุกข์

แต่ถึงอย่างไรก็ตามสำหรับความผิดที่กระทำต่อทรัพย์สินของผู้อื่นยังมีความผิดอันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 348 นั้น เมื่อนำหลักพิจารณาตามสิ่งที่กฎหมายมุ่งจะ

⁷ สุรพงษ์ เอี่ยมแทน. เล่มเดิม. หน้า 87.

⁸ คณิต ฌ นคร. เล่มเดิม. หน้า 136.

คุ้มครองมาวิเคราะห์แล้วน่าจะเป็นความผิดอาญา ที่กระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม กล่าวคือ ความผิดอาญานอ้โง่ประกันวินาศภัย มาตรา 347

บทบัญญัติมาตรา 347 ที่กล่าวมาแล้วนั้น มีข้อความทำนองเดียวกับมาตรา 312 แห่งกฎหมายลักษณะอาญาเดิม โดยมีส่วนองค์ประกอบความผิดในส่วนกระทำ คือ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่มีประกันวินาศภัย ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ตามมาตรา 348 การกระทำ ความผิดฐานนี้ไม่เพียงแต่เป็นการกระทำต่อทรัพย์สินของผู้รับประกันภัยแต่น่าจะเป็นการกระทำต่อสาธารณะด้วยกล่าวคือ กิจการประกันวินาศภัยเป็นสถาบันการเงินหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไม่น้อยกว่าสถาบันการเงินประเภทอื่น และเป็นธุรกิจเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยย่อมมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประชาชนเป็นจำนวนมากดังนั้นจึงเป็นธุรกิจที่ถูกควบคุมโดยรัฐ โดยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535

ดังนั้นธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก มิใช่แต่คู่สัญญาเท่านั้น⁹ เพราะปัจจุบันการกระทำผิดการนอ้โง่ประกันภัยรถยนต์นี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจกระทบต่อบุคคลจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีกฎหมายที่คุ้มครองผู้รับประกันภัยในผลของการที่ผู้เอาประกันภัยทุจริต คือพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย มาตรา 43 พ.ศ. 2535 ที่บัญญัติใกล้เคียงกับ กับความผิดมาตรา 347 แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะกำหนดเฉพาะโทษ ในกรณีที่บริษัทฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนเท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดโทษสำหรับผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัยไว้ อันอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลจำนวนมาก เพราะตามสภาพความเป็นจริงผู้เอาประกันภัยที่เอาสัญญาประกันภัยไว้กับบริษัทประกันภัย ก็หวังเงินค่าสินไหมทดแทน ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ดังนั้นอาจก่อให้เกิดการทุจริตขึ้นได้

ดังนั้น คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้ จึงเกี่ยวกับความผาสุกของประชาชน ซึ่งมีลักษณะส่วนรวม¹⁰ และความผิดฐานนี้ยังเป็นการกำหนดให้การเตรียมการนอ้โง่ประกันวินาศภัยเป็นความผิดสำเร็จ จึงไม่สมควรให้เป็นความผิดที่ยอมความได้

2) วิเคราะห์ต่อการกระทำผิด

เนื่องจากตามมาตรา 347 การนอ้โง่ประกันวินาศภัย ซึ่งเป็นบทเฉพาะ และมาตรา 341 การนอ้โง่ทั่วไป นั้น เป็นความผิดอันยอมความได้ตามมาตรา 348 เป็นเหตุทำให้การดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่พนักงานนั้นมีการจำกัดในเรื่องของอำนาจ ซึ่งตามหลักกฎหมายคดีที่เป็นความผิดส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ รัฐไม่อยู่ในฐานะของผู้เสียหาย การดำเนินคดีกับผู้กระทำ

⁹ กยิเดช ณรงค์ชัย. (2543). *มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจประกันวินาศภัย*. หน้า 1.

¹⁰ คณิต ฌ นคร. แหล่งเดิม. หน้า 163.

ความผิดจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายก่อน เจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการอย่างไรๆ โดยไม่มีการร้องทุกข์ไม่ได้ จึงเห็นว่าการกระทำความผิดตามมาตรา 247 ควรเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน หรือความผิดที่ยอมความไม่ได้ แต่มีคำถามต่อไปว่า

“หากมีการแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวให้เป็นความผิดอันยอมความไม่ได้แล้วจะเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาการฟ้องประกันภัยรถยนต์ได้หรือไม่”

จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาและได้กล่าวไว้ในบทก่อนๆ จะทำให้วิเคราะห์ได้ดังนี้ การที่บทบัญญัติกฎหมาย มาตรา 347 การฟ้อง โกงประกันวินาศภัย และมาตรา 341 การฟ้อง โกงทั่วไปนั้น เป็นความผิดอันยอมความไม่ได้ แน่แน่นอนว่าการแก้ไขดังกล่าวทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่คิดจะกระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมายมากยิ่งขึ้น แต่ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาและบางรูปแบบเท่านั้น เช่นการกระทำความผิดโดยผู้เอาประกันภัย หรือการกระทำความผิดที่เป็นเพียงลักษณะเป็นอาชญากรรมธรรมดา

โดยเฉพาะการทุจริตประกันภัยรถยนต์ ที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงถึงขั้นที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ตามข้อ 4.1.3 การแก้ไขปัญหาเพียงแก้ไขบทบัญญัติให้เป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ จึงไม่เพียงพอต่อการทุจริตประกันภัยรถยนต์ เนื่องจากเหตุผลดังนี้

1. การกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ไม่ได้เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายตามมาตรา 347 และ 341 เท่านั้น ในบางกรณีจึงนำบทบัญญัติตามมาตราดังกล่าวมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดไม่ได้ เช่น การทุจริตโดยผู้บริหาร หรืออยู่ซ่อมรถยนต์

2. การแก้ไขปัญหาโดยแก้ไขบทบัญญัติให้เป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ เป็นเพียงการแก้ไขกระบวนการวิธีดำเนินคดี โดยให้รัฐเป็นผู้เสียหายและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายเท่านั้น แต่ไม่ได้แก้ไขบทระหว่างโทษ ซึ่งโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับก็เป็นโทษที่ไม่รุนแรงและไม่มีการใดที่จะตรวจสอบทรัพย์สินที่กระทำความผิด ทั้งยังไม่เป็นการป้องกันการก่อความผิดซ้ำอีกแต่อย่างใด ผู้ที่กระทำความผิดสามารถกลับเข้ามากระทำความผิดซ้ำได้อีก

3. การแก้ไขปัญหาโดยแก้ไขบทบัญญัติให้เป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ มิใช่เป็นการแก้ไขปัญหาการดำเนินการตรวจสอบผู้กระทำความผิด เนื่องจากการตรวจสอบการกระทำความผิดในความผิดโดยการทุจริตประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น จะต้องเป็นการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและในเชิงลึก ผู้ที่ตรวจสอบการกระทำความผิดต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการประกันภัยรถยนต์จึงจะสามารถค้นหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิดได้ ซึ่งถ้าพึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้อย่างมีคุณภาพ

4. โทษในทางอาญาตามมาตรา 18¹¹ ไม่เพียงพอกับความเสียหายที่ได้รับ ดังนั้นจึงต้องนำมาตราการลงโทษในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้

4.3 วิเคราะห์มาตรการป้องกันในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ตามกฎหมายบริษัทประกันภัยต้องมีเงินกองทุนตามกำหนด หรือมีไม่ต่ำกว่า 30 ล้านบาท แต่ความเป็นจริงแล้วในประเทศไทยปัญหาในรูปแบบนี้กลับไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง กรรมการประกันภัยไม่สามารถควบคุมดูแลได้อย่างจริงจัง รวมถึงการใช้วิธีประนีประนอม หรือไว้เนื้อเชื่อใจของกรรมการประกันภัยต่อบริษัทประกัน ทำให้ในสายตาคนภายนอกเห็นว่ากรรมการประกันภัยไม่เด็ดขาดพอ หรืออะลุ่มอล่วยเกินไปต่อการบังคับหรือลงโทษกับบริษัทประกันภัยที่ต่อแถวขาดสภาพคล่อง ไม่รีบเร่งดำเนินการปล่อยจนสายเกินแก้ไข และสุดท้ายลงเอยด้วยการตั้งปิดกิจการ

ประเด็นนี้เห็นได้ชัดจากกรณีบริษัทสัมพันธ์ประกันภัย ที่ขาดสภาพคล่องทางการเงิน แต่ไม่ถูกลงโทษเปรียบเทียบปรับจนมองไม่เห็นถึงการเตือนภัยให้กับผู้เอาประกัน หรือเป็นเพราะที่ผ่านมากรรมการประกันภัยเชื่อมั่นมาตลอดว่าใบประกอบใบอนุญาตธุรกิจประกันมีค่าดังทอง เพราะจะไม่มีมีการเพิ่มใบอนุญาตประกอบการอีก จากที่มีอยู่เกือบร้อยใบ เมื่อบริษัทใดมีปัญหาที่มักจะมีนักลงทุนหน้าใหม่บ้างเก่าบ้าง เข้ามาโอบอุ้มประจำ และแม้เป็นสัดส่วนรายได้ของธุรกิจนี้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) จะเพียง 3 % แต่เป็นธุรกิจที่เติบโตปีละไม่ต่ำกว่า 10-20 % และมีกำไรทุกปีจนถึงวันนี้ แม้เห็นว่าคนไทยทั้งประเทศมีสัดส่วนซื้อประกันเพียง 17-18% ขณะที่ประเทศในอาเซียนด้วยกันประชากรเขาทำประกันเกินครึ่ง¹²

จากบทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจข้างต้นจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันวงการประกันภัยรถยนต์กำลังประสบปัญหาอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้นและประชาชนพยายามลดค่าใช้จ่ายทั้งหลายทั้งปวงก็ล้วนแต่จะก่อปัญหาให้การประกันภัยทั้งสิ้น แต่สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้กิจการประกันภัยโดยเฉพาะการประกันภัยรถยนต์ต้องปิดกิจการนั้นคือ การทุจริต

ซึ่งดังที่กล่าวมาแล้วถึงสภาพปัญหาต่างๆ ของการประกันภัยรถยนต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหามาตรการบังคับใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดที่ทุจริต เมื่อมาตรการทางกฎหมายอาญา

¹¹ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตราที่ 18.

¹² มติชน สุดสัปดาห์. (2550, 27 กรกฎาคม – 2 สิงหาคม). “วิกฤตเศรษฐกิจประกันภัย ถึงเวลาต้องมีระบบเตือนภัยเสียที” มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับที่ 1406. หน้าที่ 23.

ไม่สามารถที่จะบังคับใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ มาตรการในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจึงสมควรที่จะมีการปรับเข้ามาใช้กับการทุจริตประเภทนี้ได้เช่นกัน

4.3.1 การควบคุมการฟอกเงิน

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจสามารถซ่อนเร้นหรืออำพรางทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบเพื่อหลีกเลี่ยงการริบทรัพย์สินได้โดยง่ายถ้าไม่มีกฎหมายควบคุมการฟอกเงินเข้ามาเสริม ธนาคารและสถาบันการเงินซึ่งให้บริการแก่อาชญากรในการทำธุรกิจอาจเป็นผู้ฟอกเงินได้ โดยการช่วยซ่อนเร้นเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินผิดกฎหมายให้แก่ผู้กระทำผิด ความผิดอาชญาฐานฟอกเงินควรถูกกำหนดขึ้นเพื่อข่มขู่และปราบปราม การร่วมมือกันกระทำความผิดในลักษณะเช่นนี้ กฎหมายดังกล่าวสามารถสกัดกั้นผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมายอันได้มาจากการกระทำผิดไม่ให้เข้าไปสู่วงจรธุรกิจปกติ และเป็นการทำลายสายสัมพันธ์ทางการเงินของผู้กระทำผิดกับสถาบันการเงินด้วย จึงเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้กับการทุจริตประเภทรอยนต์ที่กำลังประสบปัญหาอยู่ในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบ บทระวางโทษต่างๆ ที่นอกเหนือจากบทลงโทษทางอาญา

พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เป็นกฎหมายที่ซึ่งตราขึ้นมาใหม่เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่ปัจจุบันมีการทุจริต และได้เงินจากการกระทำความผิดเป็นเงินจำนวนมาก รวมทั้งการถือ โกงประกันภัยนั้นก็เป็นความผิดหนึ่งที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับนี้

ฉะนั้น มาตรการการลงโทษ จึงควรทำกับตัวทรัพย์สินที่ได้ นอกเหนือจากโทษจำคุกและปรับ ซึ่งมักจะมีอัตราโทษไม่สูงในคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยนำมาตรการริบทรัพย์สิน และสกัดการฟอกเงินมาใช้เพื่อเป็นการลงโทษอาชญากรคดีเศรษฐกิจและเป็นการป้องกันอาชญากรนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ไปก่ออาชญากรรมอื่น หรือสร้างสถานภาพทางสังคมหรืออิทธิพลของตนขึ้นมาเป็นปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายต่อไป ซึ่งเงินที่ได้จากการกระทำความผิดถือ โกงประกันภัย เมื่อวิเคราะห์แล้วจะอยู่ในชั้นที่เรียกว่า “INTEGRATION” เป็นระดับขั้นการคลเคล้าผสมผสานโดยการนำเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือที่ได้มาโดยไม่ชอบก่อนใหญ่ไปผสมผสานกับเงินส่วนน้อยที่ได้จากรายได้ส่วนอื่นไปลงทุนประกอบการที่ถูกต้องหลายๆ กิจกรรม จัดระเบียบจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ประกอบการทางเศรษฐกิจขึ้นหลายบริษัท

4.3.2 มาตรการลงโทษปรับ

โทษปรับคือ โทษในทางอาญาที่กำหนดให้ผู้กระทำผิดนำเงินมาชำระต่อศาลตามจำนวนที่ศาลกำหนด โทษปรับเป็นโทษที่ลงแก่สถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้กระทำผิด การกำหนดโทษปรับไว้ในกฎหมายจึงถือว่าเป็นนโยบายทางอาญา (Criminal Policy) ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติหรือผู้ออกกฎหมายโดยปกติแล้วจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวมด้วย เช่นการกำหนด

เพดานขั้นสูงสุดของจำนวนค่าปรับต้องสัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจค่าของเงินในประเทศรวมทั้งมีความยืดหยุ่นพอที่จะให้ศาลใช้กฎหมายนั้นกำหนดค่าปรับมากน้อยเพื่อให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด

การกำหนดโทษปรับไว้ในกฎหมายเท่าที่ปรากฏมีอยู่ 3 แนวทางคือ

1. กำหนดโทษปรับไว้อย่างเด็ดขาด (Definite) คือระบุจำนวนค่าปรับไว้ตายตัว ศาลไม่มีโอกาสใช้ดุลยพินิจในการกำหนดอัตราค่าปรับได้ เช่น ตาม พ.ร.บ. สุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 10 พ.ศ. 2490 มาตรา 3 ซึ่งกำหนดให้ปรับ 4 เท่าของราคาของและค่าอากรรวมกัน

2. การกำหนดไว้อย่างสัมพันธ์ (Relative) หมายความว่า การกำหนดกรอบของโทษทางปรับไว้เพื่อให้ศาลใช้ดุลยพินิจภายในกรอบคือ สามารถใช้ดุลยพินิจในการกำหนด อัตราค่าปรับตามความเหมาะสมเช่น การกำหนดขั้นสูงแต่ไม่กำหนดขั้นต่ำ หรือ การกำหนดขั้นต่ำแต่ไม่กำหนดขั้นสูงหรืออาจจะกำหนดขั้นสูงและขั้นต่ำก็ได้

3. การกำหนดโทษแต่ไม่ระบุอัตราโทษที่แน่นอนเช่นการกำหนดโทษปรับแต่ไม่ระบุอัตราโทษไว้ว่าปรับเท่าใด กฎหมายที่กำหนดโทษปรับไว้เช่นนี้เป็นแต่โทษสถานเบา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของการลงโทษปรับเช่นตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน จะมีการนำหลักเกณฑ์นี้มาใช้ในการกำหนดโทษปรับเท่านั้น

เมื่อพิจารณาถึงการทุจริตการประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยลักษณะของความผิดแล้ว ความผิดนี้เป็นความผิดที่ให้ผลตอบแทนมหาศาลดังนั้นโทษปรับตามหลักเกณฑ์ กฎหมายอาญาธรรมดาไม่สามารถข่มขู่ความผิดประเภทนี้ได้ดังนั้นโทษปรับควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสมได้ดังนี้

1. โทษปรับแบบ Relative โดยปรับโดยไม่มีอัตราขั้นสูงแต่ให้ปรับในอัตราที่ใกล้เคียงกับประโยชน์ที่ผู้ผิดได้รับจากการกระทำความผิดเพื่อให้ตรงกับหลักเกณฑ์ที่ว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่จะแสวงหาประโยชน์อย่างมากมาจากการกระทำความผิดเพราะในที่สุดไม่ได้ใช้ทรัพย์สินนั้น แต่ขณะเดียวกันก็คงอัตราโทษขั้นต่ำไว้ สำหรับผู้ถูกปรับที่มีฐานะยากจน ส่วนนิติบุคคลกระทำความผิดให้กำหนดอัตราค่าปรับเป็น 10 เท่า ของอัตราค่าปรับของบุคคลธรรมดา

2. .ในกรณีที่ยังมีการกระทำฝ่าฝืนคำสั่งเพราะผลตอบแทนจากการฝ่าฝืนสูงกว่าอัตราค่าปรับในกรณีเช่นนี้ ก็ให้ใช้ระบบปรับรายวัน Day Fine แก่ผู้กระทำความผิดโดยคำนวณรายได้ของผู้กระทำความผิดในแต่ละวัน คูณกับจำนวนวันที่จะถูกปรับ แล้วเฉลี่ยปรับเป็นรายวัน

4.3.3 มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่ง

เนื่องจากการยากที่จะพิจารณาเบื้องต้นว่าทรัพย์สินส่วนใดหรือจำนวนเท่าใดน่าจะเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดการริบทรัพย์สินจึงต้องการการพิสูจน์เพียงแต่การชี้แจงนำนักพยานหลักฐานไม่ต้องถึงกลับสืบสงสัยหรือให้ภาระการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของทรัพย์สินที่ต้องสงสัยตกอยู่กับผู้ต้องหาหรือจำเลยทั้งในชั้นตรวจสอบทรัพย์สินและชั้นศาลเหมือน เช่น พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2543 มาตรา 50 วรรค 2 ได้กำหนดแนวทางซึ่งเป็นข้อสันนิษฐานว่าหากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับเคสเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อนให้สันนิษฐานว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือได้รับมาโดยไม่สุจริตแล้วแต่กรณี

ดังนั้นพนักงานอัยการเพียงนำสืบให้เข้าข้อสันนิษฐานว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจากนั้นผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์แล้วแต่กรณีจะต้องพิสูจน์หรือแสดงข้อเท็จจริงหักล้างข้อสันนิษฐานซึ่งถ้าศาลเชื่อหรือฟังขึ้นก็จะเป็นผลให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าศาลไม่เชื่อข้อเท็จจริงที่แสดงต่อศาล ศาลก็จะสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินดังกล่าวแล้ว

4.3.4 การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้

ภายหลังที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษตามที่ศาลกำหนดไว้ ควรใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามกฎหมายอาญา มาตรา 50 บัญญัติว่า “เมื่อศาลให้คำพิพากษาลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพ และเห็นว่าผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไป อาจกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นที่มีกำหนดเวลาไม่เกิน ห้าปีนับแต่วันพ้นโทษแล้วก็ได้”

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้วิธีเพื่อการปลอดภัย ตามมาตรา 50 คือ¹³

1. ตัดความสัมพันธ์หรืออิทธิพลทางธุรกิจทำให้หวนกลับไปทำความผิดได้ยากขึ้น
2. เป็นการข่มขู่ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดประเภทนี้ในแง่ของการประกอบอาชีพอาจจะไม่สามารถประกอบอาชีพลักษณะนี้ได้ต่อไป

3. คุ้มครองสังคมให้มีความปลอดภัย แม้ไม่มีการลงโทษก็ตาม

การกระทำความผิดในการฉ้อโกงการประกันภัยรถยนต์ที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่มักจะเกิดจากการกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีโอกาสในการกระทำ

¹³ วีระพงษ์ บุญญญาศ. (2530, ตุลาคม). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ vs อาชญากรรมธรรมดา. หน้า 31-

ความคิด เช่น ผู้บริหารบริษัทประกันภัย อุ้มอมรด ดังนั้น วิธีการเพื่อความปลอดภัยจึงมีส่วนที่มีความจำเป็นจะนำมาใช้กับบุคคลทั้งหลายเหล่านี้ เช่น การเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบกิจการ เป็นการชั่วคราว หรือสั่งปิดกิจการ เป็นต้น

แต่วิธีการเพื่อความปลอดภัยยังมีข้อจำกัด คือ จะนำมาใช้ได้ต่อเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษผู้กระทำความผิดแล้วเท่านั้น โดยหากไม่มีการลงโทษหรือรอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษศาลจะใช้วิธีนี้ไม่ได้ ซึ่งตามที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วว่าการกระทำความผิดโดยการฉ้อโกงการประกันภัยรถยนต์ยังไม่เคยมีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด เพราะส่วนมากแล้วจะมีการยินยอมกันภายหลังเสมอ รัฐไม่มีอำนาจตามกฎหมายดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นมาตรการนี้จึงยากที่จะนำมาใช้ให้เห็นเป็นรูปธรรม แต่ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นในส่วนนี้ เช่น

รศ.วีรพงษ์ บุญโยภาส ได้เสนอให้มีการปรับปรุงบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญามาตรา 50 แก้ไขเป็น “เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใดหรือไม่ลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดหรือจะกระทำความผิด โดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพนั้น หรือวิชาชีพนั้นต่อไป อาจจะทำให้เกิดความผิดเช่นนั้นได้อีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้น มีกำหนดห้าปีถึงสิบปีนับตั้งแต่วันพ้นโทษหรือนับแต่วันที่ศาลพิพากษาไม่ลงโทษก็ได้”

การแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวจะช่วยให้การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยมีประสิทธิภาพมากขึ้นเนื่องจากคดีจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจส่วนมากจะมีโทษจำคุกต่ำและเป็นคดีที่ยอมความกันได้ เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลศาลมักจะลงโทษปรับหรือรอการลงโทษจำคุกไว้ เช่น คดีการปั่นหุ้นมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ก็โดยอัตโนมัติอยู่แล้วว่าถ้าศาลพิพากษาอาจจะมีการรอการลงโทษจำคุกได้ ซึ่งหากสามารถนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้ได้แม้ศาลมิได้พิพากษาลงโทษจำคุกศาลก็สามารถสั่งห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดเข้ามาซื้อขายหุ้นได้

วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามกฎหมายอาญามาตรา 50 เป็นมาตรการปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างอันเกิดจากวิชาชีพให้หมดไปจากสังคมได้ชั่วคราวหรือตลอดไปหากนำบทดังกล่าวมาแก้ไขให้ครอบคลุมถึงกรณีแห่งความเสียหายจากการกระทำนั้นยังคงมีอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีด้วย จะทำให้บรรลุมูลการปราบปรามได้อย่างแท้จริงโดยไม่ต้องรอให้ความเสียหายเกิดขึ้นแล้วจึงลงโทษภายหลัง เช่น การกำหนดมาตรการระงับชั่วคราวของนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายทางระบบการเงิน พร้อมทั้งห้ามผู้บริหารของสถาบันการเงินประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเงินในระหว่างตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในการฉ้อโกงสถาบันการเงิน ธุรกิจประกันถือว่าเป็นสถาบันทางการเงินประเภทหนึ่ง จึงน่าจะสามารถนำวิธีการเพื่อการปลอดภัยมาใช้ได้

แต่เนื่องจากวิธีการเพื่อความปลอดภัยจะสามารถนำมาใช้ได้ต่อเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาแล้วเท่านั้น ทำให้เกิดช่องว่างในระหว่างที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาทางศาลก่อนที่ศาลจะตัดสินผู้กระทำความผิดยังมีโอกาสกระทำความผิดได้ ดังนั้นควรจะมองถึงการคุ้มครองลักษณะของการกระทำที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนก่อนที่กระบวนการทางกฎหมายจะตัดสินว่าการกระทำเป็นความผิดด้วย

ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นต้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายเช่นนี้อีกควรแก้บทบัญญัติวิธีการเพื่อความปลอดภัยให้ครอบคลุมถึงกรณีที่มีการกระทำนั้นอยู่ระหว่างดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีทางศาลด้วย

4.4 วิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับต่างประเทศ

กฎหมายเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการพิจารณาความผิดฐานฉ้อโกงโดยการหลอก (Cheating by False Pretenses) ซึ่งในแต่ละมลรัฐที่ใช้จะมีหลักเกณฑ์ที่นำมาใช้เพื่อกำหนดความของของความผิดฐานฉ้อโกงคือ โดยการแถลงข้อความอันเป็นเท็จ บุคคลผู้แถลงความเท็จนั้นรู้อยู่แล้วว่าข้อความนั้นเป็นเท็จ โดยมีเจตนาที่จะหลอกผู้ที่เป็นเจ้าของเงิน สินค้า หรือสิ่งของนั้น

ตามประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์โดยหลอกลวงไว้ในมาตรา 223.3 ว่า บุคคลผู้มีความผิดฐานลักทรัพย์ ถ้าผู้นั้นได้รับทรัพย์สินของบุคคลอื่น โดยการหลอกลวง บุคคลทำการหลอกลวงถ้ามีวัตถุประสงค์

1. ก่อให้เกิดหรือส่งเสริมให้เข้าใจผิด รวมทั้งเข้าใจผิดในข้อกฎหมาย มูลค่าเจตนา หรือสภาพแห่งจิตใจอย่างอื่น แต่การหลอกลวงว่า บุคคลจะมีเจตนาจะทำตามคำมั่นจะอนุমানเอาแต่เพียงจากการที่ผู้นั้นไม่ทำตามคำมั่นในเวลาต่อมาเท่านั้นมิได้ หรือ

2. ป้องกันมิให้คนอื่นได้รับข้อมูลที่เขาต้องการซึ่งจะทำให้มีผลต่อการตัดสินใจกระทำการใดต่อไป หรือ

3. ทำให้ไม่อาจแก้ไขความเข้าใจผิด ที่ผู้หลอกลวงได้ก่อให้เกิดขึ้น หรือส่งเสริมให้เข้าใจผิดมาก่อน หรือผู้หลอกลวงรู้ว่าเป็นการโน้มน้าวบุคคลอื่นผู้ซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้แทน หรือมีความสัมพันธ์เป็นที่ได้รับความเชื่อถือ หรือ

4. ทำให้ล้มเหลวซึ่งการเปิดเผยถึงความเป็นหนี้ การเรียกร้องต่อคู่สัญญาหรือการขัดขวางทางกฎหมายอื่นใดในการใช้ทรัพย์สินซึ่งเขายักย้าย หรือกีดขวางการพิจารณา สำหรับทรัพย์สินที่ได้รับมา ซึ่งการขัดขวางนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นหรือไม่เป็นสาระในรายงานของเจ้าพนักงาน

เมื่อได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบกับกฎหมายที่ใช้ในประเทศไทย สาระสำคัญซึ่งตรงกับ มาตรา 341 ที่คุ้มครองประกอบความผิดแล้วไม่แตกต่างกันมาก แต่ในต่างประเทศจะมีการแยก รายละเอียดออกได้อย่างชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ของการกระทำความผิด ส่วนแนวทางของการ ก่อ โกง ประกันภัยหรือทุจริตประกันภัย ในต่างประเทศมีแนวทางป้องกันไว้ซึ่งบัญญัติเป็นกฎหมาย คือ ลักษณะกฎหมายการประกันการถูกก่อ โกงซึ่งถูกบัญญัติขึ้นโดยผู้ซึ่งมีความรู้และด้วยความ เข้าใจถึง ผลประโยชน์ที่ได้มาจากการ โกงผู้อื่น รวมไปถึงการเรียกร้องให้จ่ายค่าประกัน, การ ประกันตนเกี่ยวกับการ โกง และ การออกกฎหมาย มิเงื่อนไขความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันกับ ผู้รับประกันการ ก่อ โกง มีการตกลงกันอย่างลับ ๆ ที่ไม่ขึ้นต่อกัน เกี่ยวกับความช่วยเหลือ และ ส่งเสริม กฎหมายเกี่ยวกับการก่อ โกง ซึ่งอยู่ในนิยามนี้แล้ว ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยจะ เห็นได้ว่า กฎหมายต่างประเทศมีการพัฒนาไปไกลกว่ากฎหมายของไทย และให้ความสำคัญ ผู้ที่ ได้รับผลกระทบจากการถูกก่อ โกง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของ การก่อ โกงโดยผู้รับประกัน

ซึ่งกฎหมายนี้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่จะทำให้บริษัทประกันภัยมีความรอบครอบใน การใช้จ่ายหรือนำเงินออกนอกกรอบมากขึ้น เป็นแนวทางการป้องกันการทุจริตในวงการประกันภัย ได้อย่างหนึ่ง ประเทศไทยควรมีการศึกษาและทำการแก้ไขให้เทียบเท่าต่างชาติ ซึ่งต่างประเทศมี เงื่อนไขและรายละเอียดของการป้องกันการถูกก่อ โกงเป็นอย่างดี ในการดำเนินคดีผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องจะต้อง เตรียมตัวและแสดงพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับความผิดที่มีผลกระทบ

ซึ่งในส่วนนี้เป็นรูปแบบของการประกันการ ก่อ โกงที่เป็นความผิดเฉพาะ และมีความ พยายามที่จะแสดงให้เห็นถึงความผิดเกี่ยวกับการ ก่อ โกง ซึ่งปราศจากคำที่เป็นนิยามหรือ ความหมายของความพยายามที่ตั้งเป้าหมาย, แผนการ และ ความช่วยเหลือ หรือ การหนุนหลังของ การก่อ โกง, ผู้รับประกันต้องจ่ายเงินตามข้อเรียกร้องผิดบ่อยๆ ก่อนที่ผู้กระทำผิดจะถูกกล่าวหาว่า เป็นผู้กระทำผิด ผู้ถูกกล่าวหาอื่น ๆ อาจจะไม่ได้กระทำผิด การเตรียมการป้องกัน ผู้บริโภครจาก ผู้ประกอบการที่ไม่ซื่อสัตย์ โดยส่วนที่ขยายออกของนิยามของการก่อ โกง รวมทั้งแผนการที่ทำความ ผิด โดยผู้รับประกัน หรือ ผู้ที่อ้างตัวว่าทำธุรกิจประกันภัย

ดังนั้นกฎหมายนี้จึงควรที่จะนำมาใช้เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในประเทศ ต่อไป

4.5 วิเคราะห์แนวทางการป้องกันการก่อ โกงประกันภัยรถยนต์ในทางปฏิบัติงาน

เมื่อผู้เขียนได้มีการทำแบบสอบถามและปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประกันภัย รถยนต์ ว่า “ถ้ามีกรณีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ในลักษณะที่มีการก่อ โกงรถประกันภัยรถยนต์ บริษัท ประกันภัยจะดำเนินการอย่างไรกับผู้กระทำความผิด”

นายันทพล สิงห์กุล หัวหน้าฝ่ายสินไหมทดแทนยานยนต์ บริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง ได้ให้ความเห็นว่า “ถ้ามีการทุจริตในประกันภัยรถยนต์บริษัทจะปฏิเสธการจ่ายเงินเมื่อบริษัททราบก่อนที่จะมีการจ่าย แต่ถ้าทราบภายหลังเมื่อมีการจ่ายเงินค่าสินไหมไปแล้วจะมีการเรียกเงินคืน แต่ในทางปฏิบัติเมื่อบริษัทได้จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนไปแล้วก็มักจะไม่มีมีการดำเนินการตรวจสอบภายหลัง ซึ่งหมายถึงการตรวจสอบถึงความทุจริตหรือไม่จะตรวจสอบก่อนที่จะจ่ายค่าสินไหมทดแทนนั่นเอง

ส่วนการดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดในทางอาญานั้น ยังไม่เคยที่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด”

ศ.พ.ต.อ. ไพฑูรย์ เพิ่มศิริวิศาล. ผู้เชี่ยวชาญในการฉ้อฉลและโจรกรรมรถยนต์ ได้ให้ความเห็นว่า

1. ควรเพิ่มบทลงโทษในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์
2. ควรมีคณะกรรมการในการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง การจัดตั้งองค์กรตรวจสอบอุบัติเหตุ และการทุจริตในการประกันภัยรถยนต์
3. ควรให้เอาผิดกับผู้ที่ยกยอกทรัพย์ (รถยนต์) ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อทำการยกยอกทรัพย์หรือฉ้อโกง โดยอาศัยสัญญาประกันภัยดังที่กล่าวมาแล้วนั้น เห็นควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ว่าเป็นผู้รับประกันเป็นผู้เสียหายในคดี

เช่นผู้เอาประกันเจตนาทุจริตก่อนทำการเช่าซื้อรถยนต์ เมื่อทำการเช่าซื้อรถยนต์แล้วนำรถไปขาย ต่อมาได้แจ้งความเท็จต่อพนักงานสอบสวนว่าถูกโจรกรรม (ฉ้อโกง) เช่นนี้เจตนาทุจริตก่อนที่จะได้ครอบครองทรัพย์ หรือผู้เอาประกันภัยเช่าซื้อรถยนต์จากเจ้าของรถยนต์ นำรถยนต์จัดทำประกันภัย ต่อมาเจตนาที่กระทำการทุจริตโดยการแจ้งความว่ารถยนต์คันดังกล่าวหายหรือถูกคนร้ายลักทรัพย์ (ยกยอก) ความผิดยกยอกและฉ้อโกงทรัพย์เป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนมีอำนาจทำการสอบสวนเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิด จะต้องมีการร้องทุกข์โดยผู้เสียหาย ถ้าไม่มีการร้องทุกข์พนักงานสอบสวนก็ไม่มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

ซึ่งในกรณีผู้เช่าซื้อรถยนต์นำรถยนต์ที่เช่าซื้อไปขาย ซึ่งตามกฎหมายผู้ที่เป็นผู้เสียหายในคดีคือ เจ้าของรถยนต์คือบริษัทผู้ให้เช่าซื้อ¹⁴ แต่การที่รถยนต์ทำประกันภัยไว้กับบริษัทประกันภัยในกรณีดังกล่าวบริษัทประกันภัยไม่ใช่ผู้เสียหายในคดีเพราะไม่ได้เป็นเจ้าของรถยนต์แต่อยู่ในฐานะผู้รับประกันภัย ดังนั้นเมื่อรู้ว่ารถยนต์คันที่หายไปมีประกันภัยผู้ให้เช่าซื้อซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริง

¹⁴ ประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) บัญญัติว่า “ผู้เสียหาย” แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้เสียหายที่แท้จริง 2. ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย.

และเป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินคดีได้นั้น จึงไม่สนใจติดตามทวงถามรถยนต์เช่าซื้อ ซึ่งตามกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์บริษัทประกันภัยไม่สามารถปฏิเสธการจ่ายได้ และตามกฎหมายอาญาก็ลงโทษตาม มาตรา 341 และ 347 ไม่ได้ เพราะเป็นความผิดฐานชกยอกทรัพย์ บริษัทประกันภัยไม่ใช่ผู้เสียหาย โดยตรงเป็นเพียงผู้รับประกันภัยไว้ ซึ่งความเป็นจริงปัญหานี้บริษัทประกันภัยคือผู้ที่ต้องรับเคราะห์ และเป็นผู้เสียหายโดยตรง”

นายอภิศักดิ์ คำดี ผู้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การฟ้อง โกงประกันวินาศภัย ศึกษากรณีการ ประกันภัยรถยนต์” และอดีตเจ้าหน้าที่บริษัทประกันภัย และผู้ที่ศึกษาถึงการทุจริตการประกันภัย รถยนต์ได้ให้ความเห็นว่า

“เมื่อมีการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการทุจริตการประกันภัยรถยนต์เกิดขึ้น เบื้องต้นบริษัทก็จะปฏิเสธการจ่ายเงิน แต่ก็จะไม่ค่อยดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดในทาง อาญา เนื่องจากมีสาเหตุหลายกรณี หลายประการเช่น

1. ถ้าหากพิจารณาในเรื่องของชื่อเสียงของบริษัท

การดำเนินการอย่างใดๆ ที่มากเกินไปจนความจำเป็นแล้ว บริษัทจะเสียเวลาและเสีย ค่าใช้จ่ายต่างๆ มากกว่าการนำตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษตามกฎหมาย และผู้กระทำความผิด ก็มักจะเป็นผู้เอาประกันที่เป็นลูกค้ำของตน และการกระทำความผิดนั้นก็มักจะก่อให้เกิดผลเสียหาย ต่อชื่อเสียงของบริษัทประกันภัยภัยนั้นๆ มากกว่าการได้รับผลตอบแทนในทางที่ดีที่บริษัทได้รับการกระทำหรือดำเนินการอย่างใดๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของบริษัทประกันภัย บริษัทก็จะ พยายามหลีกเลี่ยงถึงแม้จะทำให้บริษัทได้รับความเสียหายบ้างก็ตาม ดังเช่นกรณีที่บริษัทผู้รับ ประกันภัยสามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่า กรณีที่มีการทุจริตหรือน้อล บริษัทจะไม่ดำเนินการอย่างใด เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด แต่จะดำเนินการเพียง ปฏิเสธการจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือ อาจจะมีการว่ากล่าวตักเตือนบางเท่านั้น ก็ปล่อยตัวผู้กระทำความผิด จึงทำให้ผู้ที่กระทำความผิดไม่ เคยรู้สึกเกรงกลัวต่อการกระทำความผิดหรือมีสำนึก และยังสามารถทำการน้อลต่อไปถ้ามีโอกาส

ดังนั้นแนวทางการแก้ไขคือบริษัทประกันภัยจะต้องให้ความสำคัญจ้องต่อการแก้ไข ปัญหา และต้องสร้างบรรทัดฐานการลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไป”

2. การไม่ชัดเจนในทางกฎหมายและการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด

เป็นที่แน่นอนว่าการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดจะต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ว่า สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ บริษัทประกันภัยจึงจะสามารถที่จะนำบทบัญญัติการลงโทษ ผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ แต่ในความเป็นจริงปรากฏว่า แม้แต่คดีความเรื่องการทุจริตการ ประกันภัยรถยนต์และมีการลงโทษผู้กระทำความผิดยังไม่เคยมีปรากฏในชั้นศาลฎีกาแต่อย่างใด การตีความกฎหมายจึงยังไม่สามารถสร้างบรรทัดฐานได้ มีเพียงนักวิชาการเช่น ศ.ดร. คณิต ฌ.นคร ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการฟ้อง โกงประกันภัยไว้ว่า ไม่ควรเป็นกฎหมายที่ยอมความไม่ได้

และเห็นควรว่า “ผลแห่งการกระทำ” ความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่ไม่ต้องการผล กล่าวคือ เป็นความผิดที่สำเร็จทันทีเมื่อมีการกระทำ คือ แก้งให้เกิดความเสียหาย แต่นั่นเป็นเพียงความเห็นทางหลักวิชาการ ซึ่งทางปฏิบัตินั้น บริษัทผู้รับประกันภัยไม่เคยทราบถึงการตีความกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด

3. ค่าเสียหาย

แน่นอนว่าการชื้อ โกงประกันภัยรถยนต์ไม่ว่าในรูปแบบใดก็มักจะส่งผลกระทบต่อรายได้ หรือผลประโยชน์ของบริษัท แต่ในความเป็นจริงแล้วความเสียหายที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ ค่าความเสียหายไม่ถึงกับทำให้บริษัทได้รับความกระทบกระเทือนถึงขนาด ซึ่งการประกันภัยรถยนต์มีความแตกต่างจากการประกันภัยประเภทอื่น เพราะมีมาตรการต่างๆ แก้งแล้ว เช่น ถ้าหากมีการจัดซ่อมเป็นจำนวนเงินมากกว่าบริษัทกำหนดไว้ บริษัทสามารถเรียกเงินต่างๆ ไม่ว่าจะเบี้ยประกันภัยที่เพิ่มขึ้นได้ตามกฎหมาย เป็นต้น

4. การกระทำความผิด

การกระทำความผิดไม่มีความชัดเจนว่า เป็นการกระทำความผิดที่เป็นการกระทำเป็นครั้งคราวหรือเป็นการกระทำแบบมีอาชีพ ผู้กระทำความผิดมีเจตนากระทำต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างเดียวหรือประสงค์ที่กระทำอย่างต่อเนื่องหรือมีเจตนาฉ้อฉลเป็นอาชีพ”

ดังนั้นตามความเห็นของผู้เขียนเห็นว่า ควรให้บริษัทประกันภัยร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามของฉ้อฉลประกันภัยรถยนต์อย่างจริงจัง หมายถึงควรให้ความสำคัญต่อการกระทำความผิดดังกล่าว และควรมีการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นบรรทัดฐานสำหรับการลงโทษผู้กระทำผิดต่อไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การถือโงษฐกิจการประกันภัยรถยนต์ที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีทั้งสถานะทางสังคมและการเงินอย่างมหาศาล มีความชำนาญในการประกอบธุรกิจซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการประกอบอาชีพของตนโดยอาศัยที่ตนมีความรู้ความสามารถและชำนาญในเงื่อนไขประกันภัยและช่องว่างของเงื่อนไขกฎหมายประกันภัย และได้เงินหรือได้ทรัพย์สินไปจากการประกอบอาชญากรรมนี้เป็นจำนวนมากยิ่งกว่าการทุจริตประกันภัยรถยนต์ที่เป็นอาชญากรรมธรรมดา การจะจัดการบังคับใช้กฎหมายอาญากับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนี้จะต้องมีองค์กรและมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอย่างละเอียดอ่อนไว้จับกุมพร่องซึ่งจะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งผู้กระทำความผิดในการถือโงษฐกิจการประกันภัยรถยนต์ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีจิตใจชั่วร้ายและเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยมีเจตนามุ่งร้ายให้บริษัทประกันภัยได้รับความเสียหายกระทำโดยการปกปิดซ่อนเร้นการกระทำของตนโดยใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญและโอกาสที่ตนมีมากกว่าผู้อื่น ซึ่งเป็นการยากแก่การตรวจสอบ จึงทำให้ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่สามารถเอาผิดได้ ประกอบกับปัญหาและขอบกพร่องในบทบัญญัติของกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับ ได้แก่การถือโงษฐมาตรา 341 และการถือโงษฐประกันวินาศภัยมาตรา 347 รวมถึงองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยรถยนต์ ที่ยังไม่มีหน่วยงานใดคนที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการหาสาเหตุของการปิดกิจการบริษัทประกันภัยรถยนต์หรือเข้าไปตรวจสอบในบริษัทประกันภัย ซึ่งการถือโงษฐประกันภัยรถยนต์เป็นสาเหตุสำคัญต่อการปิดกิจการของบริษัทประกันภัย ซึ่งกว่าจะรู้ตัวก็ทำให้ประชาชนผู้เอาประกันภัยต้องได้รับความเดือดร้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังเช่นบริษัทสัมพันธ์ประกันภัยเป็นต้น ที่ยังไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดหรือหาสาเหตุที่แท้จริงถึงการปิดกิจการลงมาลงโทษได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และไม่เกรงกลัวที่จะกระทำความผิด ซึ่งหากไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว ในอนาคตย่อมส่งผลทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการที่มีการกระทำความผิดเพิ่มมากขึ้น และขยายวงกว้างไปสู่ผู้ที่ไม่ต้องการกระทำความผิดก็จะกระทำความผิดนั้น เพราะเห็นว่ามีมีการกระทำความผิดนั้นทั่วไป ส่วนผู้ที่ประสงค์จะกระทำความผิดอยู่แล้วก็จะพัฒนาลักษณะหรือรูปแบบการกระทำความผิดให้มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นลักษณะพิเศษ

ของอาชญากรผู้ก่อความผิดที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ หรือพัฒนาหลักกฎหมายโดยอาศัย ช่องว่างในการตรวจสอบ หรือการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย

ดังนั้นการนำกฎหมายมาใช้บังคับเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด หากไม่มีการพัฒนาหรือ แก้ไขให้ทันต่อเหตุการณ์ในยุคปัจจุบันก็จะทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้ ทันเวลา ทำให้การดำเนินคดีกับอาชญากรพวกนี้ส่วนใหญ่จะหลุดพ้นเงื้อมมือกฎหมายไปได้ อาชญากรไม่เกรงกลัวกฎหมาย และพยายามหาช่องทางล่องละเมิดเอาเปรียบสังคม ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม เศรษฐกิจและบุคคลอื่นเรื่อยมา ซึ่งล้วนก่อให้เกิดปัญหาต่อธุรกิจการประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นการปิดตัวลงของบริษัทประกันภัยรถยนต์ ระบบการประกันภัยที่ได้รับผลกระทบและ ส่งผลให้ประชาชนผู้สุจริตได้รับผลเสียหาย เช่น เบี้ยประกันภัยจะสูงขึ้นกว่าความเป็นจริง หรือเมื่อ มีการเกิดเหตุบริษัทประกันภัยจะมีการตรวจสอบมากมายจนถึงขนาดทำให้ผู้ที่ได้รับความเสียหาย หรือได้รับบาดเจ็บต้องสูญเสียผลประโยชน์ ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องนำบทบัญญัติ ในทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาใช้บังคับควบคู่กับการบังคับใช้ในทางอาญา

ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับกฎหมายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการ นื้อ โกงประกันภัยรถยนต์ที่ได้ศึกษามานี้ ชี้ให้เห็นถึงความร้ายแรงวิวัฒนาการของอาชญากรในการ ประกอบอาชญากรรมที่มีความรู้ความชำนาญและมีโอกาสกระทำความผิดได้ง่ายมีการร่วมมือจาก หลายฝ่ายซึ่งแตกต่างจากอาชญากรรมธรรมดาอย่างมากมาในการบังคับใช้กฎหมายกับ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งยังมีข้อบกพร่องอยู่ด้วยเช่นกันทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการ ป้องกันและปราบปราม

5.2 ข้อเสนอแนะ

นอกจากการนำบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญามาตรา 341และมาตรา 347 ซึ่งอยู่มา ใช้บังคับ ผู้เขียนยังเห็นว่าควรนำมาตรการต่างๆ ที่ได้ศึกษามาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นแนวทางในการ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในส่วนของกรณีการนื้อ โกงประกันภัยรถยนต์เพิ่มเติมจาก มาตรการทางอาญาที่มีอยู่ ซึ่งผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.2.1 ควรมีหน่วยงานหรือองค์กรกลางโดยเฉพาะ ในการตรวจสอบผู้กระทำความผิดและ ตรวจสอบอุบัติเหตุในกรณีที่สงสัยว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นและองค์กรกลางในการศึกษารวบรวม ข้อมูลของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทนี้ ติดตามวิวัฒนาการของอาชญากรรมว่ามีแนวโน้ม ไปทางใด ตลอดจนให้ความรู้ เสนอแนะ หรือให้คำแนะนำ แก่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่า หน่วยงานเอกชน ได้แก่ บริษัทประกันภัย หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และเป็น ผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญากับหน่วยงานราชการหรือ องค์กรเอกชนอื่นๆ เพื่อให้การป้องกันปราบปรามคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสัมฤทธิ์ด้วยดี

อีกทั้งควรให้หน่วยงานนี้สามารถเป็นผู้เสียหายดำเนินคดีหรือฟ้องร้องคดีแพ่งและคดีอาญาแทนรัฐหรือประชาชนผู้เสียหายอย่างเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

5.2.2 ในส่วนของบทบัญญัติกฎหมายควรแก้ไขปรับปรุงทั้งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 347 และมาตรการทางอาญาต่าง ๆ ที่ไม่เอื้อต่อการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ให้ทันสมัยหรือทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว และได้ประสบกับปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมาก่อน เช่น

1) การนำบัญญัติกฎหมายเรื่อง “กฎหมายการป้องกันการฉ้อโกง” ของประเทศสหรัฐอเมริกา มาบังคับใช้ และบทลงโทษผู้กระทำความผิด “แบบขึ้นบันไดและหาฐานความผิดที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการฉ้อโกง” ซึ่งเป็นการป้องกันที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชนผู้เอาประกัน

2) ในเรื่องให้อำนาจ และกำหนดขอบเขตในการอนุญาตให้เจ้าพนักงานคักฟังทางโทรศัพท์ในการสืบสวนสอบสวนโดยเฉพาะกรณีการทุจริตโดยผู้ช่อมรถยนต์หรือการทุจริตโดยพนักงานและผู้บริหารของบริษัทประกันภัย เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม ทั้งนี้โดยให้ศาลเป็นผู้ออกหมาย

3) ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายอาญา ให้แก้ไขบทบัญญัติที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการฉ้อโกง ให้ครอบคลุมถึงการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา

5.2.3 เพิ่มมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย ขจัดที่มาของอำนาจองค์กรอาชญากรรม และตัดโอกาสในการประกอบอาชีพของอาชญากรรม เช่น

1) การริบทรัพย์สิน ควรเพิ่มหรือขยายขอบเขตการริบทรัพย์สินให้กว้างขวางออกไปจากบทบัญญัติที่มีอยู่เดิมแบบอย่างเช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการนำหลักเกณฑ์ของการริบทรัพย์สินในทางแพ่งเข้ามาผสมผสานใช้บังคับกับตัวทรัพย์สินโดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยจะมีอยู่หรือไม่ เมื่อทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินผิดกฎหมายก็ให้ริบได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าทรัพย์สินเป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องและโอนต่อ ๆ ไป โดยผู้รับโอนจะอ้างว่าตนรับมาโดยสุจริตไม่ได้

2) โทษปรับ คดีความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ กฎหมายธรรมดาไม่สามารถข่มขู่ความผิดประเภทนี้ได้ ดังนั้นโทษปรับควรมีการปรับปรุง กล่าวคือ ใช้โทษปรับแบบ Relative โดยปรับไม่มีอัตราขั้นสูงแต่ให้ปรับในอัตราที่ใกล้เคียงกับผลประโยชน์ที่ผู้รับได้รับ

3) ค่าสินไหมทดแทนในเชิงลงโทษ (Punitive Damages) มาตรการนี้เป็นการกำหนดค่าสินไหมทดแทนสูงกว่าค่าเสียหายที่แท้จริง เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดให้เกิดการหลาบจำไม่กระทำความผิดซ้ำอีก

4) มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่ง (Civil Forfeiture) เป็นกระบวนการริบทรัพย์สินตามหลักมุ่งที่ตัวทรัพย์สิน เป็นการพิจารณาต่อทรัพย์สิน หมายถึงกระบวนการพิจารณาคดีที่ดำเนินการโดยตรงต่อทรัพย์สินซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาล โดยไม่คำนึงถึงตัวจำเลยและไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาว่าจำเลยได้กระทำความผิดกฎหมายอาญา

5) มาตรการทางกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ด้วยการนำเอาโทษทางอาญามาใช้กับกฎหมายเศรษฐกิจทุกฉบับ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายอาญา เกี่ยวกับการฉ้อโกงมาตรา 341 ฉ้อโกงประกันวินาศภัย มาตรา 347

5.2.4 การแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมาย คือ

1) มาตรการคุ้มครองสังคม โดยใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 50 ให้มีความเหมาะสมในการตัดโอกาสในการกระทำความผิด เพราะการกระทำความผิดประเภทนี้ มักจะเกิดจากผู้ที่มีโอกาสในการที่ตนประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ เช่นการทุจริตที่ทำให้เป็นขบวนการ การทุจริตโดยอยู่ซ่อมรถ การทุจริตโดยสถานพยาบาล การทุจริตโดยพนักงาน และผู้บริหารบริษัทประกันภัย

จากบทบัญญัติเดิม

“เมื่อศาลให้คำพิพากษาลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพ และเห็นว่าผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไป อาจกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นมีกำหนดเวลาไม่เกิน ห้าปีนับแต่วันพ้นโทษแล้วก็ได้”

แก้ไขเป็น

“เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใดหรือไม่ลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดหรือจะกระทำความผิด โดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพนั้น หรือวิชาชีพนั้นต่อไป อาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นได้อีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นมีกำหนดห้าปีถึงสิบปีนับตั้งแต่วันพ้นโทษหรือนับแต่วันที่ศาลพิพากษาไม่ลงโทษก็ได้”

5.2.5 นำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาใช้กับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ในส่วนที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์เป็นความผิดมูลฐาน ตามมาตรา 3 ซึ่งเป็นบทนิยาม ดังนี้

จากพระราชบัญญัติเดิม

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

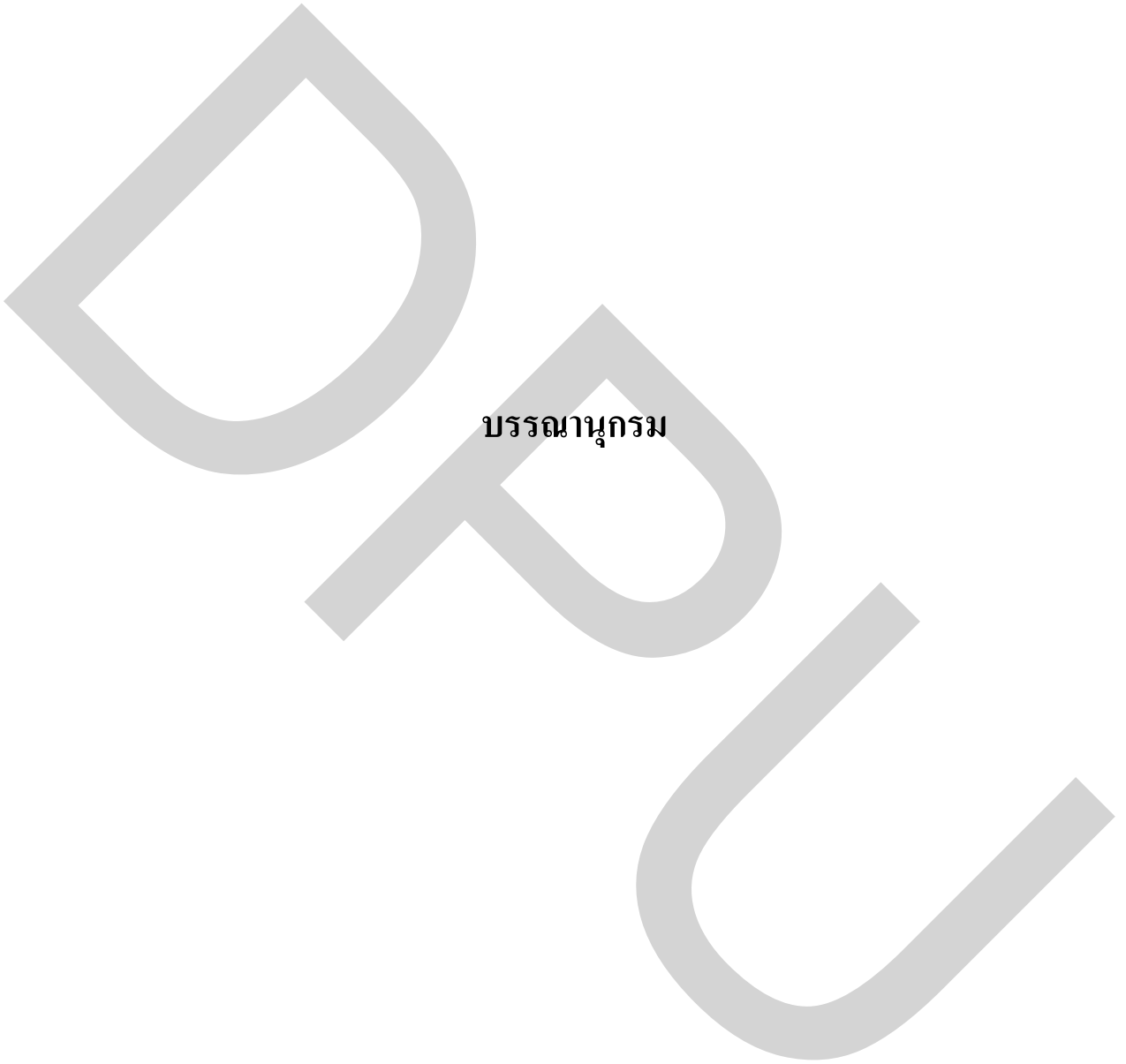
“ความผิดมูลฐาน หมายความว่า

(3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

แก้ไขเป็น

(3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน หรือความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน วิทยาศาสตร์ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

ท้ายที่สุด ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าในอนาคตอันใกล้นี้ ประเทศไทยจะสามารถพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจจนสามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจให้ลดน้อยลงไปได้ เพื่อผลในความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- คณิต ฒ นคร. (2543). **กฎหมายอาญาภาคความผิด** (พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2543). **กฎหมายอาญาภาคความผิด**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____. (2545). **กฎหมายอาญาภาคความผิด** (พิมพ์ครั้งที่ 8 ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : วิญญูชน. 2545.
- จิตติ ดิงศักดิ์. (2513). **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอนที่ 2 และภาค 3**. กรุงเทพฯ : แสงทองการพิมพ์.
- _____. (2543). **กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย** (พิมพ์ครั้งที่ 11 ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพฑูริย์ เพิ่มศิริวิศาล. (2541). **การสืบสวนคดีข้อโกงประกันภัยรถยนต์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.
- วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2544). **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ** (พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขปรับปรุงใหม่). นิตยธรรม.
- โสทร วณิชเสถียร และเสริม ปุณณะหิตานนท์. (2529). **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ทฤษฎี และปฏิบัติ**. หน้า 7.
- สมศักดิ์ สิงห์พันธ์. (2524). **คำอธิบายกฎหมายอาญาเล่ม 4**. กรุงเทพฯ : วิคตรีเพาเวอร์พอยท์
- สุวัณชัย ใจหาญ. (2532). **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ มาตรา 334 ถึง 336**. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2539). **คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- หยุด แสงอุทัย. (2542). **กฎหมายอาญาภาค 2-3** (พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความ

ศิลป์พร ศรีจันทเพชร. (2540). “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ปัญหาที่รัฐต้องเร่งแก้ไข.”

วารสารจุฬาลงกรณ์ 9, 34.

วิระพงษ์ บุญโยภาส. “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจในทศวรรษที่ 90.” วารสารกฎหมายจุฬาฯ, ปีที่ 15, ฉบับที่ 2.

_____. “ขอบเขตความหมายและอาชญากรรมทางธุรกิจ.” เทคนิคและแนวทางการป้องกันการฉ้อโกง นวัตกรรม พลอมแปลงในทางธุรกิจการค้าและการพาณิชย์. กรุงเทพฯ : ธรรมนิติการบัญชีและภาษีอากร

เอกสารอื่นๆ

ประธาน วัฒนวาณิชย์. วิทยากรสัมมนาเรื่องกฎหมายเพื่อสกัดการฟอกเงิน.

ไพฑูรย์ เพิ่มศิริวิศาล. (2544). การสำรวจรูปแบบการทุจริตประกันภัยรถยนต์. (งานวิจัย).

กรุงเทพฯ : เพิ่มธรรม.

มดิชน สุดสัปดาห์. (27 กรกฎาคม – 2 สิงหาคม 2550). “วิกฤตเจียบธุรกิจประกันภัย ถึงเวลาต้องมีระบบเตือนภัยเสียที” ฉบับที่ 1406.

รายงานการบรรยายศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สถานีตำรวจนครบาลประเวศ. “บันทึกประจำวัน” วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 254... เวลา 21.30 น. ข้อ 19.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. “การริบทรัพย์” ในอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

นายประสิทธิ์ ศรีนท.

สิทธิ จิรโรจน์. (2530). “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย” เอกสารสรุปอภิปรายเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สิทธิโชค ศรีเจริญ. (2540). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย. (เอกสารประกอบการบรรยาย

พิมพ์ครั้งที่ 2). สถาบันประกันภัยไทย.

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์. (7 กรกฎาคม 2549). “อุ๊ยเบี้ยวหนี่! ชนลินค้ำค่าซ่อม 400 อยู่ 508

ล้าน” หน้า B15

อรรถนิติ ดิษฐอำนาจ. (2537). “กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัยรับขน.” ในรวมคำ

บรรยายภาคหนึ่งสมัย 47, เล่ม 16.

วิทยานิพนธ์

- กษิเดช ณรงค์ชัย. (2543). **มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจประกันวินาศภัย.**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- จักรรัตน์ ศรีโกมุท. (2539). **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ: ศึกษากรณีอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมาย.**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะพันธ์ อุดมศิลป์. (2534). **การกำหนดความผิดอาญาฐานเกี่ยวกับการฟอกเงิน.** วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประยงค์ แก้วกลิ่น. (2541). **ข้อเท็จจริงเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับต่างประเทศ.**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพงษ์ เอี่ยมแทน. (2544). **ความผิดอันยอมความได้ : ศึกษาตามกฎหมายอาญาสารบัญญัติ.**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- อภิศักดิ์ คำดี. (2548). **การถือธงประกันวินาศภัย : ศึกษากรณีการถือธงประกันภัยรถยนต์โดย
ผู้เอาประกันภัย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

กฎหมาย

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.
- ประมวลกฎหมายอาญา.
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ปี 2535.
- พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510.
- พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535.
- พระราชกฤษฎีกาส่วนแบ่งราชการกรมตำรวจ. กระทรวงมหาดไทย. (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2535.

ภาษาต่างประเทศ

BOOK

Asset Forfeiture Office. Department of justice Forfeiture Manual. Washington, D.C. New York:
Asset forfeiture Office. 1987. P 1 (Mimeographed)

ARTICLES

Gresham Sykes and David Matza. (1957). Techniques of Neutralization : A Theory of
Delinquency. **American Sociological Review**, 22

Justin Miller. (1934). **Handbook of Criminal Law**. (St.Paul, minn : West Publishing).
P. 386.

Money Laundering Symposium, Singapore 1995.

LAW

The Criminal Penal Law of Japan Article 246 "If somebody deceive and get something some
money or possess a house or real estate ets.

ELECTRONIC SOURCES

www.leginfo.ca.gov/cgi-bin/displaycode?section=ins&group=01001-02000&file=18.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	เกริกชัย ฉันทจิตต์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2543 เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. 2548
ประวัติการทำงาน	เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี พ.ศ. 2544 นักวิชาการที่ดิน 3 สำนักงานที่ดิน จังหวัดตาก พ.ศ. 2550 พนักงานสอบสวน (สัญญาบัตร 1) สถานีตำรวจ นครบาลปทุมวัน พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน